ORTAOKUL I-II-III

TÜRKÜ VE ŞARKILARLA YENİ MÜZİK EĞİTİMİ

ZİYA AYDINTAN - SAİP EGÜZ

TÜRKÜ ve ŞARKILARLA YENİ

MÜZİK EĞİTİMİ

ORTAOKUL I - II - III

Ziya AYDINTAN

Saip EGÜZ

HELVACIOĞLU KİTABEVİ
Cağaloğlu Yokuşu, Narlıbahçe Sokak No. 19/1
İstanbul
Telefon : 22 76 34 - 27 47 12

HER HAKKI SAHİBİNE AİTTİR.

M. E. Bakanlığı Yayımlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürlüğünce 1971 - 1972 ders yılından itibaren Ortaokulların birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarına esas ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

Kapak Kompozisyonu ve Resimler : **Turgut ZAİM**

Nota yazıları : **Şinasi ÖZEL**

TÜRK MİLLETİNİN EN BARİZ
VASIFLARINDAN BİRİ DE
GÜZEL SANATLARI SEVMEK
VE ONDA YÜKSELMEKTİR.

K. ATATÜRK

SINIF :I

Yürüyüş

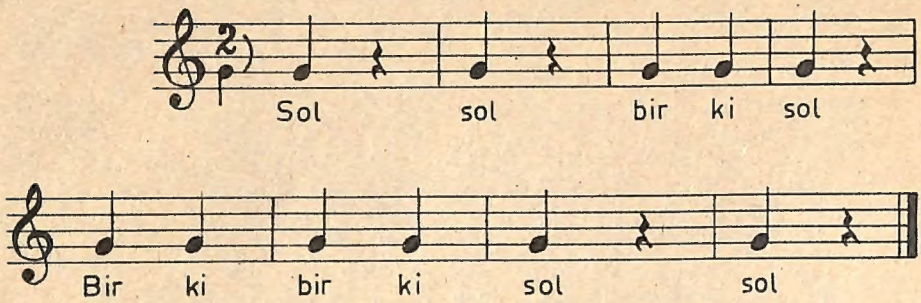

Kayıkçı

Tekerleme

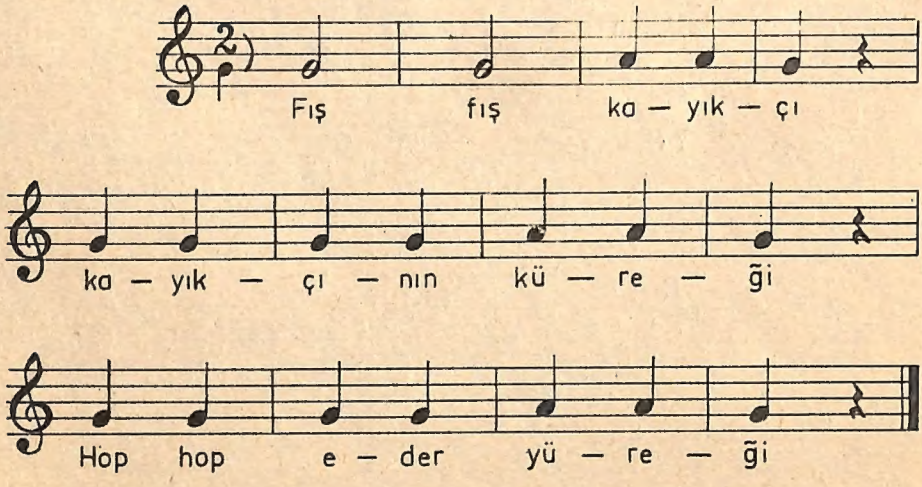

Yağ Satarım

Tekerleme

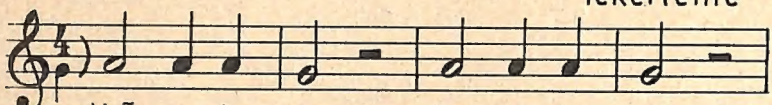

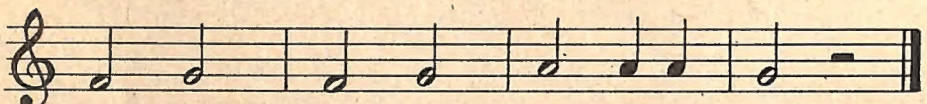

Bir Ki Üç

Z. A.

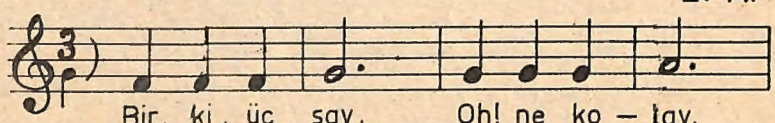

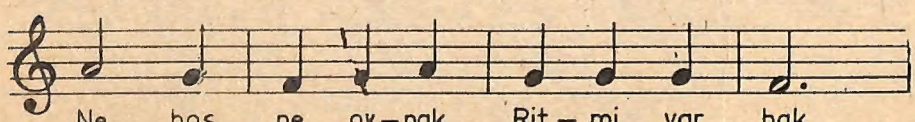

Tanışma

Tekerleme

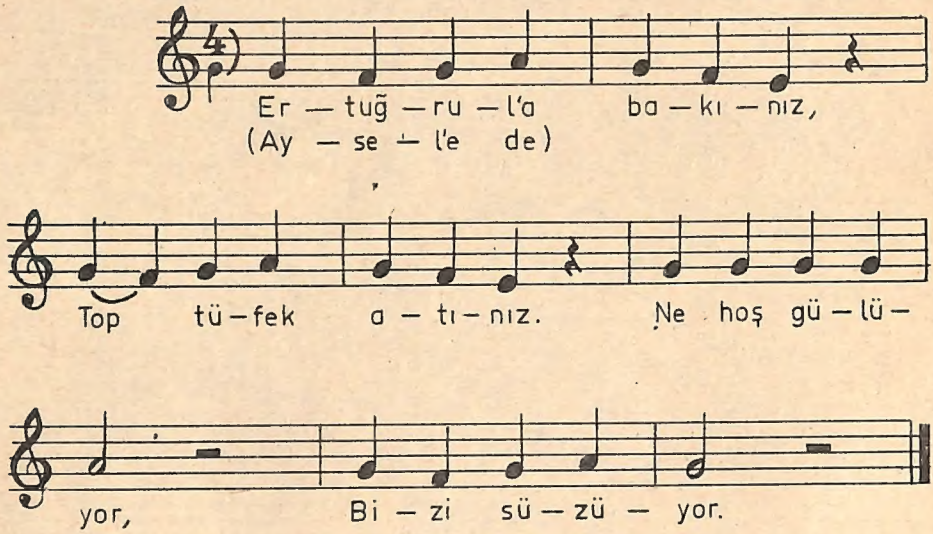

Vay Güzel

Türkü

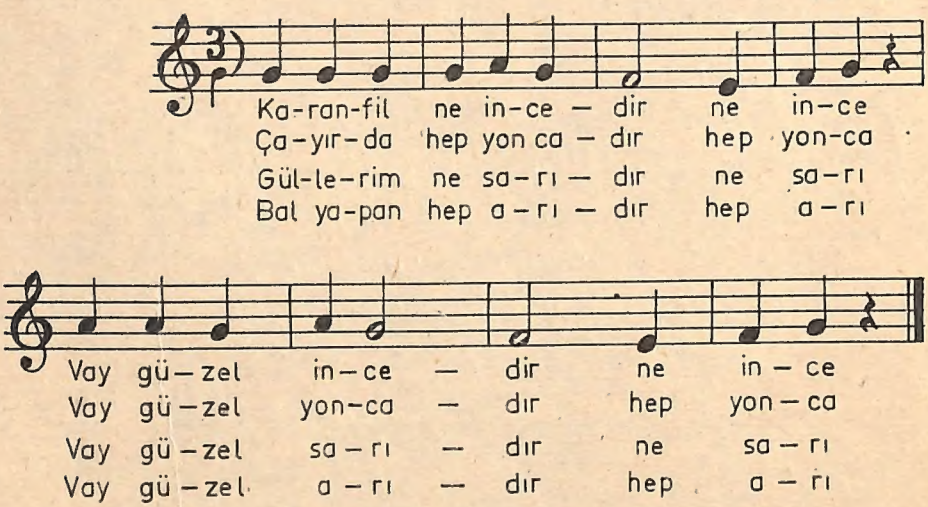

Horon

Z. A.

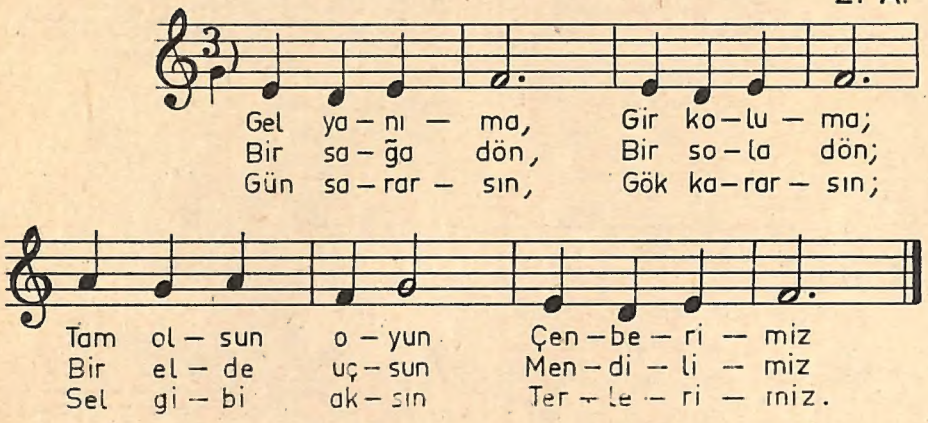

Akkoyun

Türkü

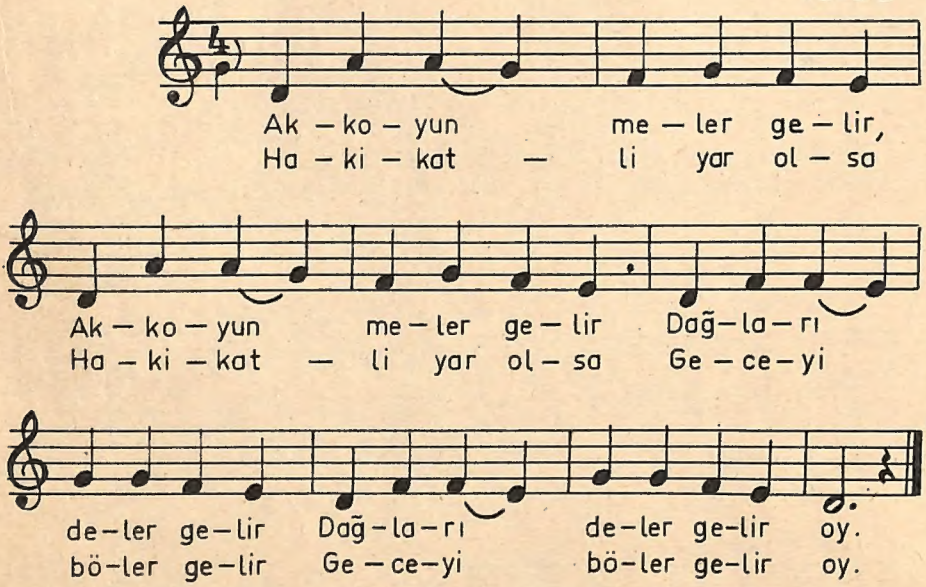

Keklik

S. E.

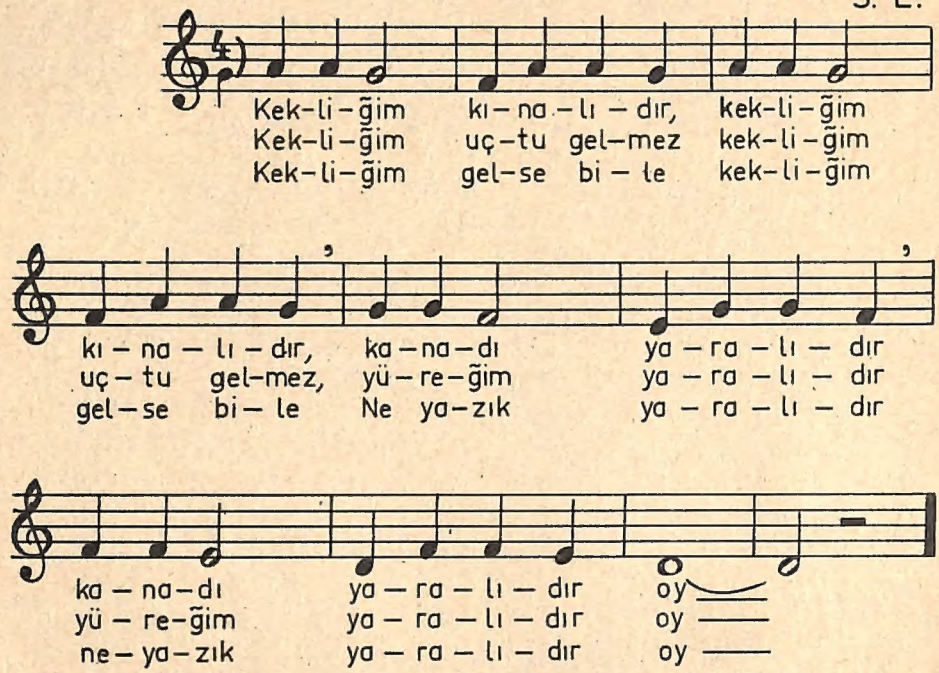

Üşüdüm

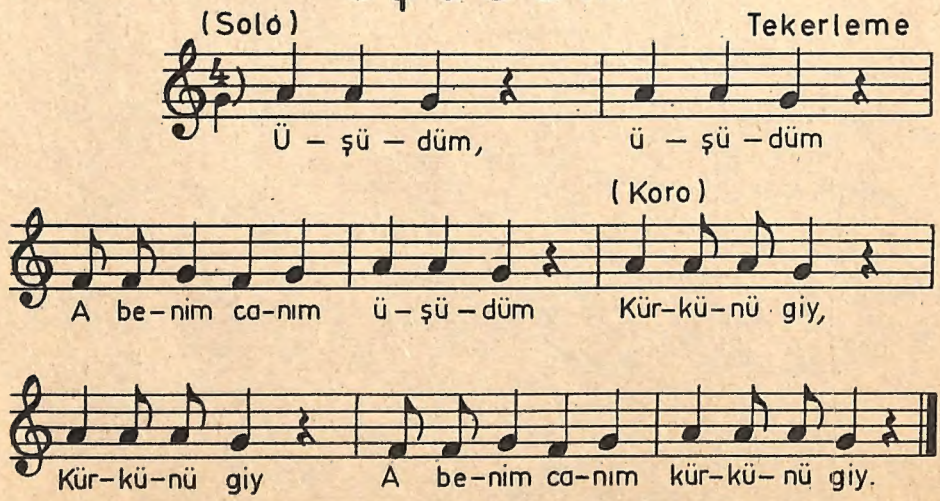

Var–yok

Türkü

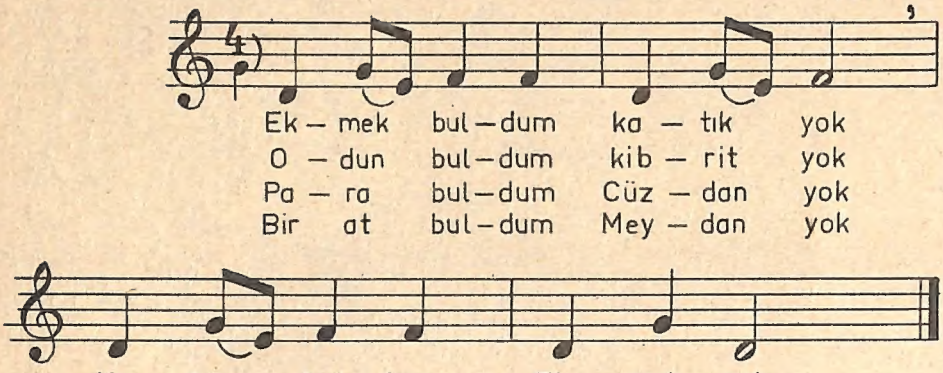

Ekin

Türkü

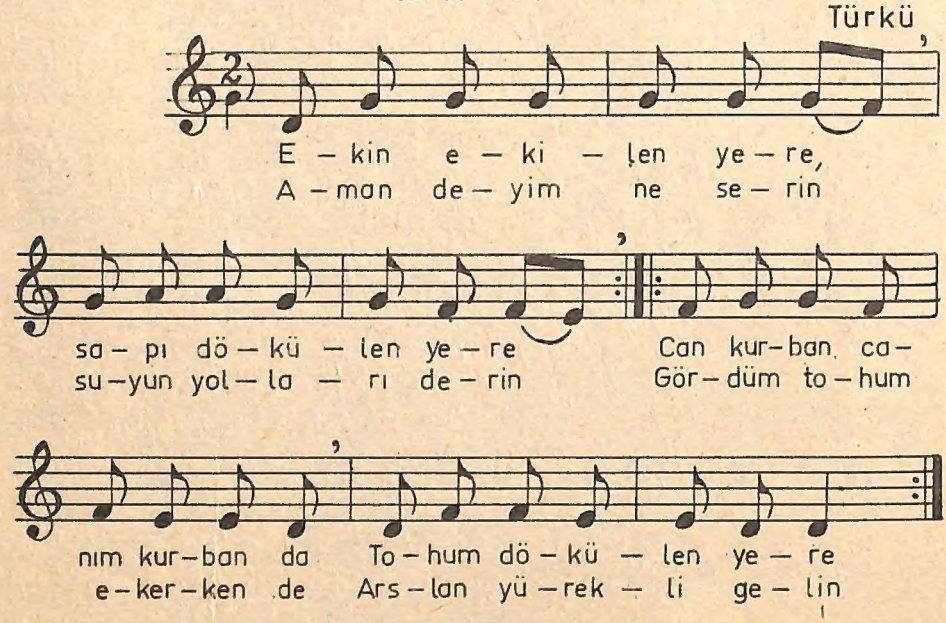

Köyümüz

Z. A.

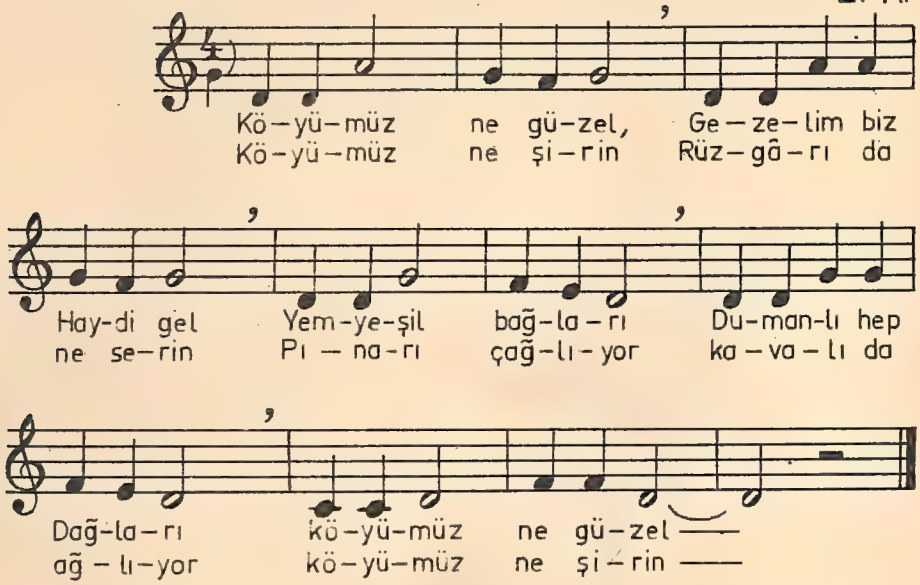

Oyun

Z. A.

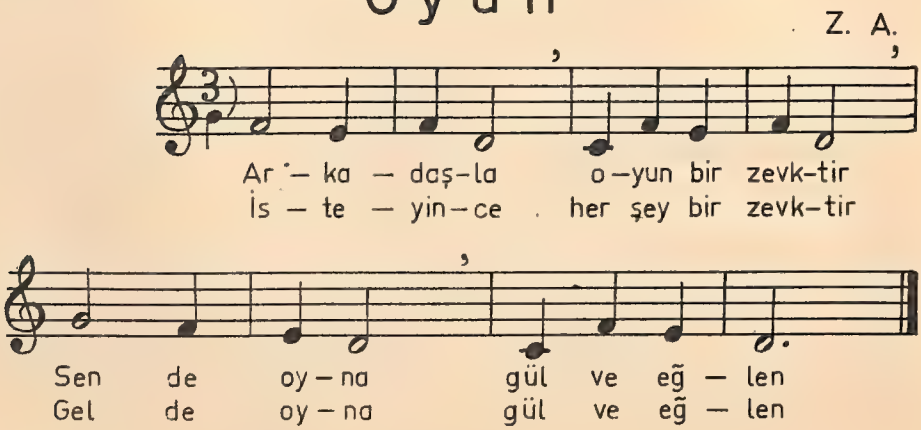

Keçi Vurdum

Türkü

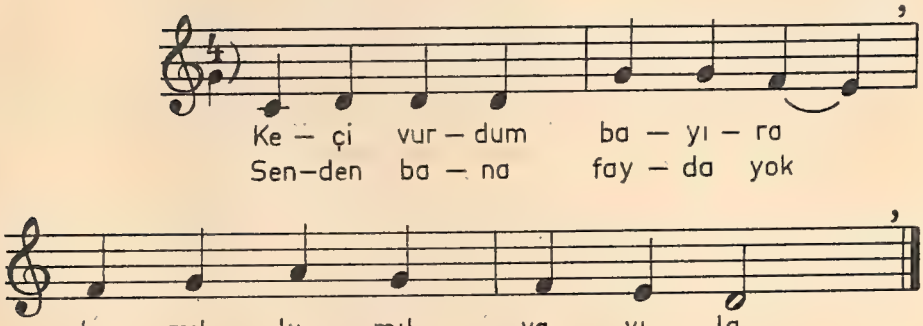

Dağlar

S. E.

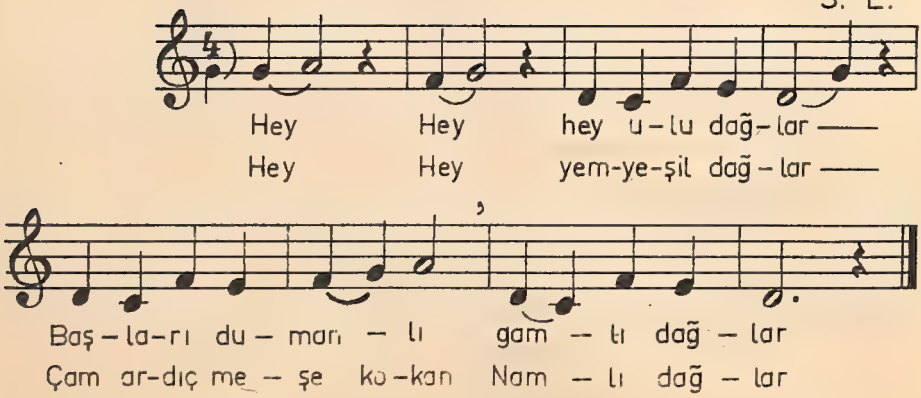

Uyan

S. E.

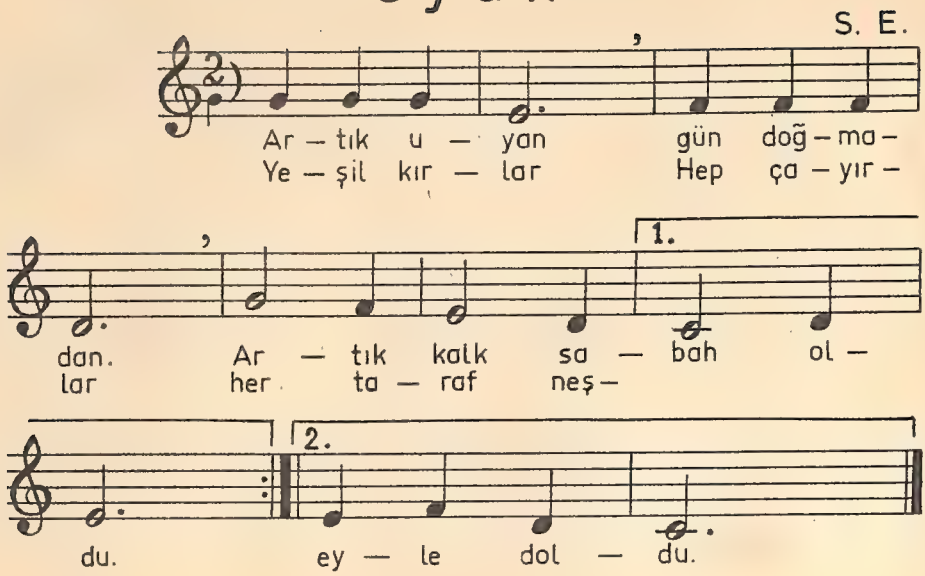

Gu – guk

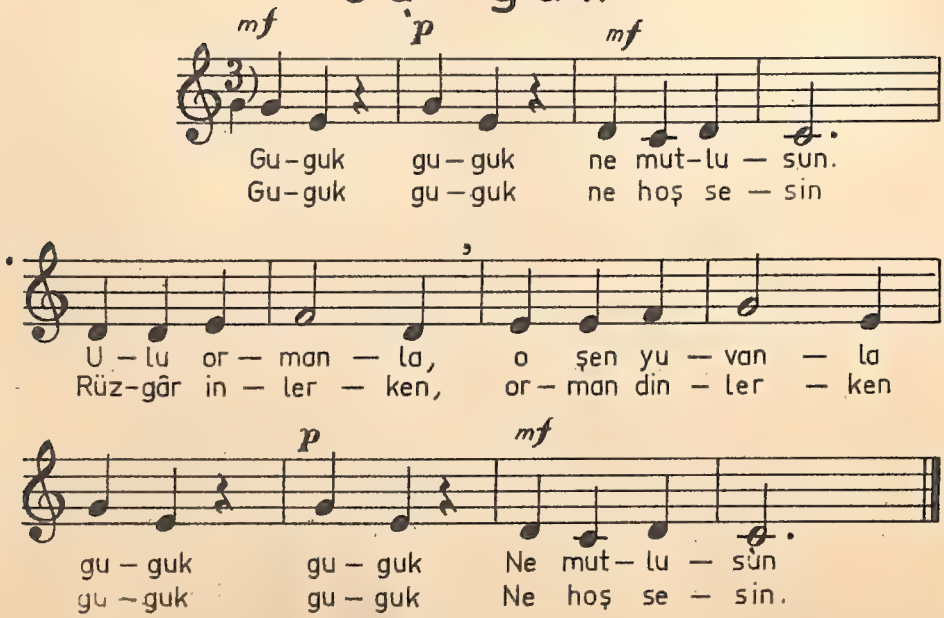

Çoban

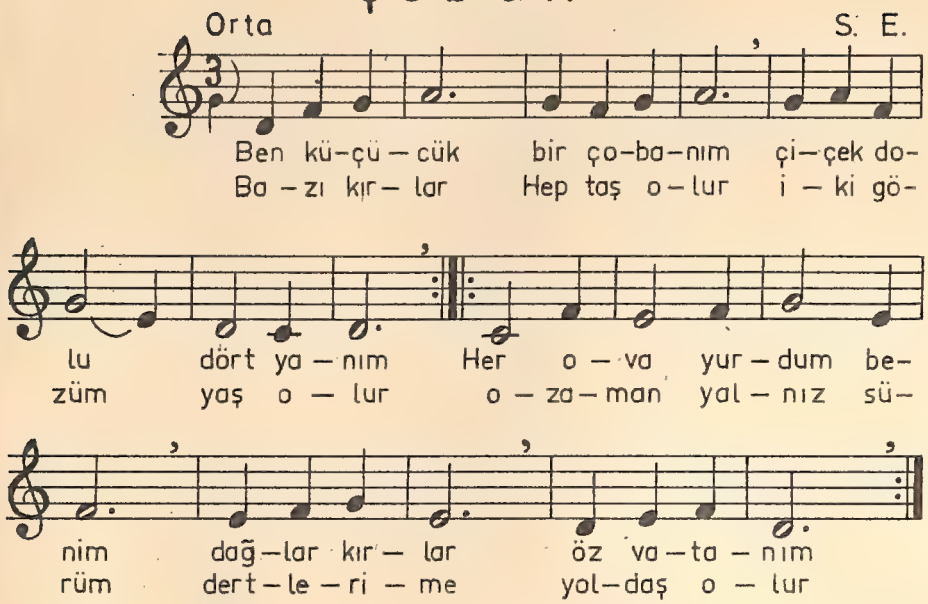

Süt İçtim

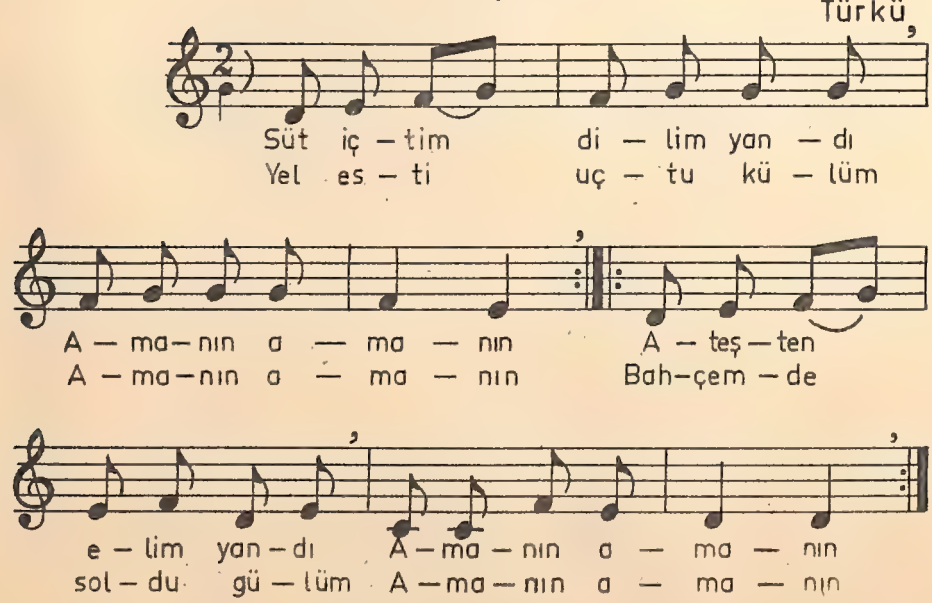

Halay

Çabukça

S. E.

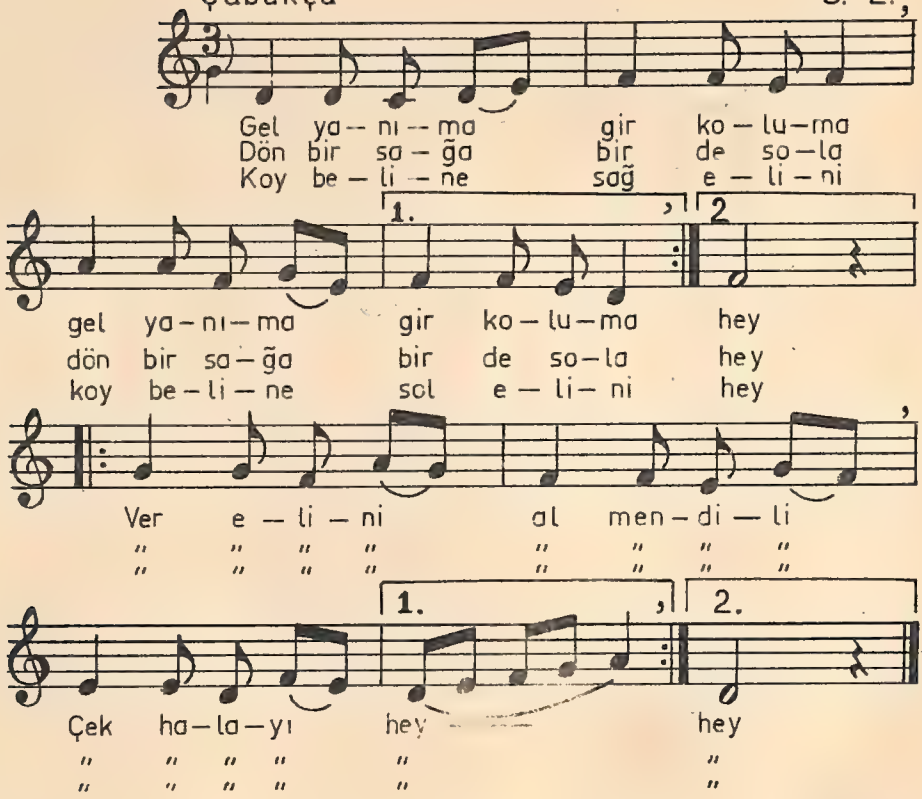

Ninni

Ağırca

p

S. E.

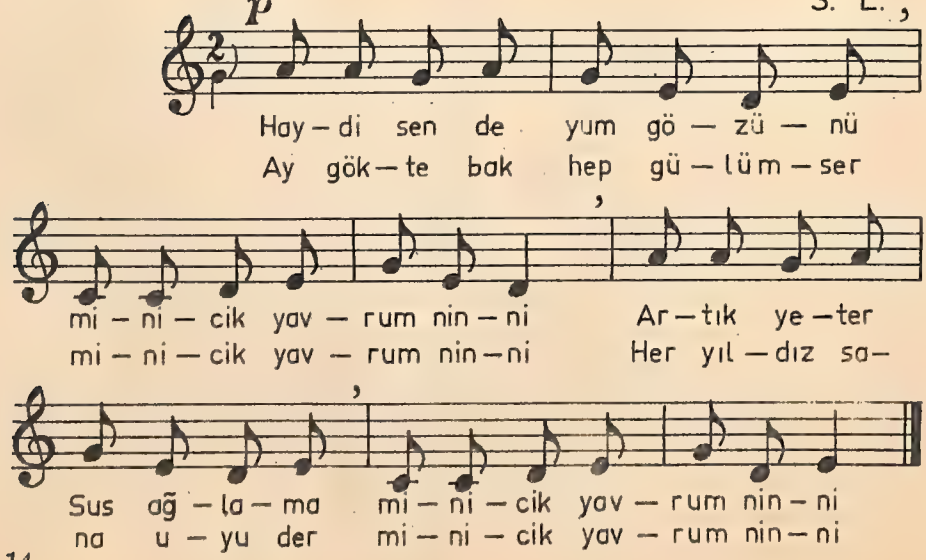

Postacı

H. B. Yönetken

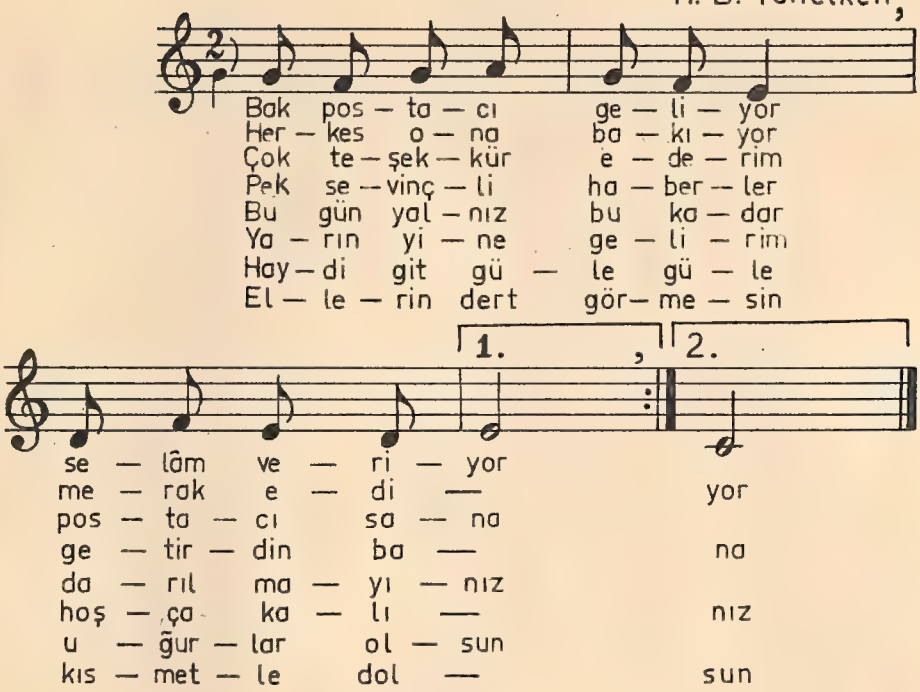

Gül ve Eğlen

Çeviri
Z. A. S. E.

Orta

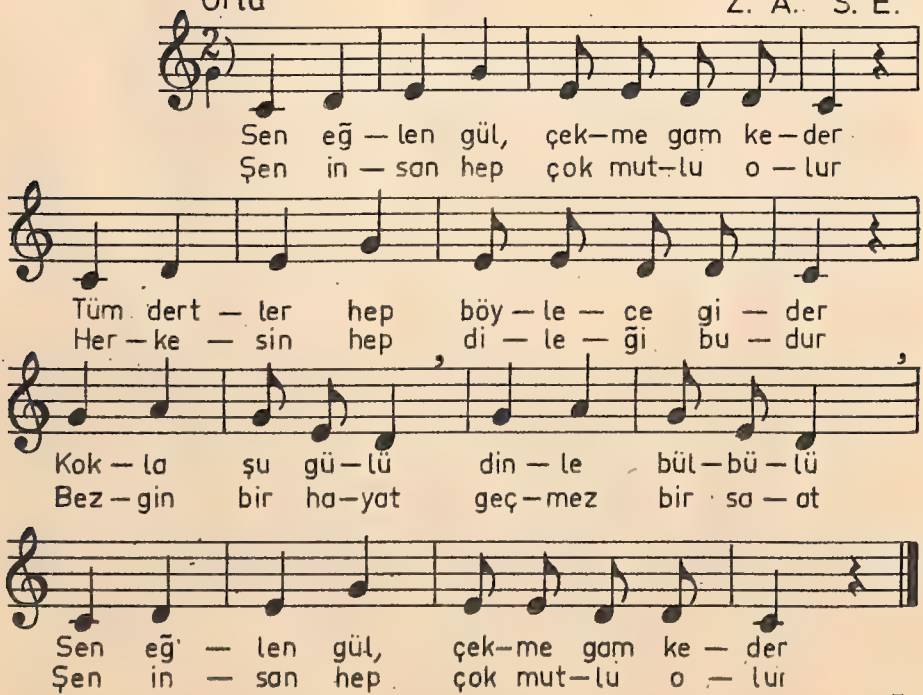

Leylekler

Ağırca

p

Z. Üngör

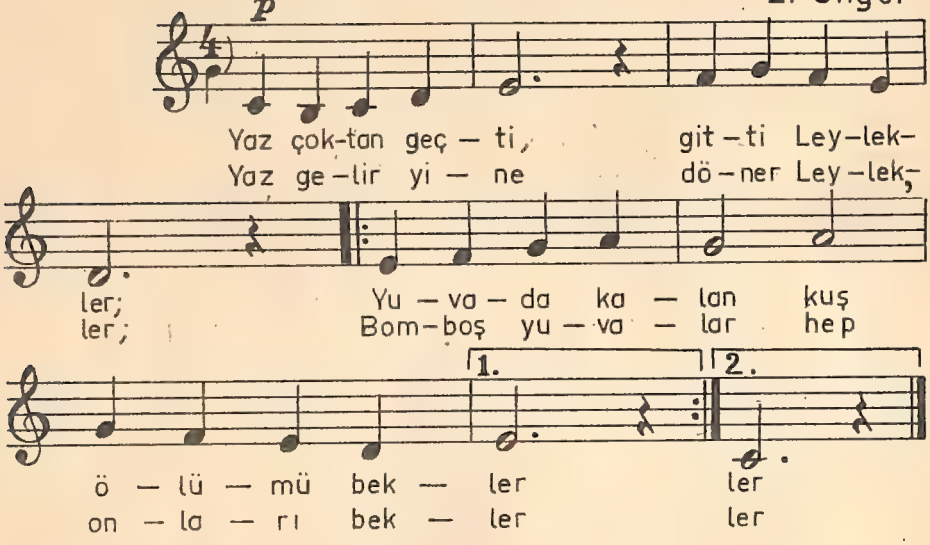

Bahar

Çabukça

mf

Çeviri
Z. A. S. E.,

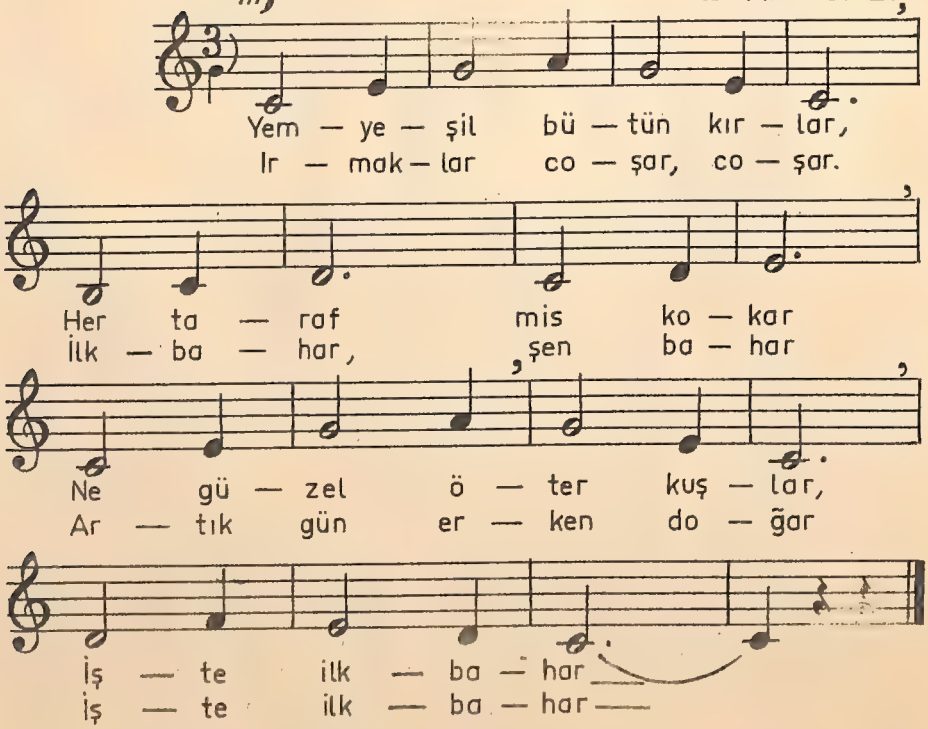

Akşam

Ağırca

Çeviri
Z. A. S. E.

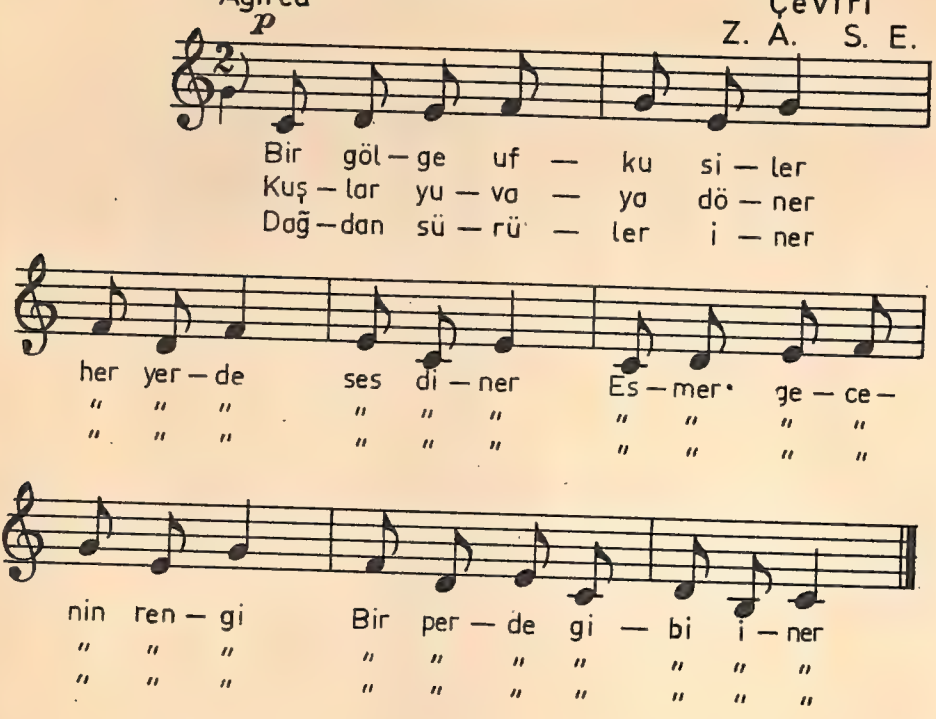

Al Mendili

Türkü

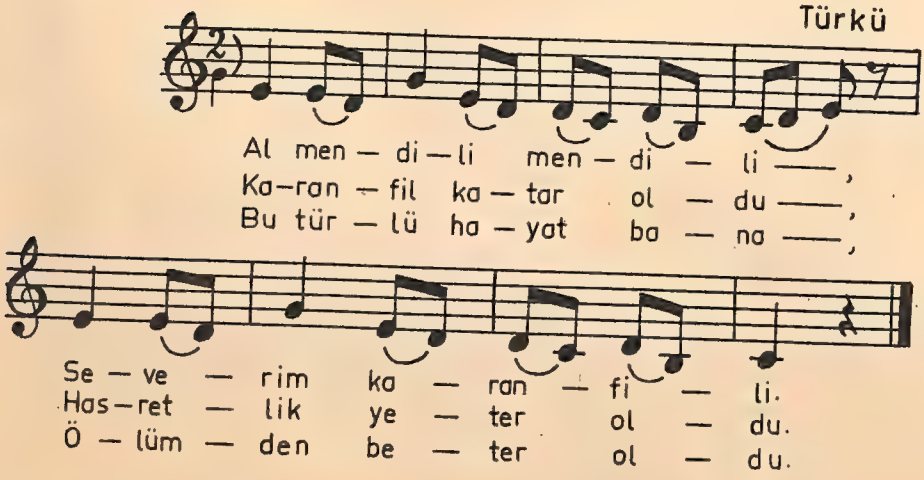

Yeldeğirmeni

Çabukça

Z. A.,

mf

Şu yel — de — ğir — me — ni
Rüz — gâr e — sin — ce o

p

Dur — ma — dan, bık — ma — dan hep dö — ner
" " " " " " " " "

mf

Eğ — len — di — rir sey — re — de — ni
Dur — gun — la — şan ba — zı gün — ler

p

Dur — ma — dan, bık — ma — dan hep dö — ner
Çok is — tek — siz —— yor — gun dö — ner

Ninni

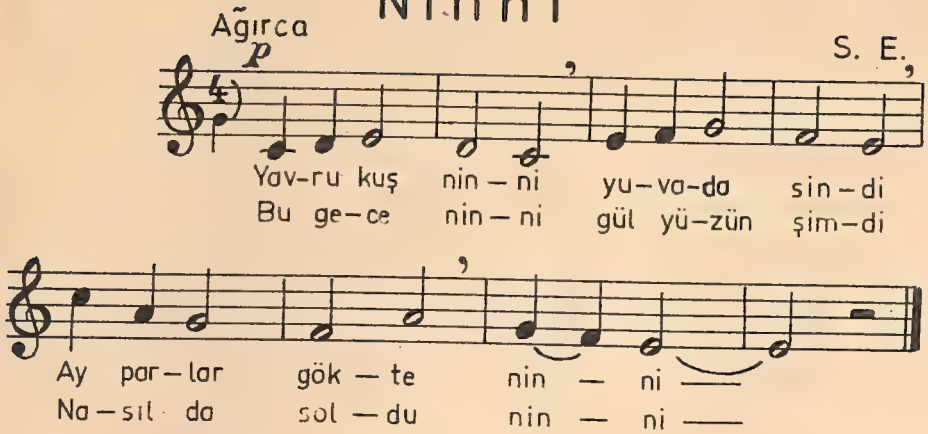

Saray Yolu

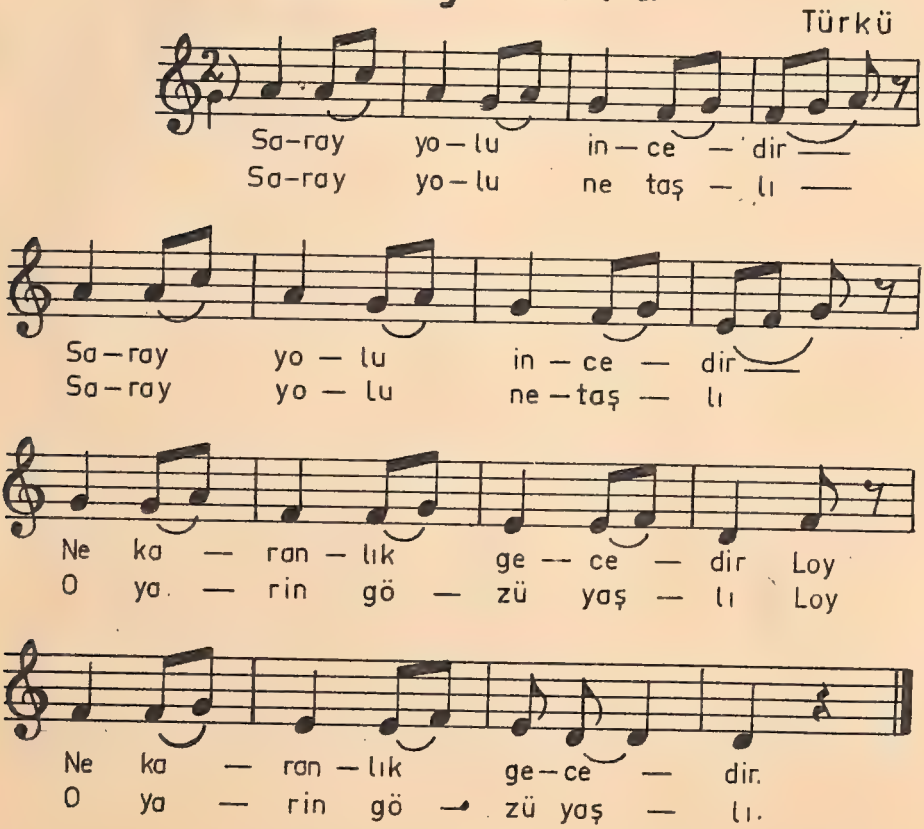

Oyun

Çabukça

Çeviri
Z. A. S. E.

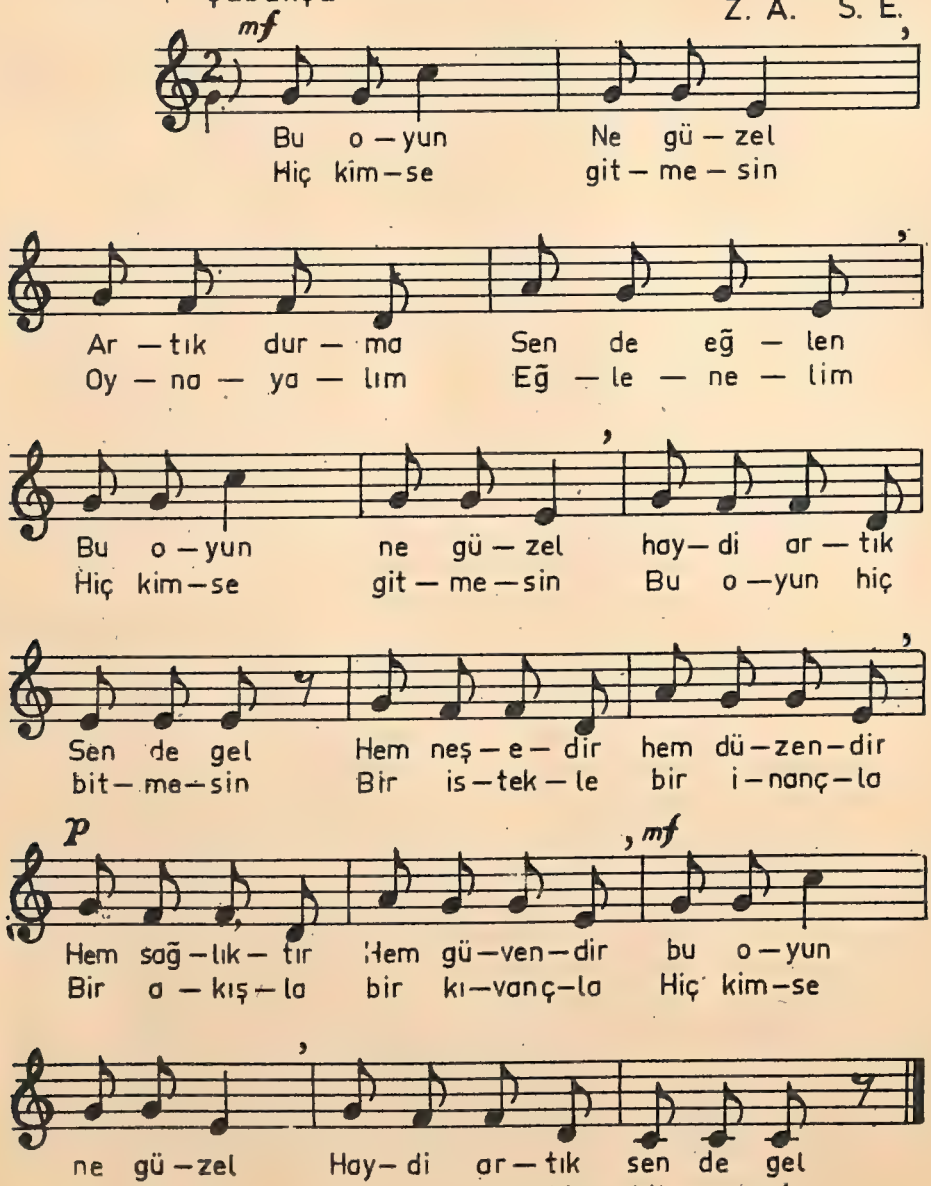

Dağlar

Orta

S. E.

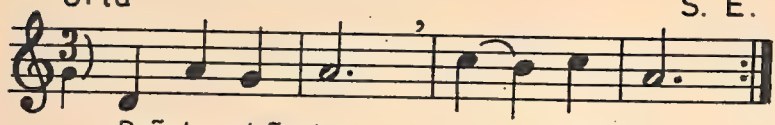

Dağ–lar dağ – lar oy dağ – lar
Yol ver ba – na oy dağ – lar

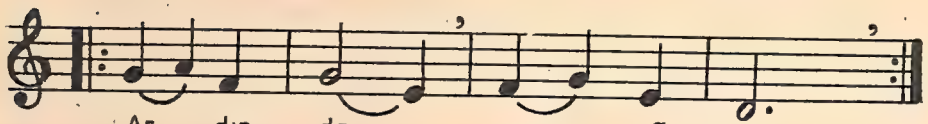

Ar – dın – da yar —— ağ – lar
" " " " " "

Yaz

Orta

Z. A.

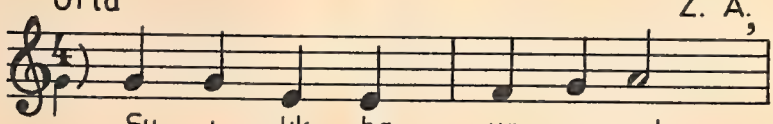

Su ı – lık ha – va sı – cak
Kuş gi – bi bu sa – lın – cak

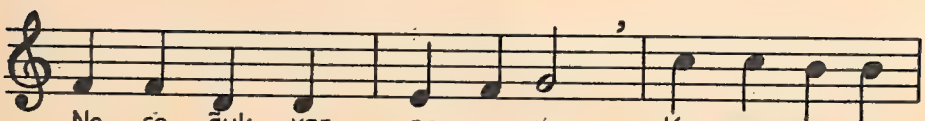

Ne so – ğuk var ne a – yaz, Kır – mı – zı sa–
Hiç ko – la – na do – yul – maz Dut ba – dem e –

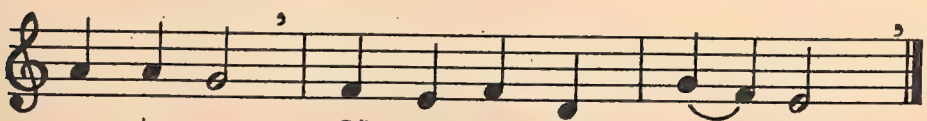

rı be – yaz Gül a – çar ge – lir yaz.
rik ki – raz Nar çı – kar ge – lir yaz.

Saz

Türkü

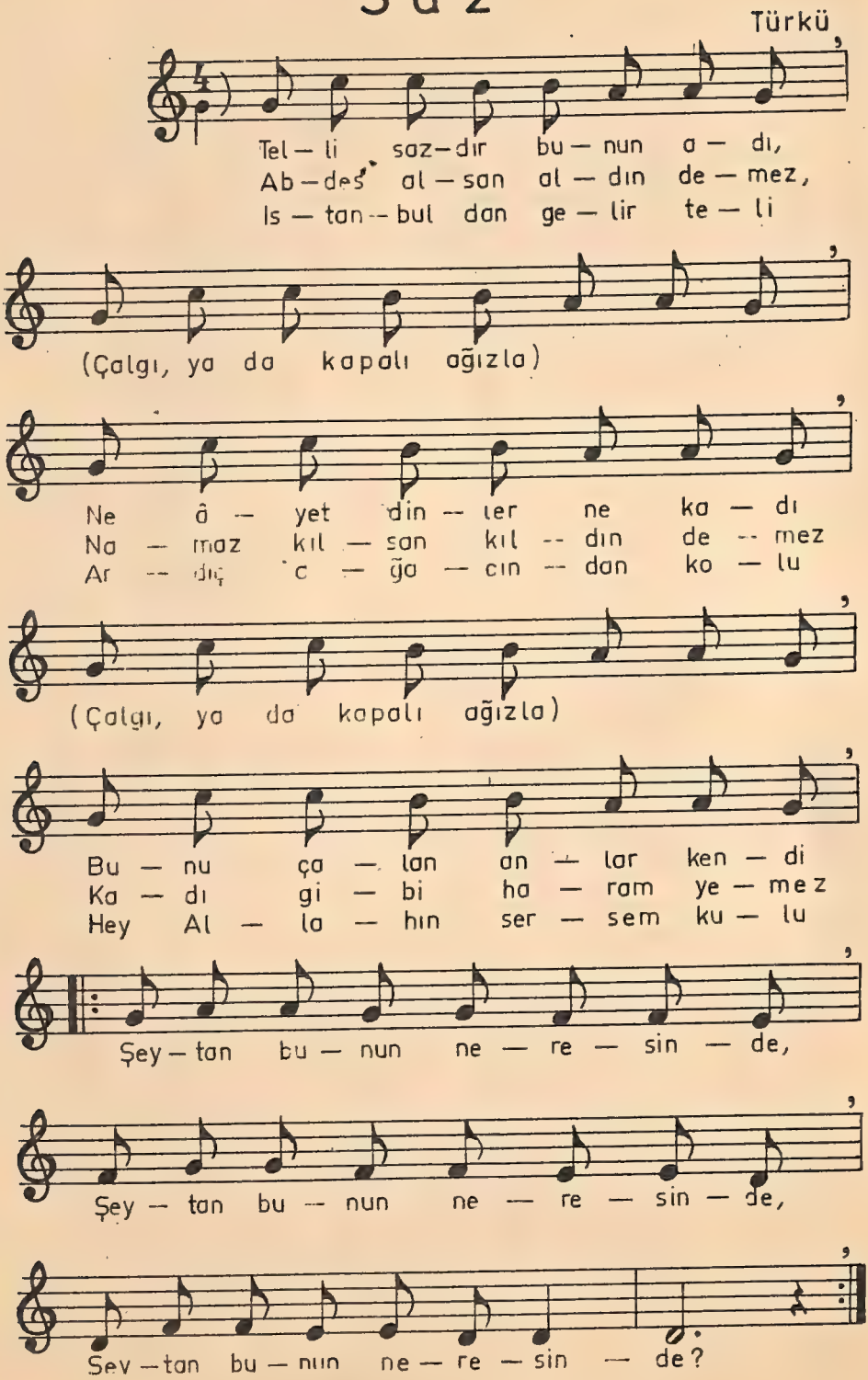
Tel — li saz — dır bu — nun a — dı,
Ab — des al — san al — dın de — mez,
Is — tan — bul dan ge — lir te — li
(Çalgı, ya da kapalı ağızla)
Ne â — yet din — ler ne ka — dı
Na — maz kıl — san kıl — dın de — mez
Ar — dın c — ğa — cın — dan ko — lu
(Çalgı, ya da kapalı ağızla)
Bu — nu ça — lan an — lar ken — di
Ka — dı gi — bi ha — ram ye — mez
Hey Al — la — hın ser — sem ku — lu
Şey — tan bu — nun ne — re — sin — de,
Şey — tan bu — nun ne — re — sin — de,
Şey — tan bu — nun ne — re — sin — de?

Yabancı Ellerde

Orta

p

Z. A.

Öz – lem du – yar – ken gü – zel yur – du – ma
Bir gün dön – mez – sem ge – ne yur – du – ma

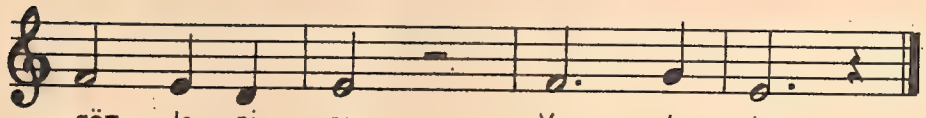

göz – le – ri – me Yaş do – lar.
is – tek – le – rim Hep so – lar.

Anadolu

Orta

p

Z. A.

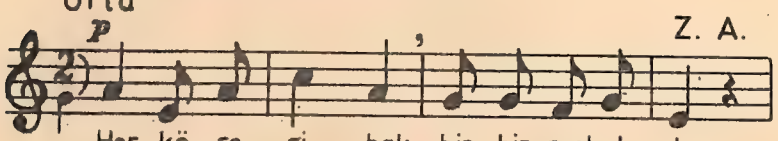

Her kö – şe – si bak bin – bir renk do – lu.
Bu dağ ba – şı hep kar – la ör – tü – lü
Ey mas – ma – vi gök, Ey coş – kun pı – nar

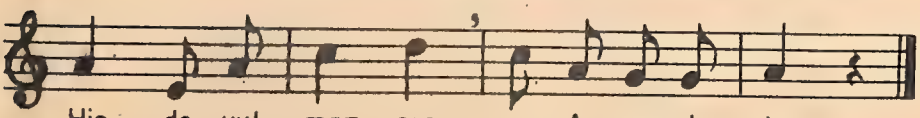

Hiç do – yul – maz – sın ey A – na do – lu
Bu o – va – lar bak Ne ka – dar süs – lü
Bu yem – ye – şil yurt Han – gi el – de var.

Yurdum

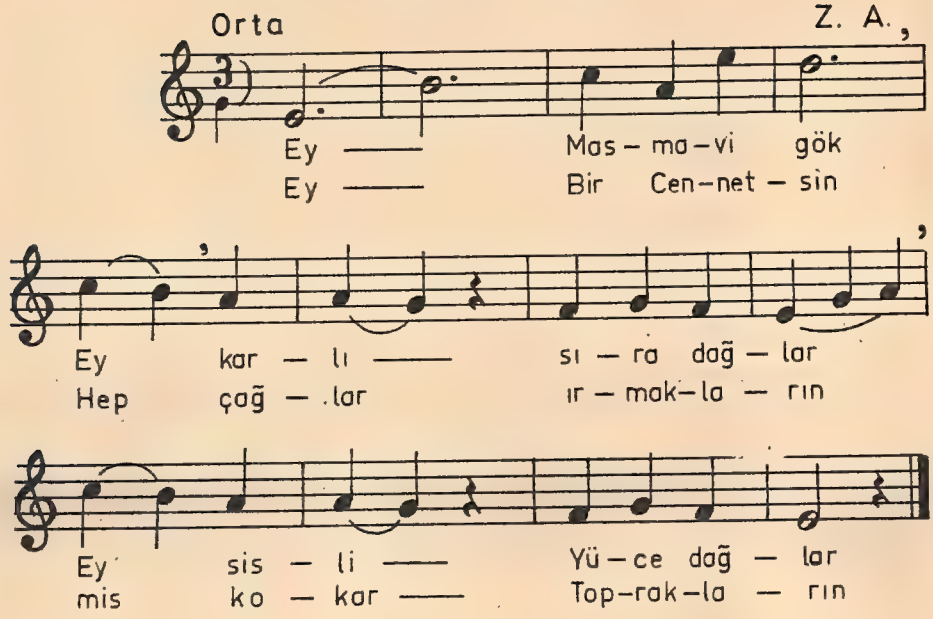

Pınar

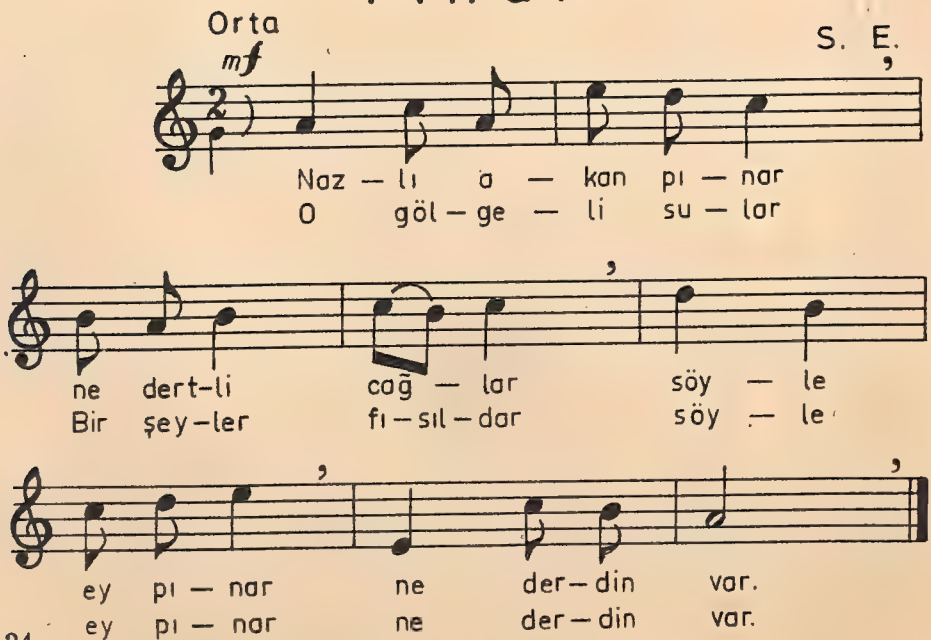

BİLGİLER

(Bilgiler kitaptaki şarkı sırasına göre düzenlenmiştir.)

YÜRÜYÜŞ

Nota : Sesleri gösteren işaretler.

Vuruş : Seslerin sürelerini ölçmek için el ya da ayakla yapılan düzenli hareketlerin herbiri.

Dörtlük nota : Değeri bir vuruş olan nota. (Nota başı dolu ve ayaklı)

Dörtlük sus : Değeri bir vuruş olan sus. (Şarkıdaki ilk notadan sonra gelen şekil.)

Porte : Notaları yazmaya yarayan beş çizgi. Portenin çizgi ve araları aşağıdan yukarıya doğru sayılır.

Sol anahtarı : Portenin ikinci çizgisinden başlıyan ve bu çizgiye adını veren şekil.

Sol notası : İkinci çizgiye yazılır.

Ölçü : Müzik eserlerinin vuruş sayısı birbirine eşit küçük bölmelerinden herbiri.

Ölçü çizgisi : Ölçüleri birbirinden ayıran çizgi.

Ölçü sayısı : Anahtardan sonra yazılan ve ölçü değerini belirten sayı ve nota şekli.

İki dörtlük ölçü : İki vuruşlu ölçü. İki sayısının altına yazılan dörtlük nota ile gösterilir.

Son çizgisi : Son ölçü çizgisinden sonra eklenen kalın çizgi.

KAYIKÇI

(la) notası : İkinci araya yazılır.

İkilik nota : İki vuruşluk (iki dörtlük) nota. (Nota başı boş ve ayaklı şekil.)

BİLGİLER

(Bilgiler kitaptaki şarkı sırasına göre düzenlenmiştir.)

YÜRÜYÜŞ

Nota : Sesleri gösteren işaretler.

Vuruş : Seslerin sürelerini ölçmek için el ya da ayakla yapılan düzenli hareketlerin herbiri.

Dörtlük nota : Değeri bir vuruş olan nota. (Nota başı dolu ve ayaklı)

Dörtlük sus : Değeri bir vuruş olan sus. (Şarkıdaki ilk notadan sonra gelen şekil.)

Porte : Notaları yazmaya yarayan beş çizgi. Portenin çizgi ve araları aşağıdan yukarıya doğru sayılır.

Sol anahtarı : Portenin ikinci çizgisinden başlıyan ve bu çizgiye adını veren şekil.

Sol notası : İkinci çizgiye yazılır.

Ölçü : Müzik eserlerinin vuruş sayısı birbirine eşit küçük bölmelerinden herbiri.

Ölçü çizgisi : Ölçüleri birbirinden ayıran çizgi.

Ölçü sayısı : Anahtardan sonra yazılan ve ölçü değerini belirten sayı ve nota şekli.

İki dörtlük ölçü : İki vuruşlu ölçü. İki sayısının altına yazılan dörtlük nota ile gösterilir.

Son çizgisi : Son ölçü çizgisinden sonra eklenen kalın çizgi.

KAYIKÇI

(la) notası : İkinci araya yazılır.

İkilik nota : İki vuruşluk (iki dörtlük) nota. (Nota başı boş ve ayaklı şekil.)

EKİN

Tekrar işareti : Bu şarkıdaki beşinci ve sekizinci ölçüler arasını tekrarlatan kalın, ince iki çizgi ve iki noktalı işaretler.

KÖYÜMÜZ

Yardımcı çizgi : Porte altındaki re sesinden daha kalın seslerin notalarını yazmak için kullanılan çizgiler.

(do) notası : Porte altındaki ilk yardımcı çizgiye yazılır.

GU-GUK

Nüans : Müzik eserlerini yorumlarken seslerin yerine göre kuvvetli ya da hafif söylenmesi ve çalınması.

mf (meczo forte) : Orta kuvvette.

p (piyano) : Hafif.

ÇOBAN

Hareket : Müzik eserleri anlamlarına göre çeşitli hareketlerde (çabuklukta))söylenir ya da çalınır. Hareketi gösteren sözler eserin başına yazılır. Birinci sınıfta çabukça, orta ve ağırca hareketler kullanılmıştır.

HALAY

Dolap : Tekrarlanan kısmın sonunda değişiklik varsa bu değişik ölçüler dolap adı verilen çizgiler içine alınır. Birinci söylenişte ilk dolap, ikinci defa (tekrarda) ikinci dolap söylenir.

LEYLEKLER

(si) notası : İlk yardımcı çizginin altına yazılır.

BAHAR

Uzatma bağı : Adları ve incelikleri aynı olan notaları bir sesmiş gibi uzatan bağ.

AL MENDİLİ

Sekizlik sus : Değeri dörtlüğün yarısı olan sus. (Bu şarkının dördüncü ölçüsündeki şekil.)

YEL DEĞİRMENİ

İnce do notası : Üçüncü araya yazılır.

DAĞLAR

İnce si notası : Üçüncü çizgiye yazılır.

YABANCI ELLERDE

İnce re notası : Dördüncü çizgiye yazılır.

YURDUM

İnce mi notası : Dördüncü araya yazılır.

Dizi : Birbirini sıra ile izliyen sekiz komşu ses bir dizi meydana getirir. Diziler başladıkları sesin adını alır. Dizilerin sesleri gittikçe inceliyorsa buna çıkıcı dizi, kalınlaşıyorsa inici dizi denir.
Bu sınıfta çeşitli dizilerin sesleri ile yapılmış şarkılar vardır.

İNSAN SESLERİ

Müzik dilinde insan sesleri ile yapılan müziğe (vokal müzik) denir.

Kız ve erkek sesi erginlik çağına kadar birbirinin aynı olup, "çocuk sesi" adını alır.

Erkek çocuk sesleri erginlik çağına varırken bir oktav (sekiz ses) kalına düşerek önemli bir değişikliğe uğrar. Bu devreden sonra insan sesleri kadın sesi ve erkek sesi olmak üzere iki guruba ayrılır.

Her iki gurup ta ses genişliği ve karakterleri bakımından kısımlara ayrılır.

Kadın sesleri :

Kadın seslerinin incesine soprano, ortasına mezzo soprano, kalınına alto ya da kontralto denir.

Erkek sesleri :

Erkek seslerinin incesine tenor, ortasına bariton, kalınına bas denir.

İnsan sesleri ile yapılan müzik topluluğuna koro denir. Korolar düzenlendikleri ses cinslerine göre adlar alırlar.

Çocuk koroları, kadın koroları, erkek koroları aynı seslerle yapılan çeşitli topluluklardır. Çocuk ve erkek, ya da kadın ve erkek seslerinden yapılan korolara karma koro denir.

Korolara piyano, orkestra ya da org eşlik eder. Eşliksiz korolara a kapella (a capella) koro adı verilir.

AŞAMA ÇİZELGESİ

Aşamalar	Şarkılar	Sesler	Değerler	Diğer Bilgiler
I	Yürüyüş, Kayıkçı	Sol, La	Dörtlük, ikilik nota ve dörtlük sus	Porte, sol anahtarı, ölçü, ölçü çizgisi, ölçü sayısı, iki dörtlük ölçü, son çizgisi
II	Yağ Satarım,, Bir-Ki-Üç, Tanışma, Vay Güzel	Fa, Mi	İkilik sus	Üç dörtlük, dört dörtlük ölçüler, uzatma noktası, hece bağı
III	Horon, Akkoyun, Keklik	Re	Birlik nota	—
IV	Üşüdüm, Var Yok, Ekin	—	Sekizlik nota	Tekrar işareti
V	Köyümüz, Oyun, Keçi Vurdum, Dağlar, Uyan, Guguk, Çoban	Do	—	Yardımcı çizgi, nüans, mf, p, Hareket, Orta
	Süt İçtim, Halay, Ninni, Postacı, Gül ve Eğlen			Dolap, Çabukça, Ağırca
VI	Leylekler, Bahar	Si	—	Uzatma bağı
	Akşam, Al Mendili			
VII	Yeldeğirmeni, Ninni	İnce Do	Sekizlik sus	
	Saray Yolu, Oyun			

AŞAMA ÇİZELGESİ

Aşamalar	Şarkılar	Sesler	Değerler	Diğer Bilgiler
VIII	Dağlar, Yaz Saz	İnce Si	—	—
IX	Yabancı Ellerde, Anadolu	İnce Re	—	—
IX	Yurdum, Pınar	İnce Mi	—	— Dizi

NOT : 1 — Bütün aşamalar, müfredat programının gereği olarak gerçekleştirilir.

2 — Aşamaların kapsamına giren şarkıların tümünün uygulanması zorunluluğu yoktur. Bu şarkılardan duruma göre, en uygun düşeni seçilir.

Dört sesli bir öğrenci korosu

SINIF : II

Al Mendili

Türkü,

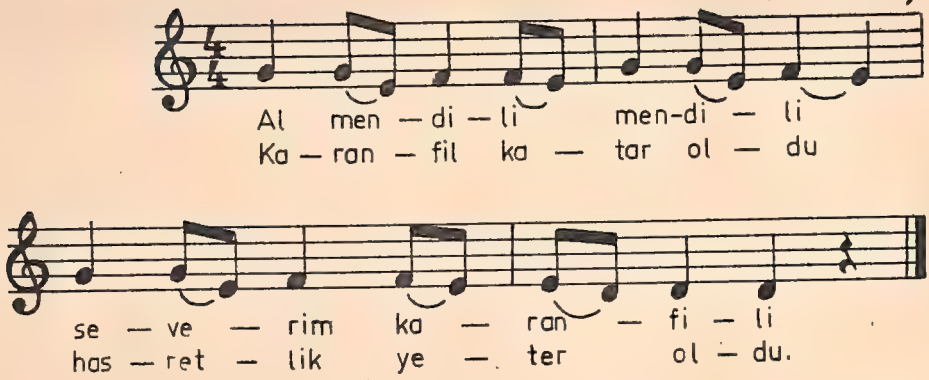

Neş'eli Ol

Moderato

Çeviri
Z. A. S. E.

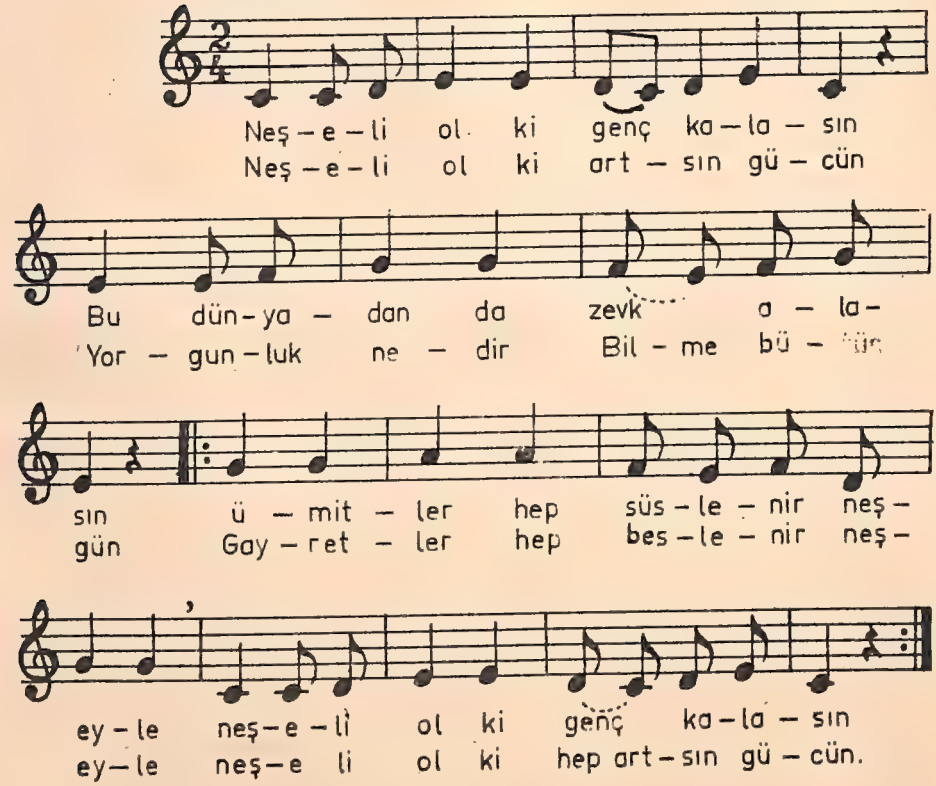

Ziller

Türkü

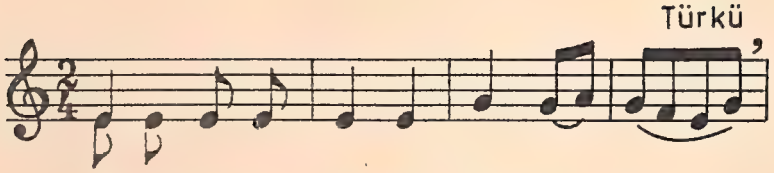

Hö-rü-nü de hay-di hö-rü-nü —
Çif-ti-ni hay-di Çif-ti-ni —
Ü-çü-nü de hay-di ü-çü-nü —
Mer-di-ni hay-di mer-di-ni —

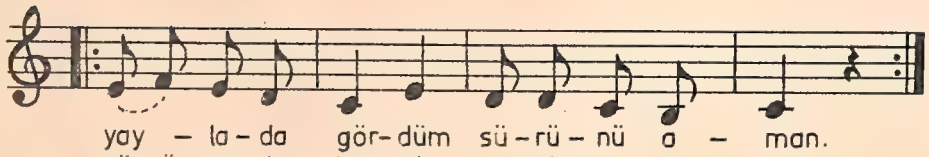

yay-la-da gör-düm sü-rü-nü a-man.
sü-rü-ver de hay-di çif-ti-ni a-man.
yay-la-da gör-düm gö-çü-nü a-man.
kim bi-lir ki-min der-di-ni a-man.

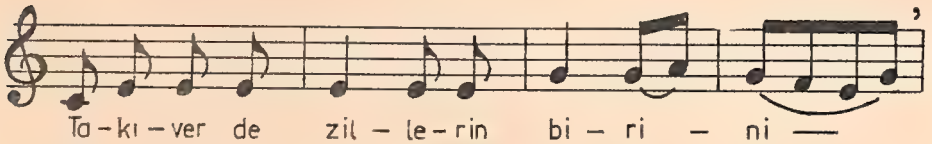

Ta-kı-ver de zil-le-rin bi-ri-ni —
Ta-kı-ver de zil-le-rin çif-ti-ni —
Ta-kı-ver de zil-le-rin ü-çü-nü —
Ta-kı-ver de zil-le-rin dör-dü-nü —

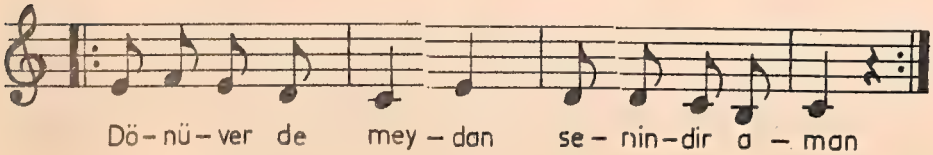

Dö-nü-ver de mey-dan se-nin-dir a-man
" " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " "

Sarı Mendil

Türkü

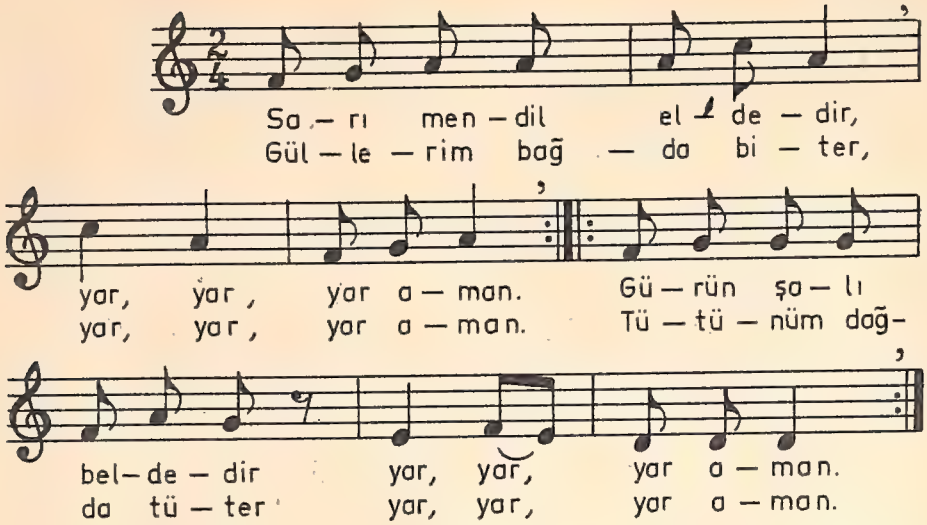

Çoban

Moderato

S. E.

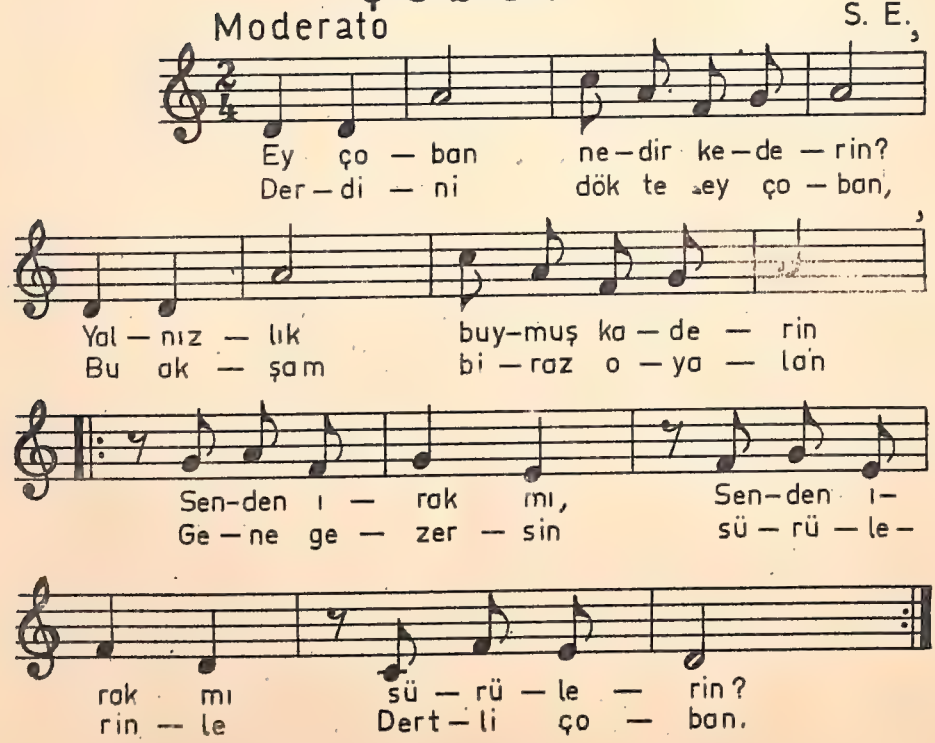

Dostluk

Moderato

Ed. Zuckmayer

Çeviri
S. Tamer

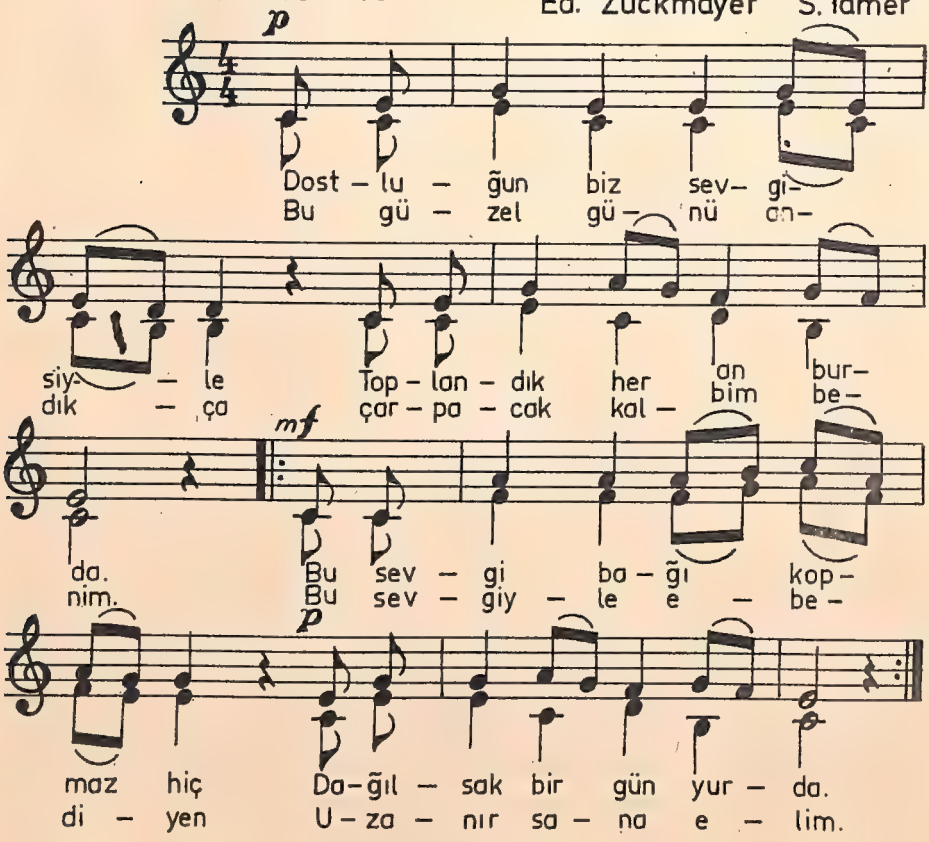

Bezirgân Başı

Tekerleme

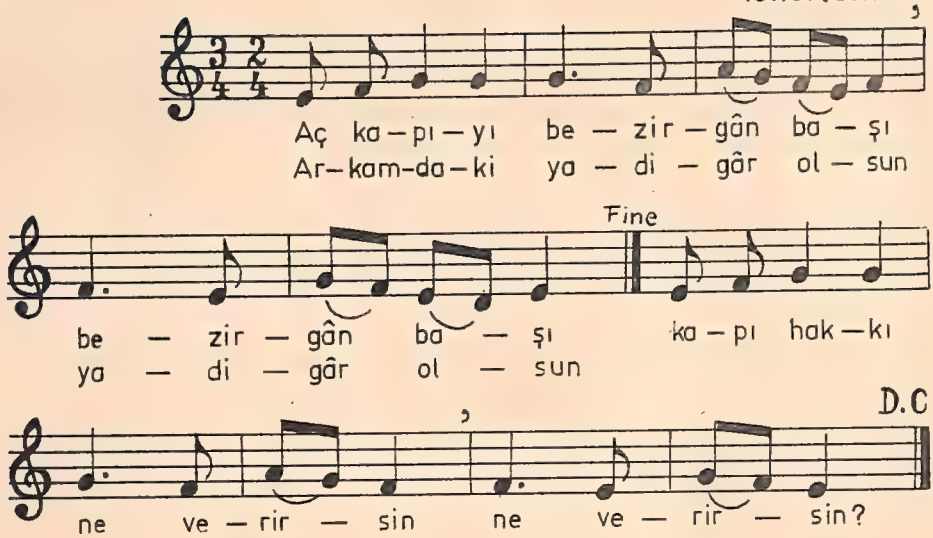

Arpa Buğday

Türkü

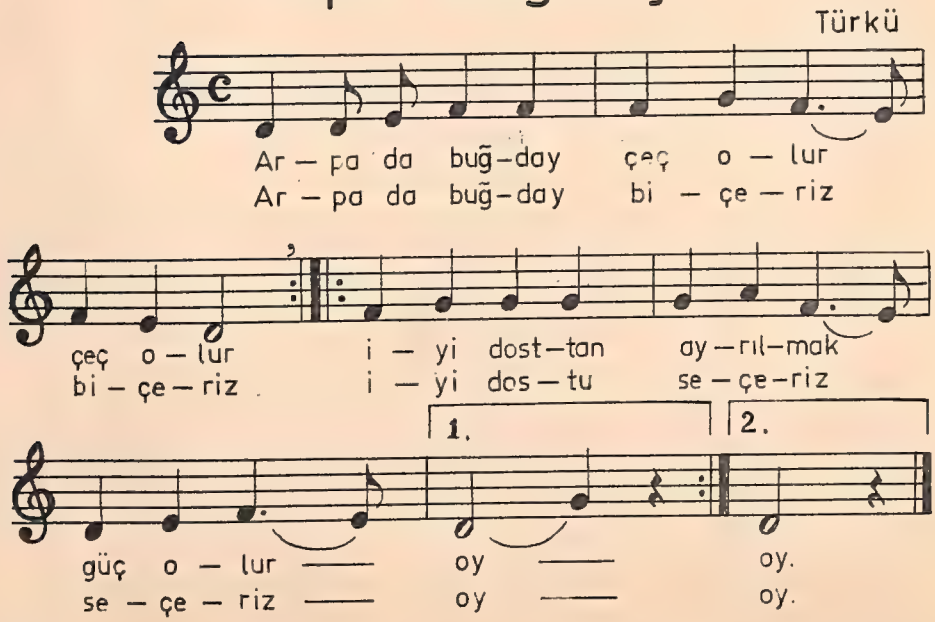

Ankara Türküsü

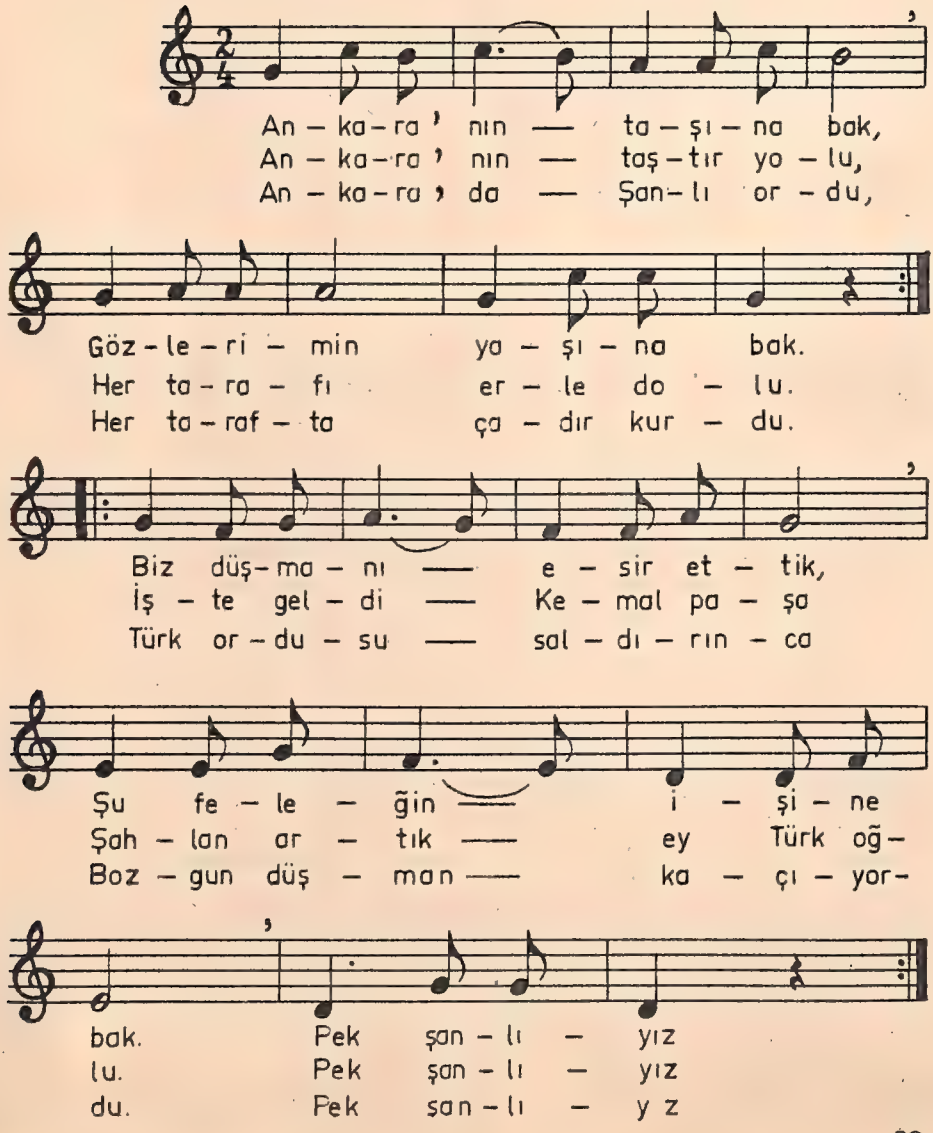

Ay

Moderato

Ispanyol şar.
Çeviri (Z. A. S. E.)

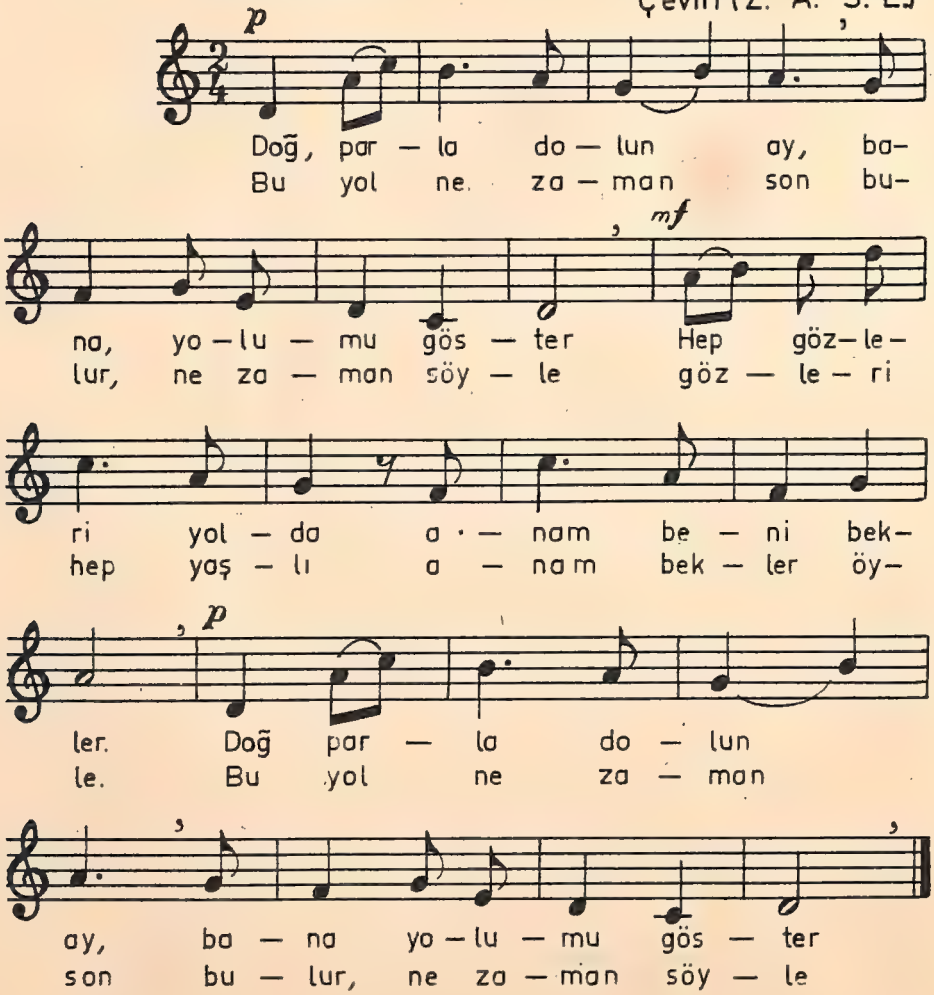

Türk'üm

Marş

S. E.

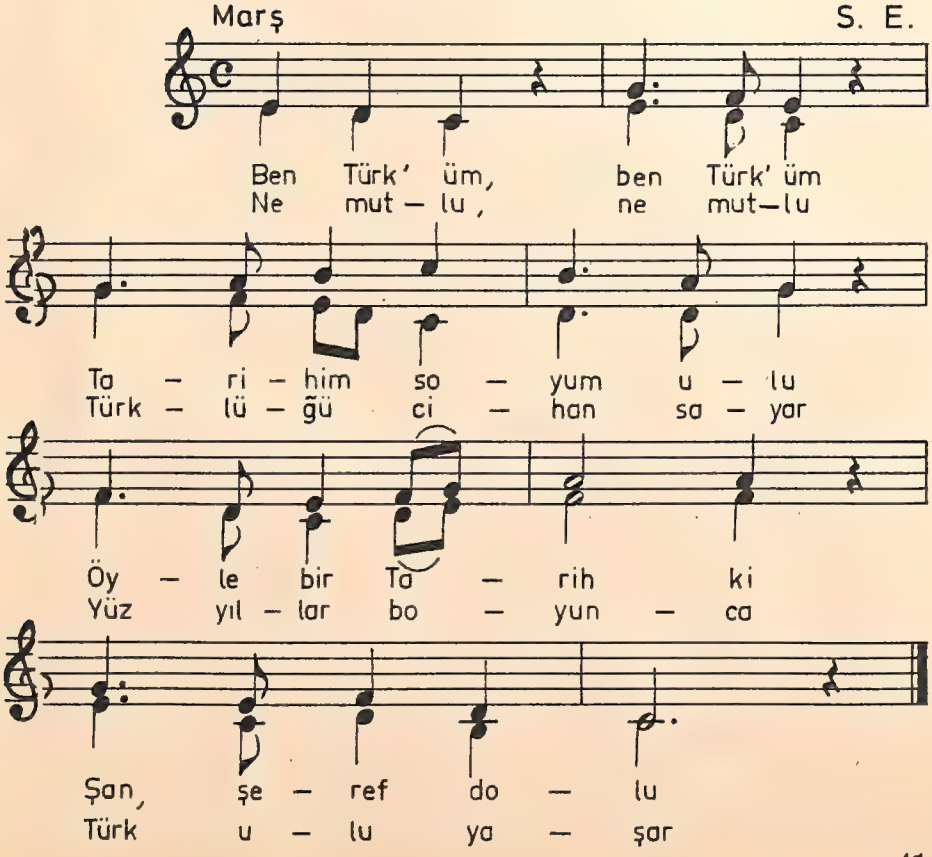

Öğüt

4 Sesli kanon — W. A. Mozart

A B , C D — Söz: Z. A. S. E.

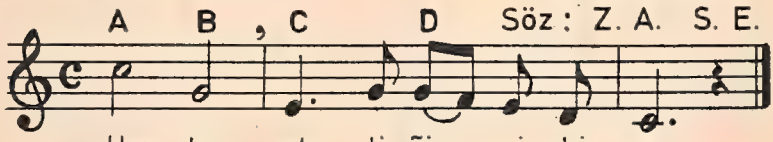

Akşam

3 Sesli kanon — C. M. v. Weber

Söz: Z. A. S. E.

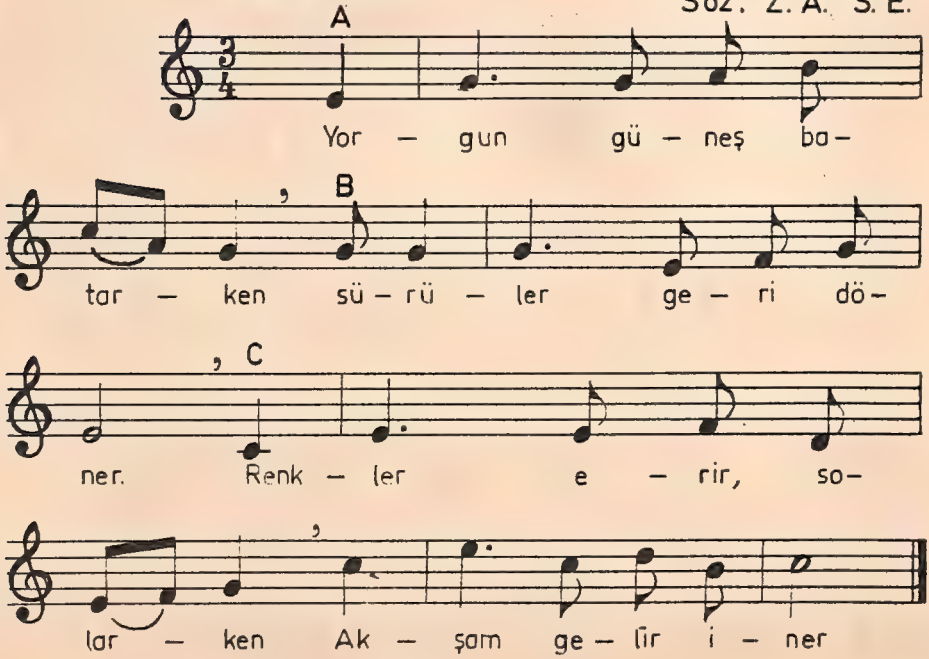

Akdeniz Kıyılarında

Marş *mf* Kurtuluş savaşı yıllarından

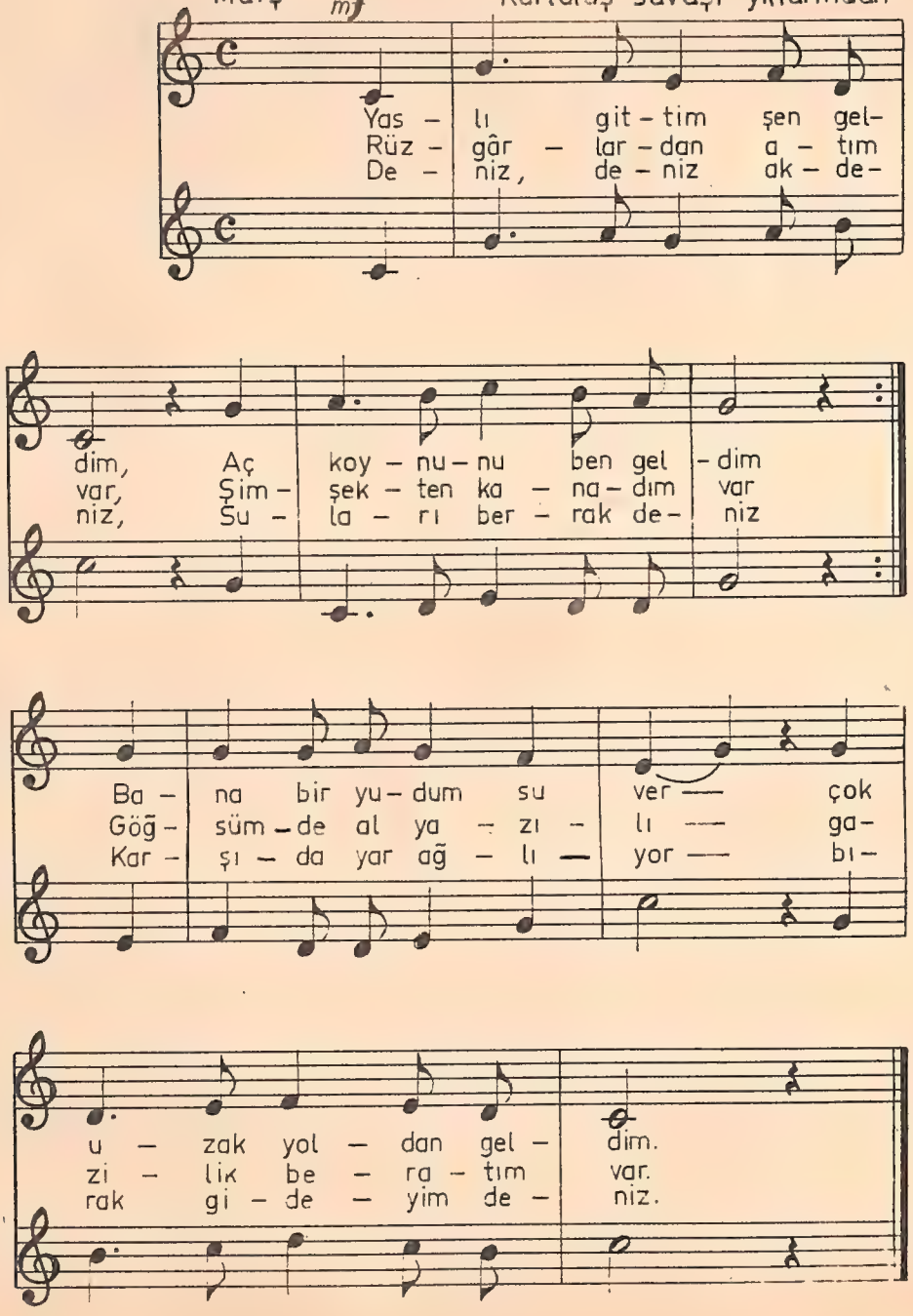

İyi Günler

4 Sesli kanon

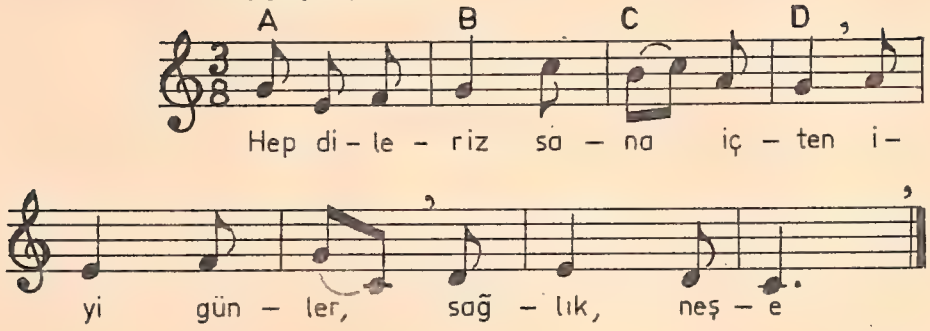

Derecik

Allegretto

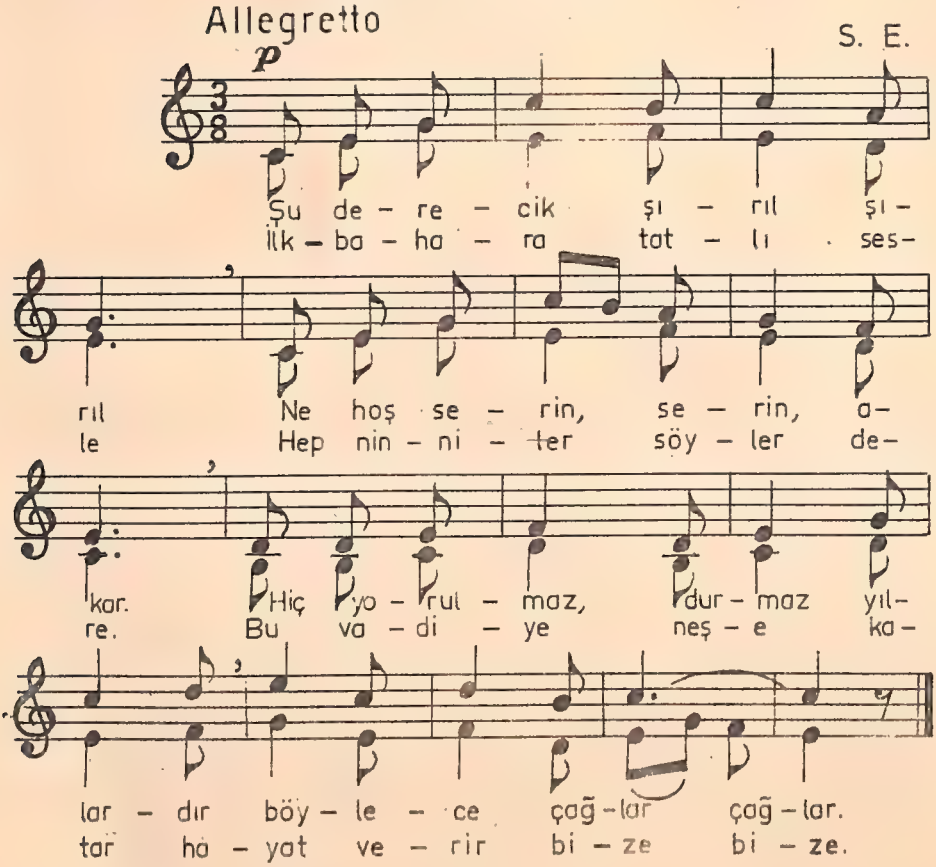

Dağlardan İnirem

Türkü

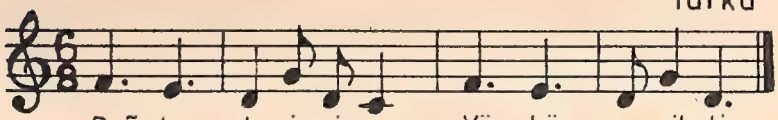

Dağ - lar - dan i - ni - rem Yü - küm e - rik - tir
E - ri - ğin dal-la - rı De - lik de - şik - tir
Bağ - lar - dan i - ni - rem Yü - küm ü - züm - dür
Ü - zü - mün dal-la - rı dü - züm dü - zum - dür

Üç Alma

Türkü

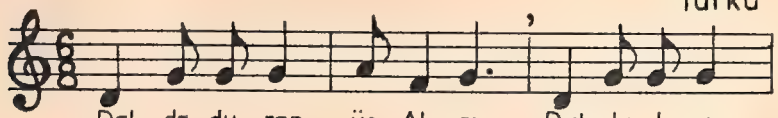

Dal - da du - ran üç Al - ma Dal - da du - ran
Al al - ma - nın bi - ri - si Al al - ma - nın
Dal - dan dü - şen al - al - ma Dal - dan dü - şen

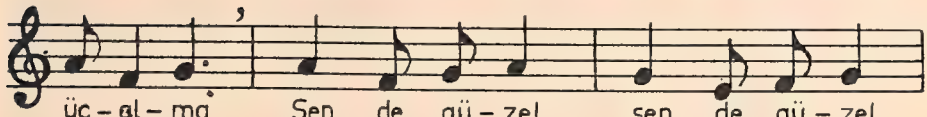

üç - al - ma Sen de gü - zel sen de gü - zel
bi - ri - si Böy - le gü - zel böy - le gü - zel
al - al - ma Söy - le gü - zel söy - le gü - zel

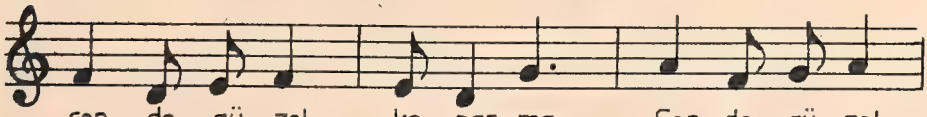

sen de gü - zel ko - par - ma Sen de gü - zel
böy - le gü zel o - lur mu Böy - le gü - zel
söy - le gü - zel ka - lır mı Söy - le gü - zel

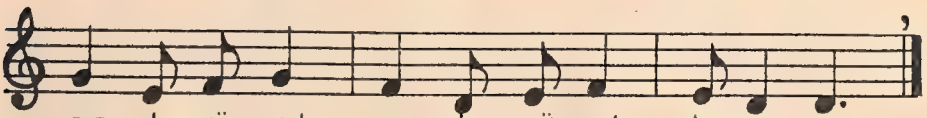

sen de gü - zel sen de gü - zel ko - par - ma.
böy - le gü - zel böy - le gü - zel o - lur mu?
söy - le gü - zel söy - le gü - zel ka - lır mı?

Kotram

Moderato

Çeviri
Z. A. S. E.,

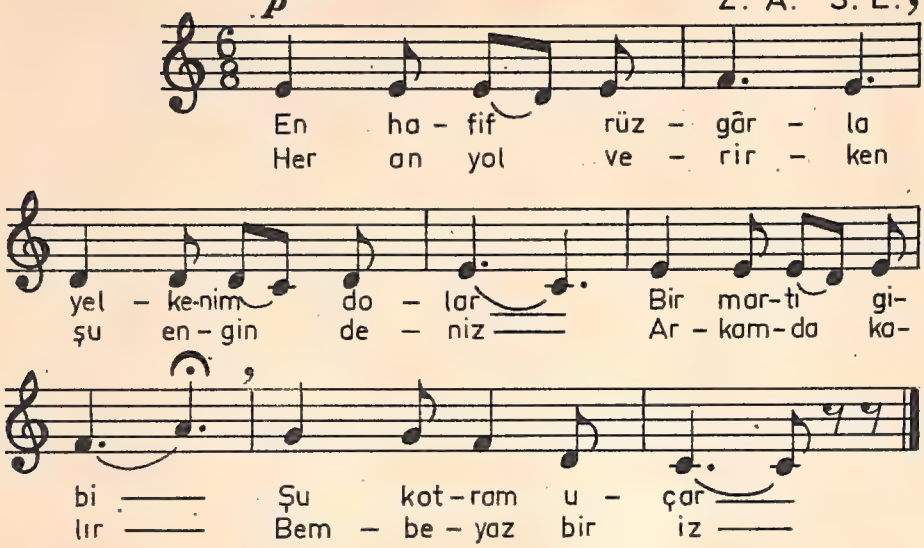

Sonbahar

Moderato

S. E.,

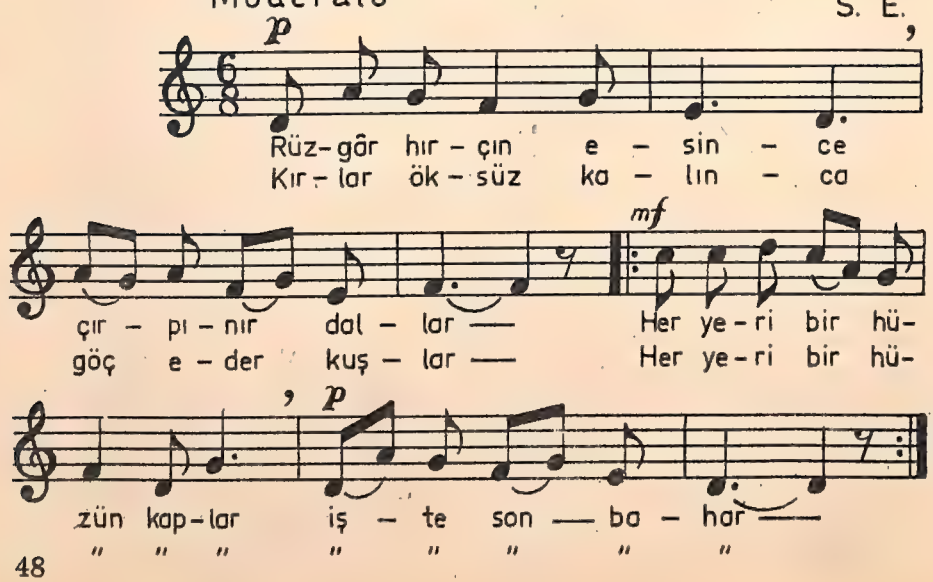

Hayat Ne Güzel

Moderato

H. C. Nägeli

Çeviri: Z. A. S. E.

p

Bin dert – le dol–sa da Bu dün – ya
Son gün – ler gel–se de Hep uğ – raş

Çok gü–zel yol tüm zor ol – sa da
Hep di–din Bir yan – kı kal – sa da

gel sen de gel — Par – lak gü–neş ı–
Her an ö – vün —

Fine

mf

şık sa–çar Or – man, de–niz ku – cak a – çar. Coş–

p

mf

kun ır–mak, Yü – ce dağ–lar bi – ze ha–yat su–nar

D.C.

Türkü ve Şarkılarla Yeni Müzik Eğitimi, 1976 Forma 4

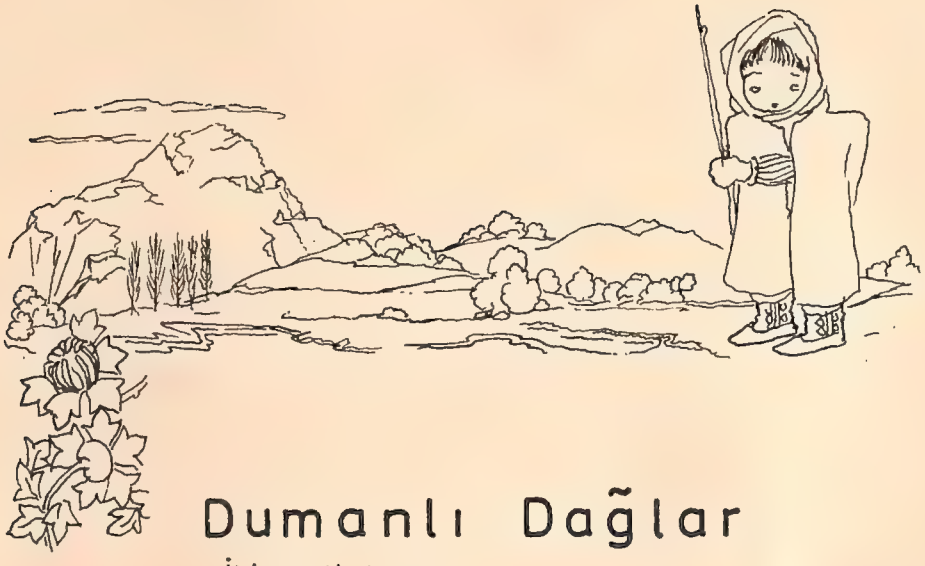

Dumanlı Dağlar

İki sesli kanon

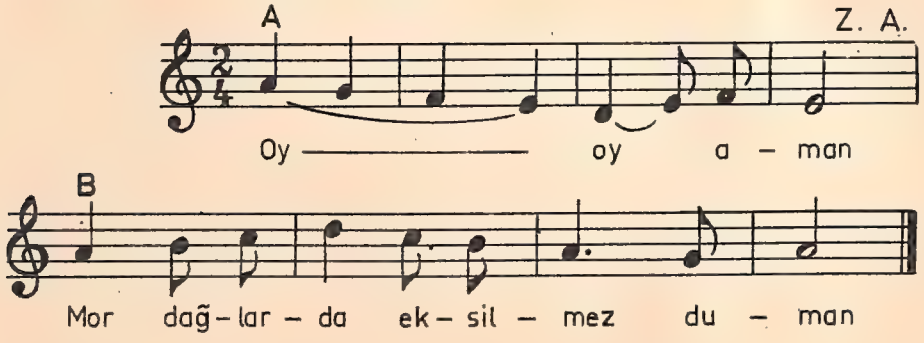

Akşam

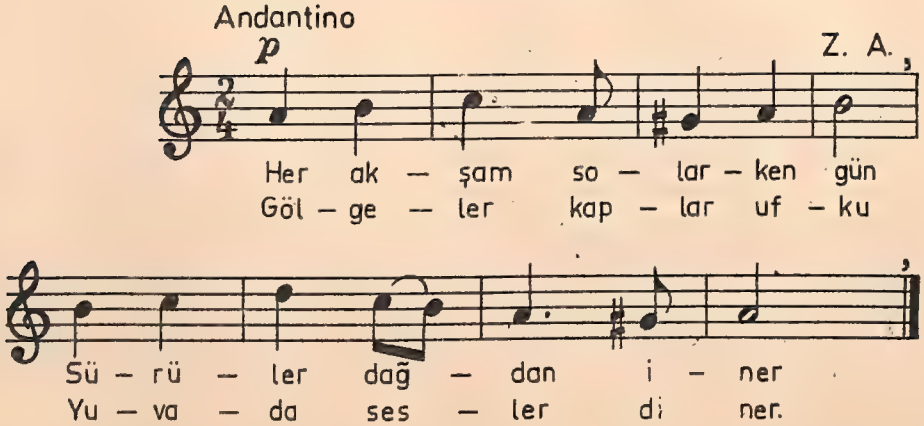

Dere

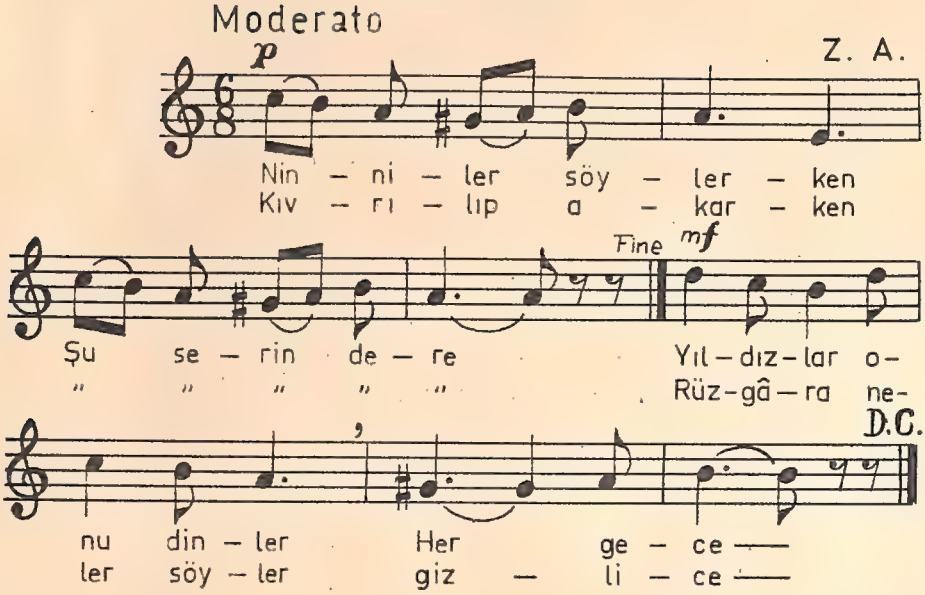
Moderato
p
Z. A.
Nin – ni – ler söy – ler – ken
Kıv – rı – lıp a – kar – ken
Fine
mf
Şu se – rin de – re
" " " " "
Yıl – dız – lar o –
Rüz – gâ – ra ne –
D.C.
nu din – ler
ler söy – ler
Her ge – ce ——
giz – li – ce ——

Bayrak

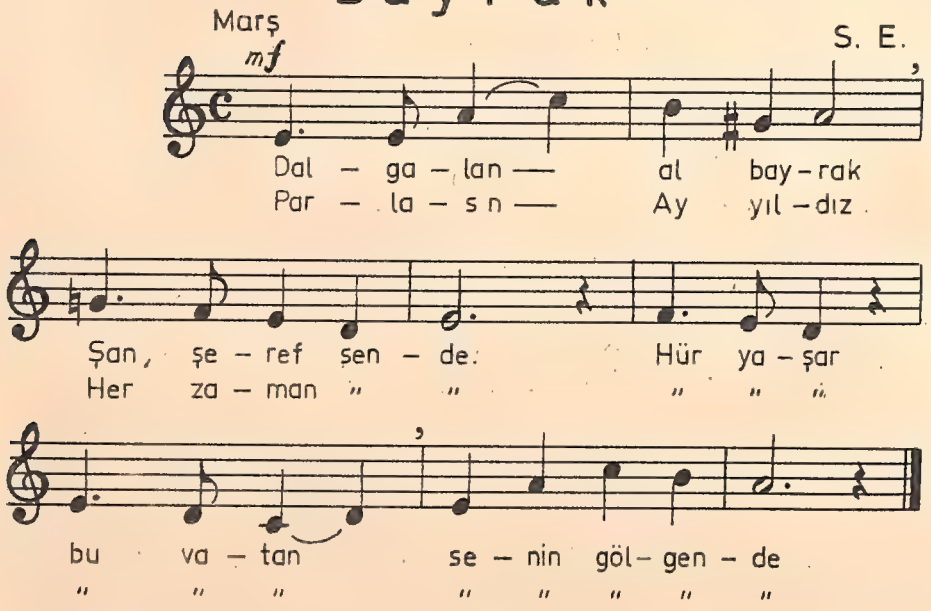
Marş
mf
S. E.
Dal – ga – lan —— al bay – rak
Par – la – sın —— Ay yıl – dız
Şan, şe – ref şen – de: Hür ya – şar
Her za – man " " " " "
bu va – tan se – nin göl – gen – de
" " " " " " " " "

Kırlara Doğru

Marş

mf

Z. A.

Se — rin e — sen rüz — gâr, çi—
Gü — müş de — re bo — yu, so—
Cen — net gi — bi bağ — lar, sis—
Şu göl — ge — li or — man, şu

çek ko-kan kır — lar bek — ler bi — zi —
ğuk· pı—nar su — yu " " " "
li, yü-ce dağ — lar " " " "
neş — e li har — man " " " "

ar — ka — daş — lar yol — cu — luk — var
" " " " " " " "
" " " " " " " "
" " " " " " " "

Nerdesin

Andantino

Z. A.

mf *p* *pp*

Yar yar (kapalı ağız ile)

p

Se-si-me ses ve-ren kar-lı dağ - lar
Se-si-mi her ya-maç tek-rar et - sin

Dü-man-lı— ba-şı-nız ge-çil-mez mi?
E - ri - sin yan-kı-lar u'-zak-lar - da.

mf

So-ğuk mu su-yu-nuz i - çil-mez mi?
Kim bi-lir bel-ki de — yar du-yar da;

p

Se-si-me ses ve-ren kar - lı dağ - lar
Se-si-mi her ya-maç tek - rar et - sin

mf *pp*

yar yar ner — de - sin?

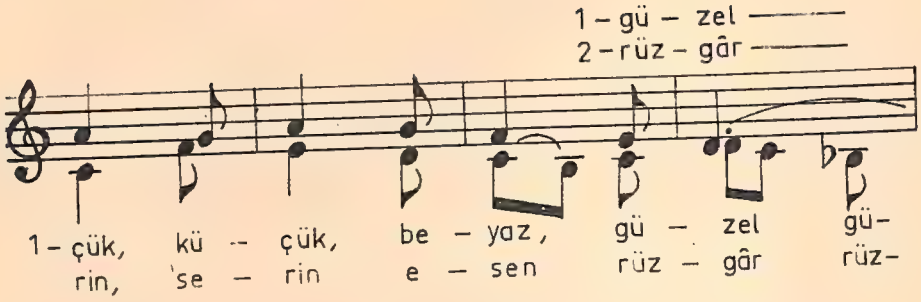

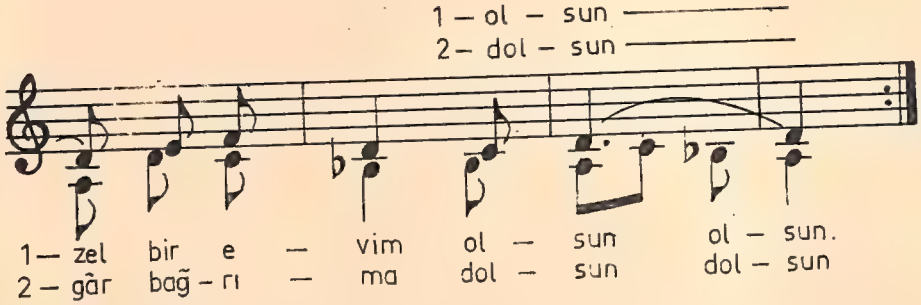

Solarken gün sürüm insin dağlardan (dağlardan)
Salkım salkım üzüm dersem bağlardan (bağlardan)
Olgun olgun meyve dolsun bahçemde her dal.

Gelince kış bir dağ köyü evinde (evinde)
Çıtır çıtır yanan ocak önünde (önünde)
Bir ses bana tatlı tatlı anlatsın masal.

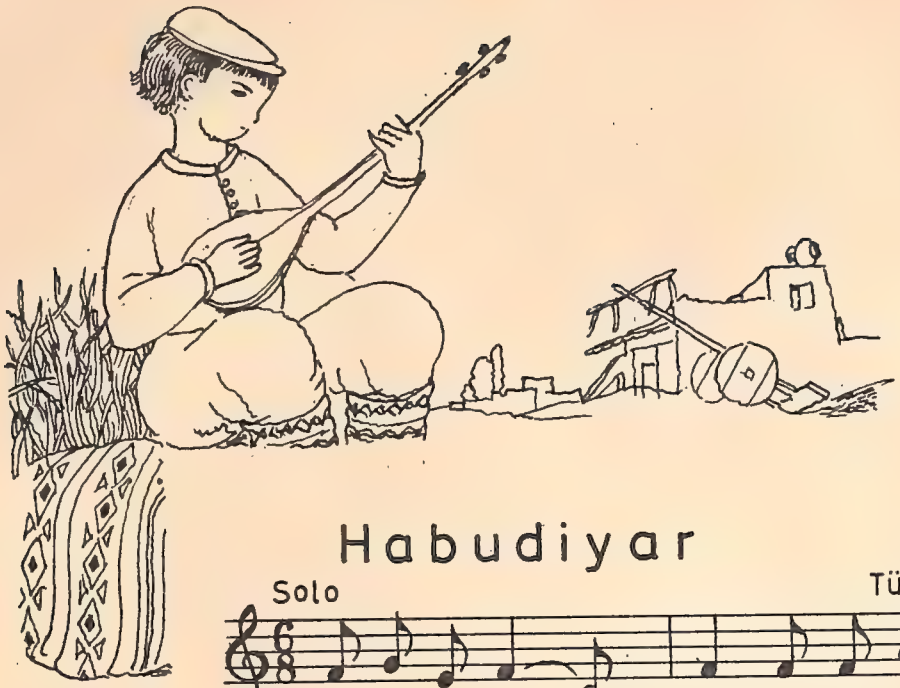

Habudiyar

Solo

Türkü ,

Sa-zı a-lır — hep e-li-ne
Ka-lem " " " " " "
Ki-tap " " " " " "

Koro

He-mi ça-lar he-mi oy-nar. Ha-bu-di yar
" " ya-zar " " bo-zar. " " " "
" " o-kur " " söy-ler " " " "

ha-bu-di yar. Ha-bu-di ha-bu-di ha-bu-di yar.
" " " " " " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " " " "

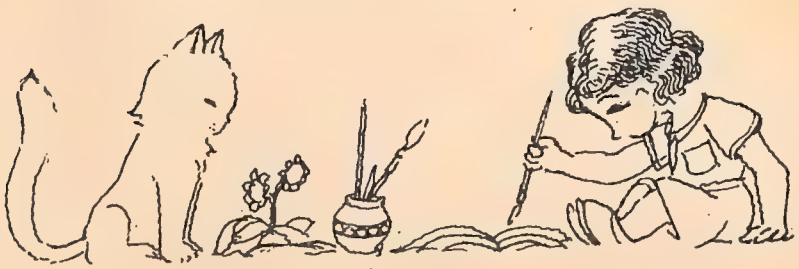

Ne İsterdim

Andantino

Z. A.

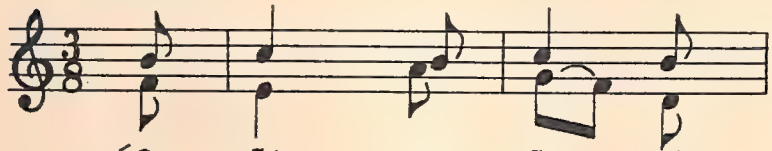

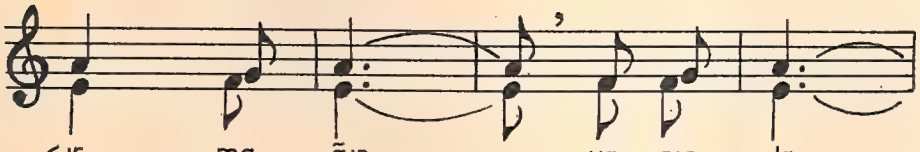

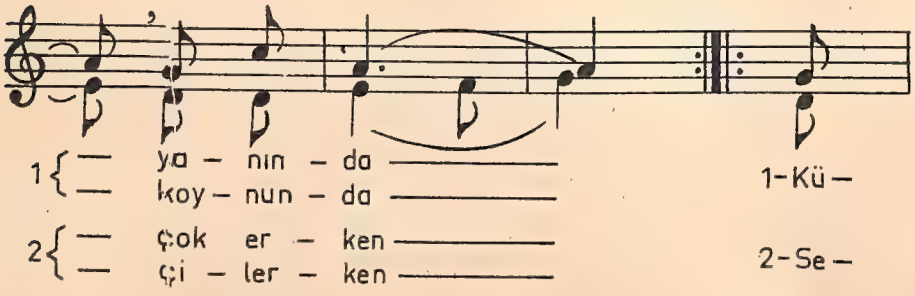

BİLGİLER

(Bilgiler kitaptaki şarkı sırasına göre düzenlenmiştir. Birinci sınıfta verilen bilgiler burada tekrarlanmamıştır.)

AL MENDİLİ

Ölçü sayıları : Anahtardan sonra yazılan ölçü sayıları, kolay anlaşılabilmesi için, birinci sınıfta dörtlük değerle birlikte yazılmıştı. Genel olarak müzik yazısında ölçü sayıları üst üste iki sayı ile yazılır. Bu sayılar iki bölü dört v.b. şeklinde okunmayıp iki dörtlük diye okunur.

NEŞELİ OL

Hareket terimleri : Hareketleri belirten terimler, kolay anlaşılabilmesi için, birinci sınıfta türkçe sözlerle gösterilmişti. Genel olarak müzik yazısında hareket italyanca sözlerle yazılır. Bu terimler hareketle birlikte karakter de belirtir.

Moderato: Orta ve ılımlı.

DOSTLUK

Eksik ölçü : Bazı yapıtlar eksik ölçü ile başlar. Bu ölçünün eksiği bölümlerin ya da parçanın sonunda tamamlanır.

Do dizisi : Doğal olarak mi ile fa ve si ile do seslerinin arası küçük (yarım), birbirini izleyen diğer komşu seslerin arası büyük (bütün) dür. (Bu durum piyano ve perdeli çalgılarda daha açık olarak görülür.)

Do dizisi incelendiği zaman yarım seslerin üç ile dördüncü ve yedi ile sekizinci sesler arasında olduğu görülür. Bu düzene majör dizi denir. Majör diziler birbirine benziyen dörder seslik iki gurubun birleşmesi ile meydana gelir. Birinci, ikinci sınıf kitaplarında do majör dizisinin sesleri ile yapılmış şarkılar vardır.

BEZİRGÂNBAŞI

Noktalı dörtlük : Sağına konan nokta dörtlüğün değerini bir sekizlik uzatır.

Birden fazla ölçü sayısı : Müzik yapıtları bazan bir çeşit ölçü yerine, bu şarkıda görüldüğü gibi, değişik ölçülerle de yazılabilir. Bu gibi parçalarda kullanılan ölçülerin sayıları anahtardan sonra yan yana yazılır.

D.C. : Da kapo (Da Capo) : Baştan.

Fine : Son.

ARPA-BUĞDAY

C : Dört dörtlük ölçü sayısı yerine kullanılır.

MEMİŞ

Üç sekizlik ölçü : Her ölçüsünde üç sekizlik bulunan üç vuruşlu ölçü.

DERECİK

Allegretto : Çabukça ve zarif.

DAĞLARDAN İNİREM

Bileşik vuruş ve bileşik ölçü : a) Şimdiye kadar kullandığımız vuruşlar ikiye bölünen (iki zamanlı) idi. Bu vuruşlara basit vuruş, basit vuruşlu ölçülere de basit ölçü denir. b) Bu türkü ile üçe bölünen (üç zamanlı) bileşik vuruşu görüyoruz. Bileşik vuruşlarla yapılan ölçülere bileşik ölçü denir.

Altı sekizlik ölçü : İki bileşik vuruşlu ölçü.

KOTRAM

Duraklı nota : Üçüncü portedeki la notasının üstünde bulunan işaret. Notayı değerinden fazla uzatır.

AKŞAM

Andantino : Ağırca ve rahat.

Değiştirici işaret : Gerektiğinde yarım ses olan aralıkları bütün, bütün ses olanları da yarım sese çeviren işaretler.

Diyez : Notaları yarım ses incelten değiştirici işaret. (Bu parçanın üçüncü ölçüsü başındaki işaret.)

La minör dizisi : Şimdiye kadar doğal seslerden meydana gelen la dizisinin sesleriyle yapılmış birçok şarkı öğrendik. Doğal la dizisini incelediğimiz zaman yarım seslerin iki ile üçüncü ve beş ile altıncı sesler arasında olduğu ve do majör dizisine benzemediği görülür. Bu iki dizinin düzenlerinin benzemeyişinden başka çalındıklarında kulağımıza değişik etkiler yaptıklarını da duyarız.

Doğal la dizisini de do majör gibi yarım sesle bitirmek gerektiğinde sol sesi diyezle inceltilir. Bu yeni diziye armonik la minör denir.

Armonik la minörde altıncı ve yedinci sesler arasındaki bir buçuk seslik aralığa artmış ikili denir.

Bu dizinin altıncı sesi de yarım ses inceltildiğinde elde edilen yeni diziye melodik la minör denir.

BAYRAK

Bekar (natürel) : Değiştirici işaretlerle değişmiş notaları doğal hale getiren işaret. (Bu şarkının üçüncü ölçüsü başındaki işaret.)

NERDESİN

PP : Piyanissimo (pianissimo) : Çok hafif.

HABUDİYAR

Bemol : Notaları yarım ses kalınlaştıran işaret. (Bu türkünün üçüncü ölçüsü başındaki işaret.)

ORKESTRA ÇALGILARI

Çalgılarla yapılan müziğe çalgı müziği (enstrümantal müzik) denir.
Orkestra çalgıları çalınış biçimleri ve yapılarına göre üç guruba ayrılır :

1 — **Vurularak çalınan çalgılar :** Tembal, trampet, gonk, orkestra davulu, çelik üçgen, orkestra zili, ve ksilofon, çelesta, kampana.

2 — **Nefesli** (üflenerek çalınan) **çalgılar :**

a) **Ağaç nefesliler :** Flüt, klarnet, obua, fagot.

b) **Bakır nefesliler :** Trompet, korno, trombon, tuba.

3 — **Telli çalgılar :**

a) **Yayla çalınan** (yaylı) **çalgılar :** Keman, viyola (alto), viyolonsel (çello), kontrbas.

b) **Parmakla çalınan :** Arp.

Orkestra dışında kalan önemli çalgılar : Org, piyano, klasik gitar.
İnsan sesleri ile yapılan topluluklar gibi çalgıların da çeşitli toplulukları vardır.

Fanfar : Vuruslu çalgıların bir kısmı ile bakır nefesli çalgılar topluluğu.

Bando (armoni orkestrası) : Fanfara ağaç nefeslilerin katıldığı topluluk.

Yaylı çalgılar orkestrası : Yalnız yaylı çalgılar ailesinden kurulur.

Senfoni orkestrası : Yaylı çalgılar ailesi, nefesli ve vurma çalgıların çeşitleri ile arptan kurulur.

Aşamalar	Şarkılar	Bilgiler
I	Al Mendili, Neşeli Ol, Ziller, Sarı Mendil, Çoban, Dostluk	Birinci sınıfta verilen bilgi ve değerlerin tekrarı - Ölçü sayılarının iki sayı halinde yazılması - Eksik ölçü - Hareket terimleri. Moderato Do dizisi (Do Majör)
II	Bezirgân Başı, Arpa-Buğday, Ankara Türküsü, Türküm, Öğüt, Akşam, Akdeniz Kıyılarında, Çanakkale	Noktalı dörtlük - Değişik ölçü sayısı - D.C., fine - Dört dörtlük ölçünün (C) ile yazılışı.
III	Memiş, Kuşlar, İyi Günler, Derecik	Üç sekizlik ölçü - Allegretto
IV	Dağlardan İnirem, Üç Alma, Kotram, Sonbahar, Hayat ve Güzel	Bileşik vuruş - Altı sekizlik ölçü - Duraklı nota
V	Dumanlı Dağlar, Akşam, Dere, Bayrak, Kırlara Doğru, Nerdesin	Küçük, büyük ikili - Diyez. Bekar - pp - Andantino. La minör.
VI	Habudiyar, Ne İsterdim,	Bemol

NOT :

1 — Bütün aşamalar, müfredat programının gereği olarak gerçekleştirilecektir.

2 — Aşamaların kapsamına giren şarkıların tümünün uygulanması zorunluluğu yoktur. Bu şarkılardan duruma göre, en uygun düşeni seçilir.

Yaylı Sazlar

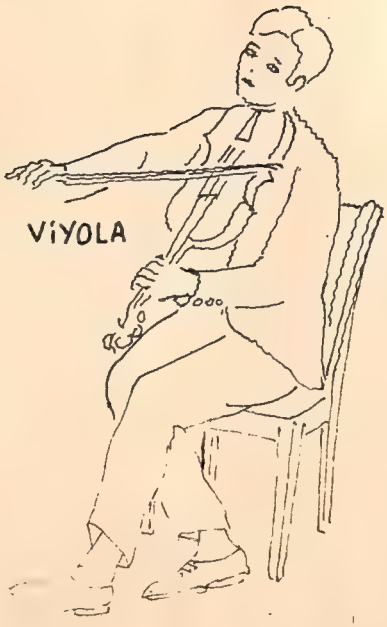

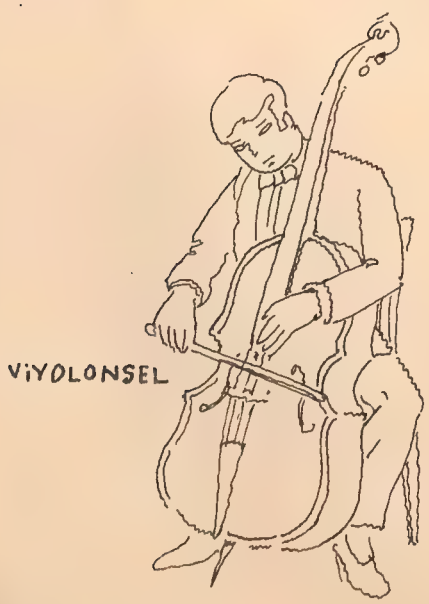

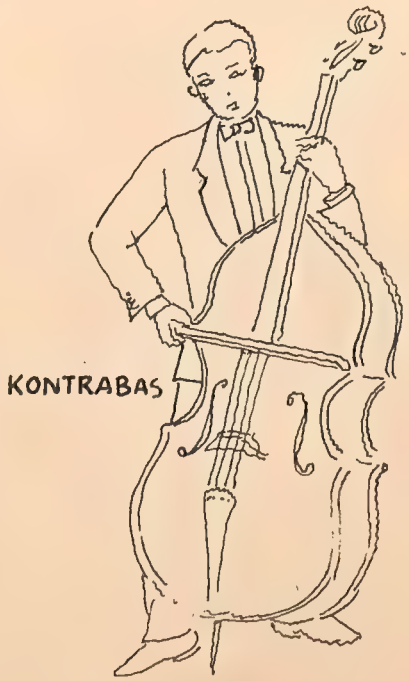

Ağaç Nefesli Sazlar

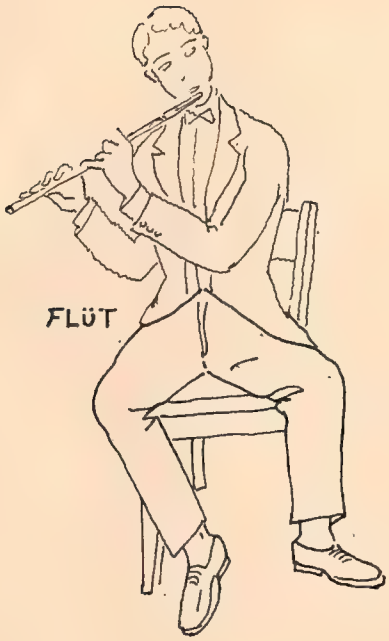

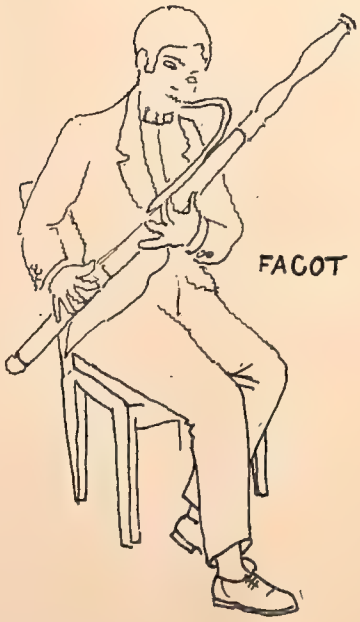

Bakır Nefesli Sazlar

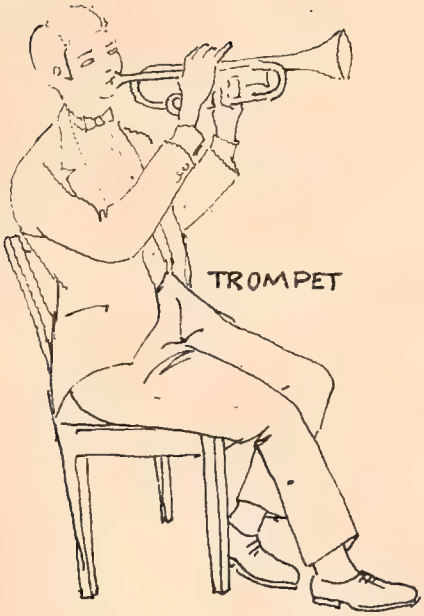

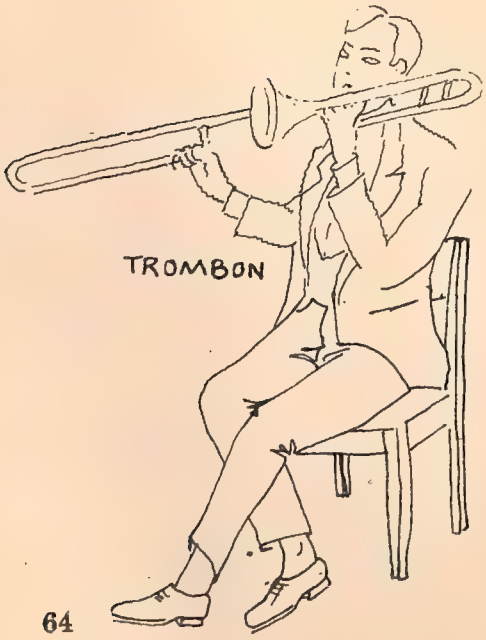

Vurularak Çalınan Sazlar

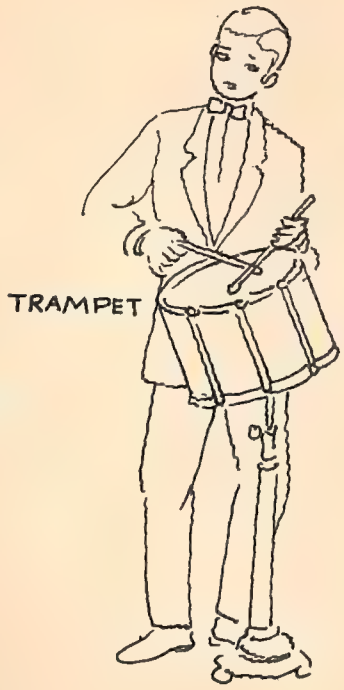

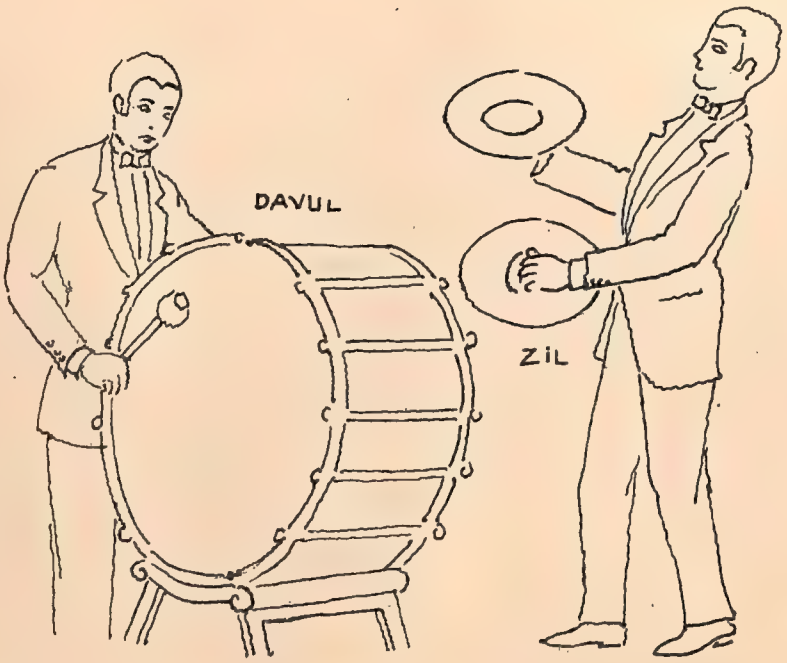

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası

SINIF : III

Dertli Olan

İki sesli kanon

A

S. E.

Av — cı a — vın — da, yol-

(𝄐) B

cu yo — lun — da —— dert — li o — la-

(𝄐)

nın da der — di i — çin — de.

Su Gelir

Türkü

Su ge — lir ay ba — lam
Do — la — nır ay ba — lam

(Bitirmek için)

Taş — tan ge — lir oy
baş — tan ge — lir

Serçeler

2 Sesli kanon

J. J. Schäublin
Söz: Z. A. S. E.

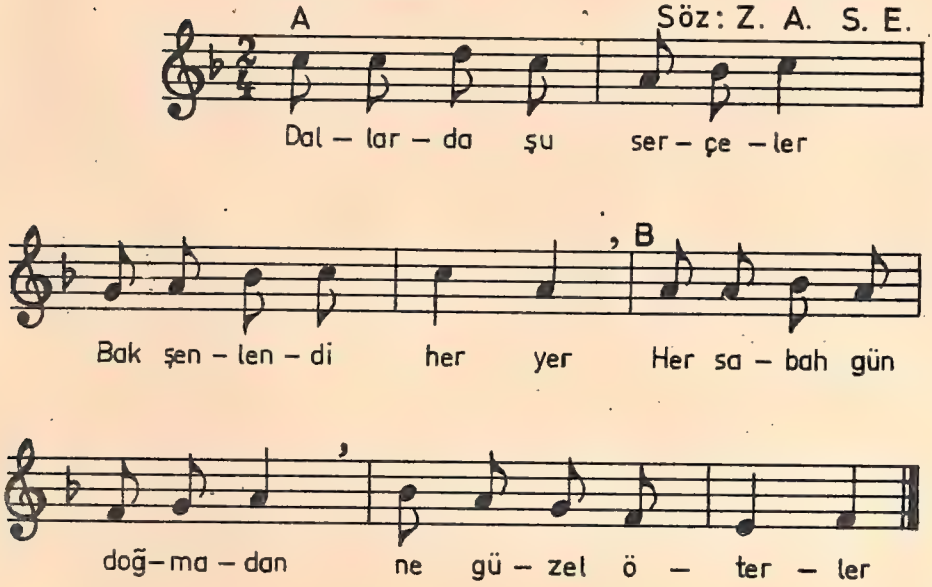

Güneş

3 Sesli kanon

Çeviri
Z. A. S. E.

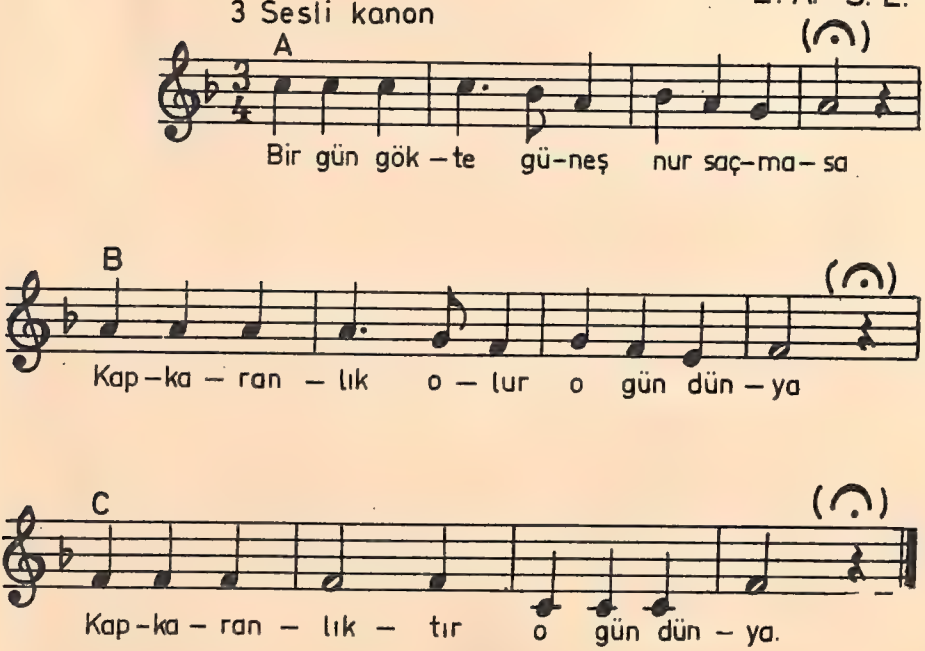

Gençlik

2 Sesli kanon

Söz: Ed. Zuckmayer

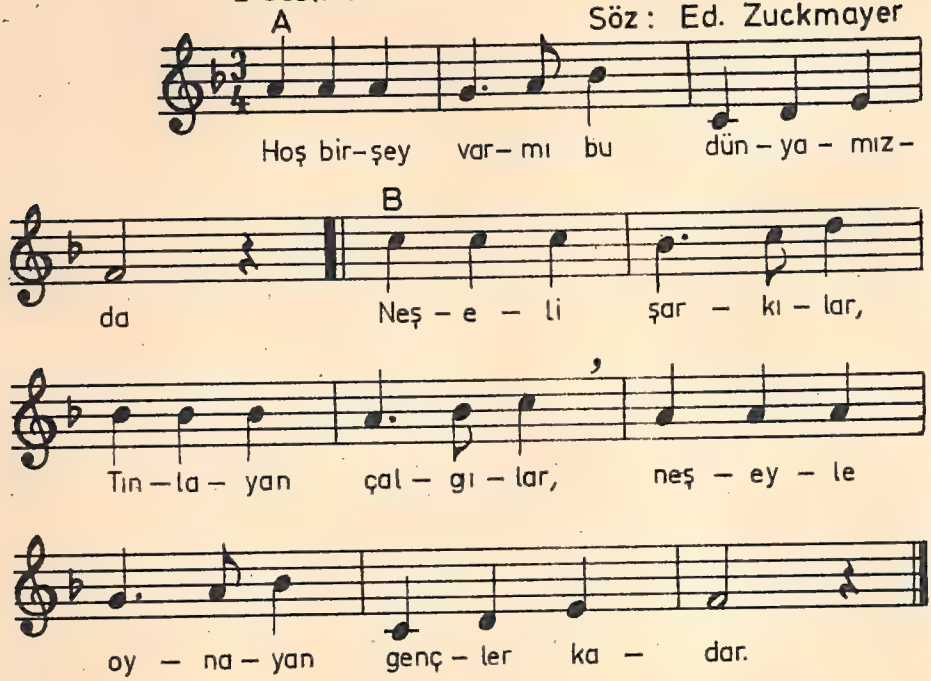

Doğa

Peter Lindeman

Söz: Z. A. S. E.

4 Sesli kanon

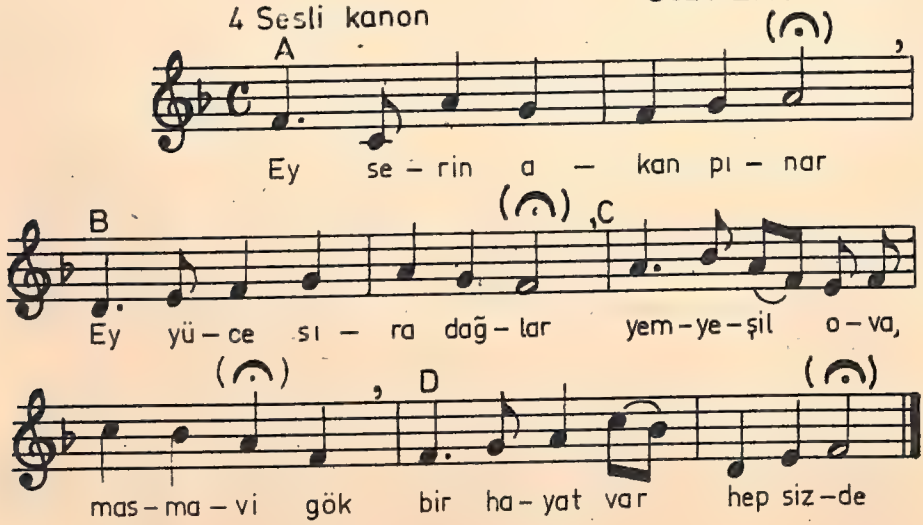

İ z c i

Marş

Çeviri
Z. A. S. E.

mf

1 – Ben – den se – lâm züm – rüt ya-maç, sis-
2 – Ben – den se – lâm coş – kun ır-mak bin-

li, kar – lı dağ – lar.
bir renk – li bağ – lar.

p

"Yol – lar a – çık ol-

sun o – ban se – ni bek – ler." Ben-

mf

den se – lâm en – gin de-niz ey mas-ma – vi gök-ler.

Baharın Güzelliği

(M. Necati Öngay)

E. Okyay

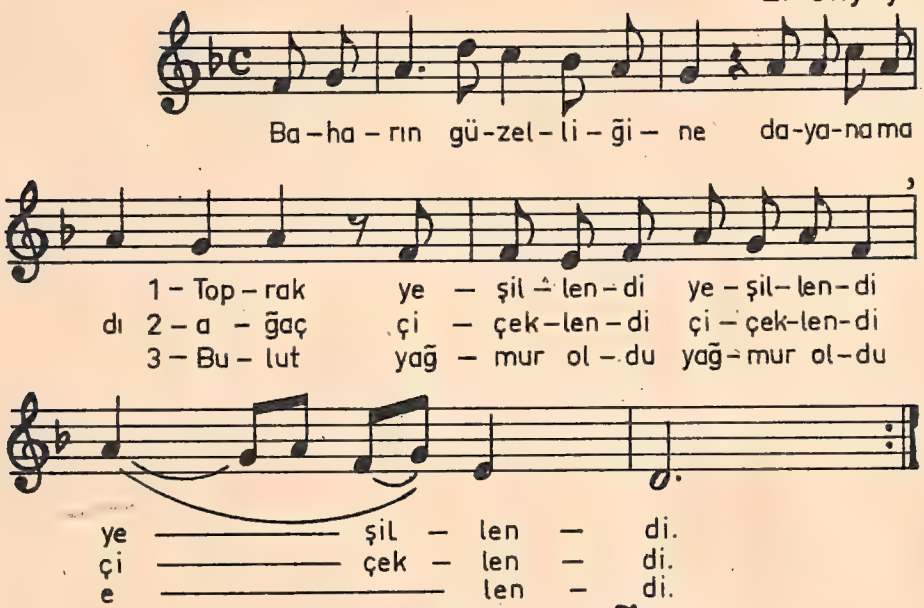

Çalış Türkoğlu

Marş

S. E.

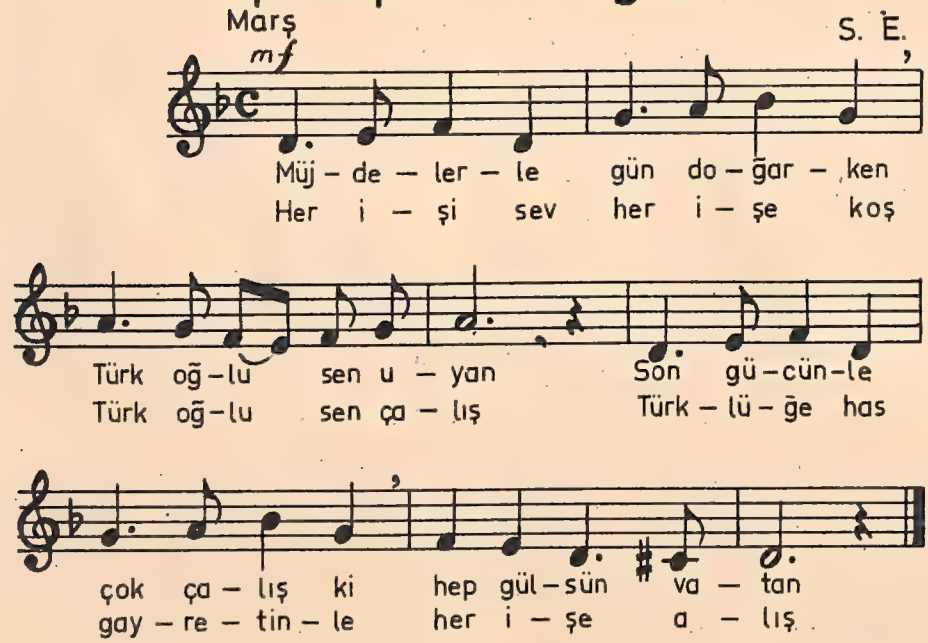

Hasret

Çeviri
Z. A. S. E.

4 Sesli kanon

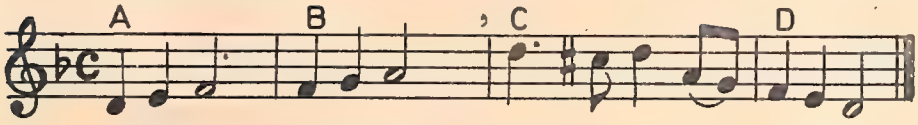

Rumeli'nin Dağları

türkü

2. ses: S. E.

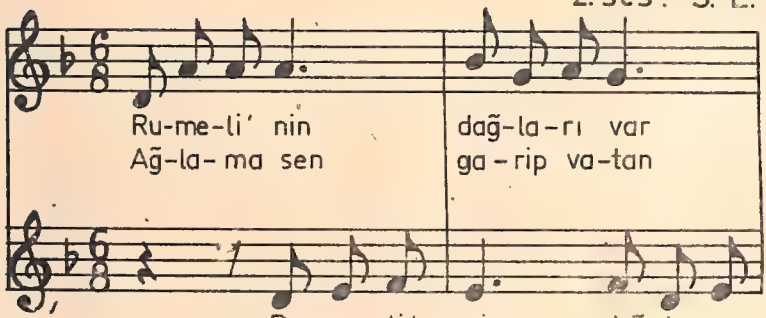

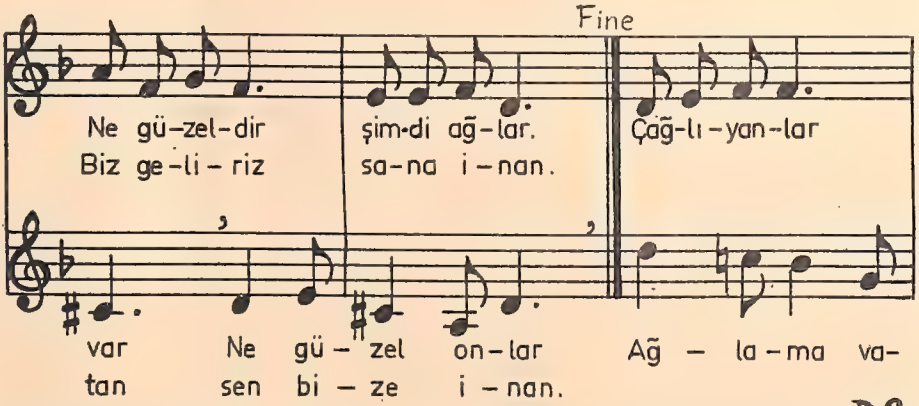

Savaştan Sonra

Z. A.

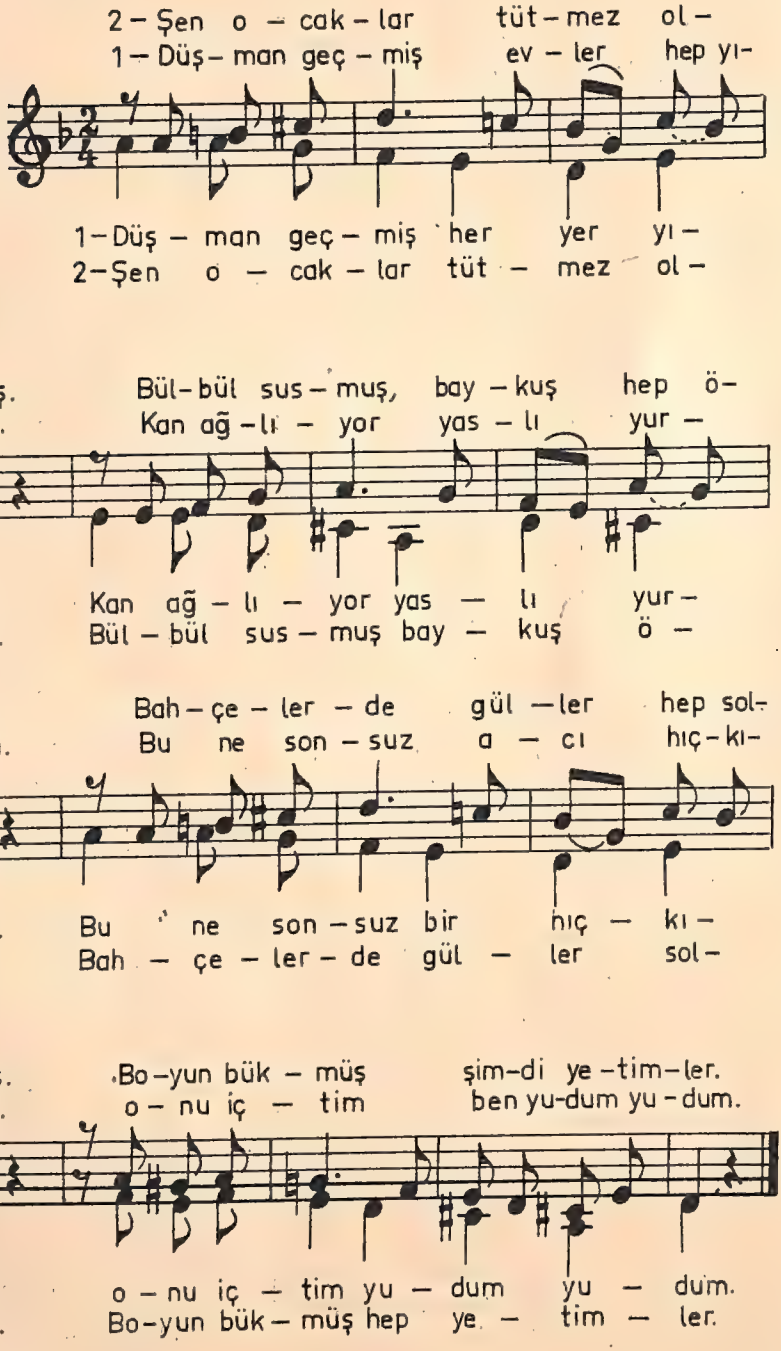

Hoşbilezik

Türkü

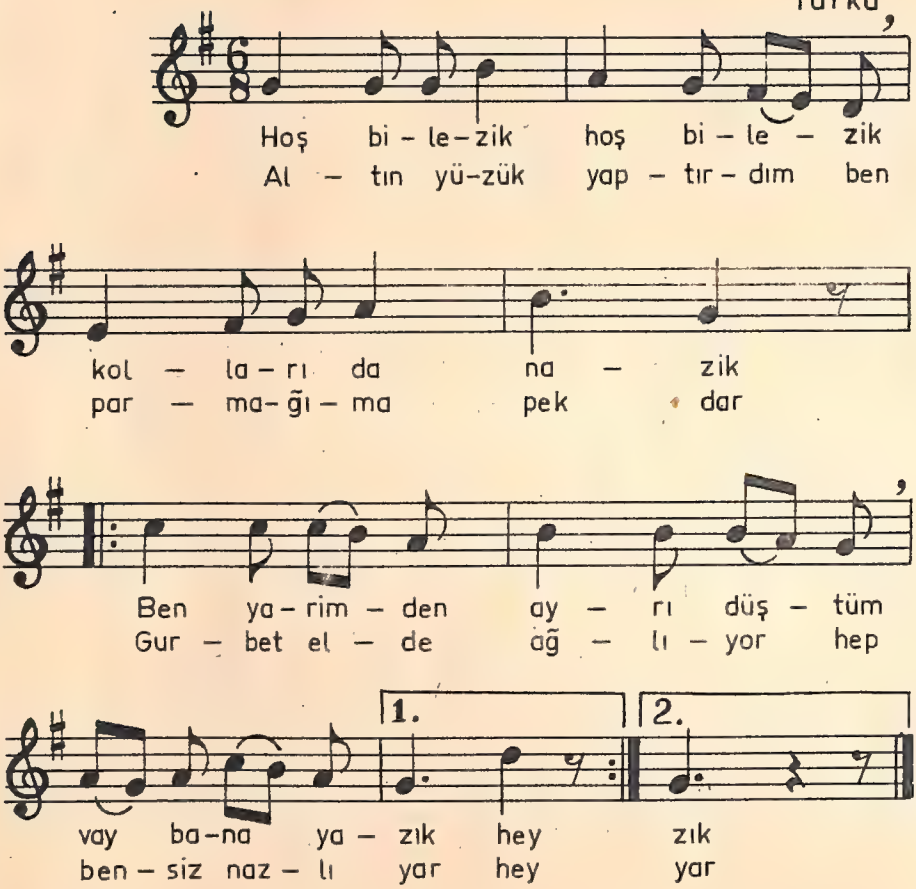

İlkbahar

4 Sesli kanon

Çeviri Z. A. S. E.

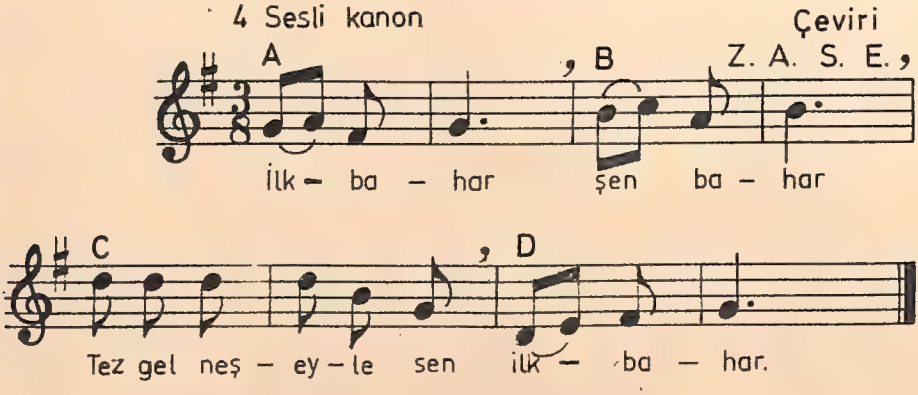

Kış'a Veda

Allegretto

Çeviri : H. B. Yönetken

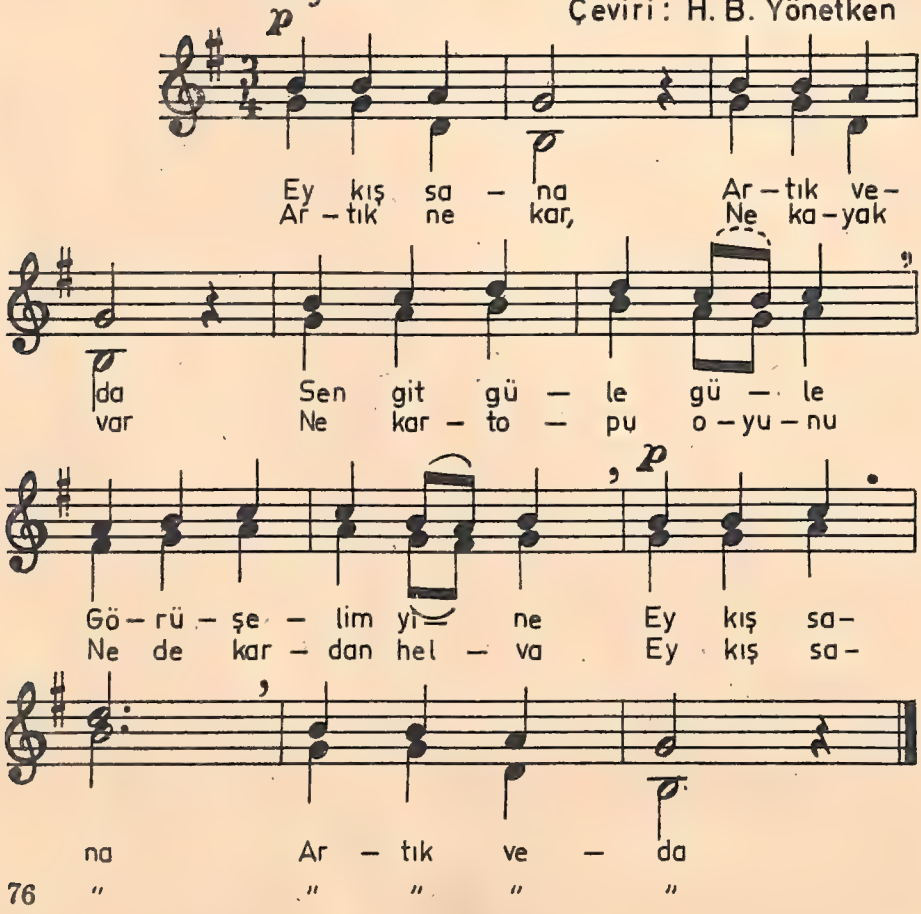

Bahar

Çeviri
Ed. Zuckmayer

Moderato

p

So – ğuk gün-ler ge – çin – ce ge-
Kır – lar çi – çek do – lun – ca kal-

mf

lir gü – zel ba – har Ko – ru – yu ya – nık se –
bim se – vinc du – yar

neş –

p

siy – le hep in – le – ten ne – dir neş – e ve –

e ve – ren bül – bül – dür

ren bül – bül – dür or – man göl-ge-sin – de

Sunalar

Türkü

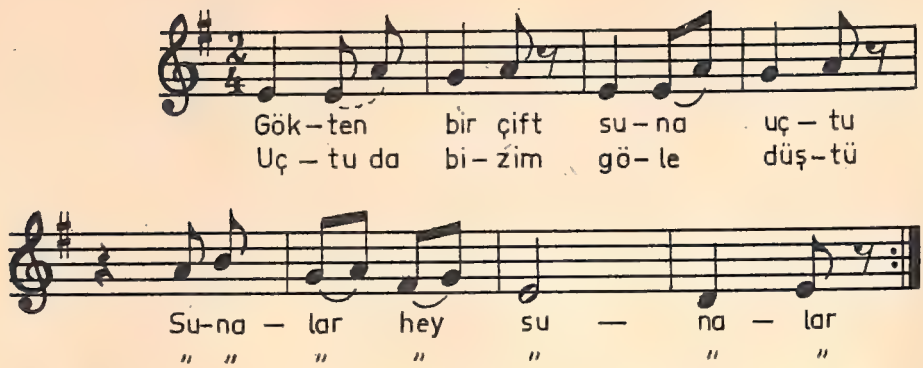

Hoş Seda

2 Sesli kanon

Z. A.

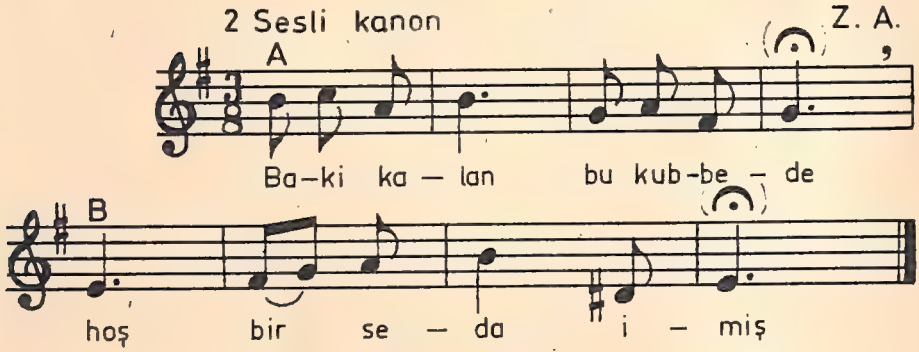

Vatan

2 Sesli kanon

Çeviri
Z. A. S. E.

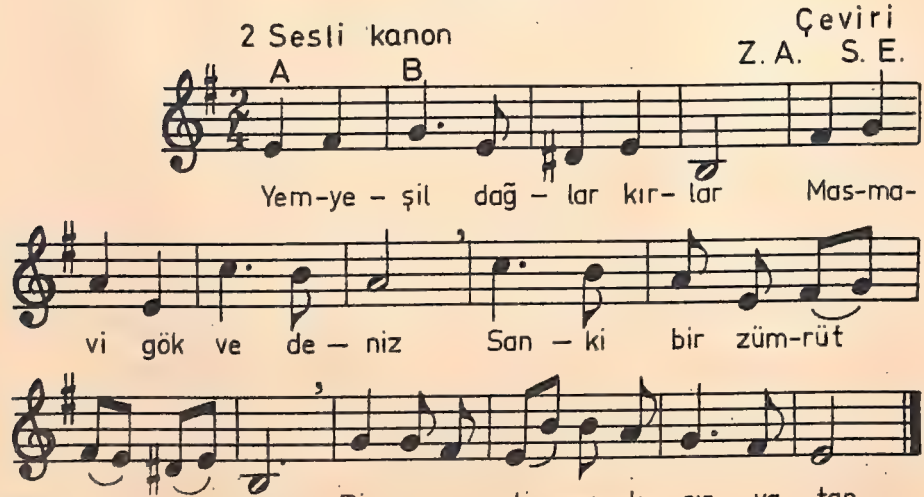

Mayıs

Moderato

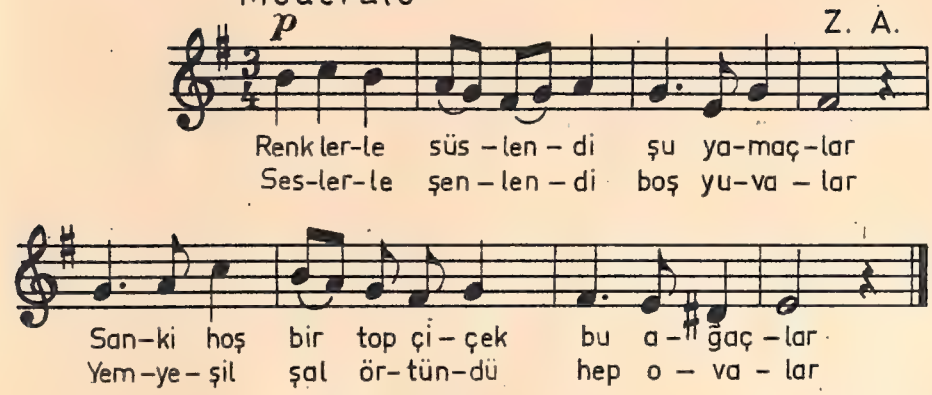

Bir Kuş Olsam

4 Sesli kanon

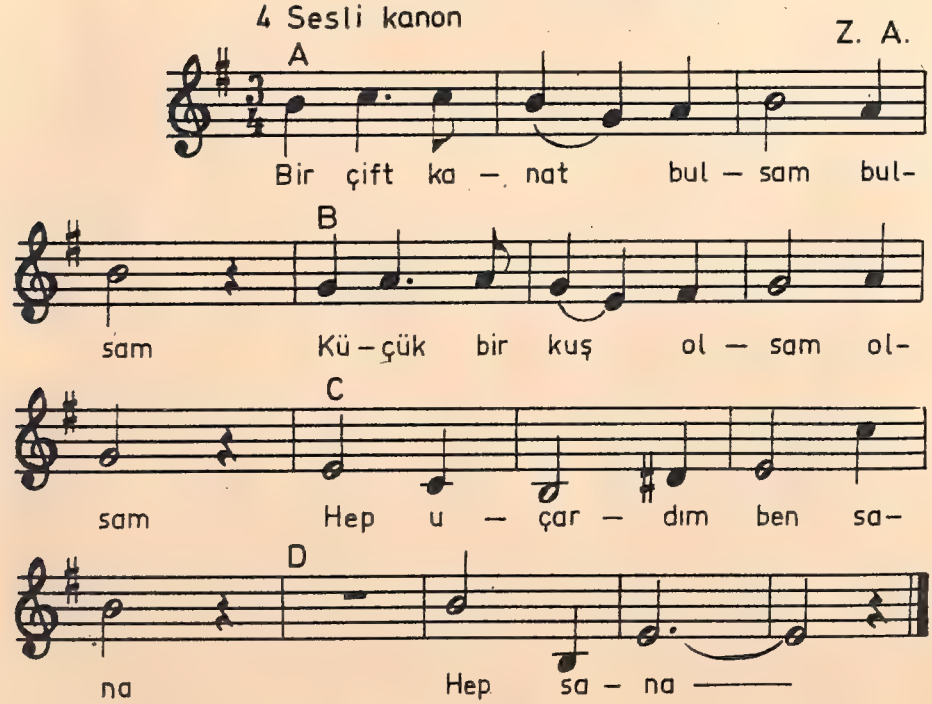

Karakış

Moderato

S. E.

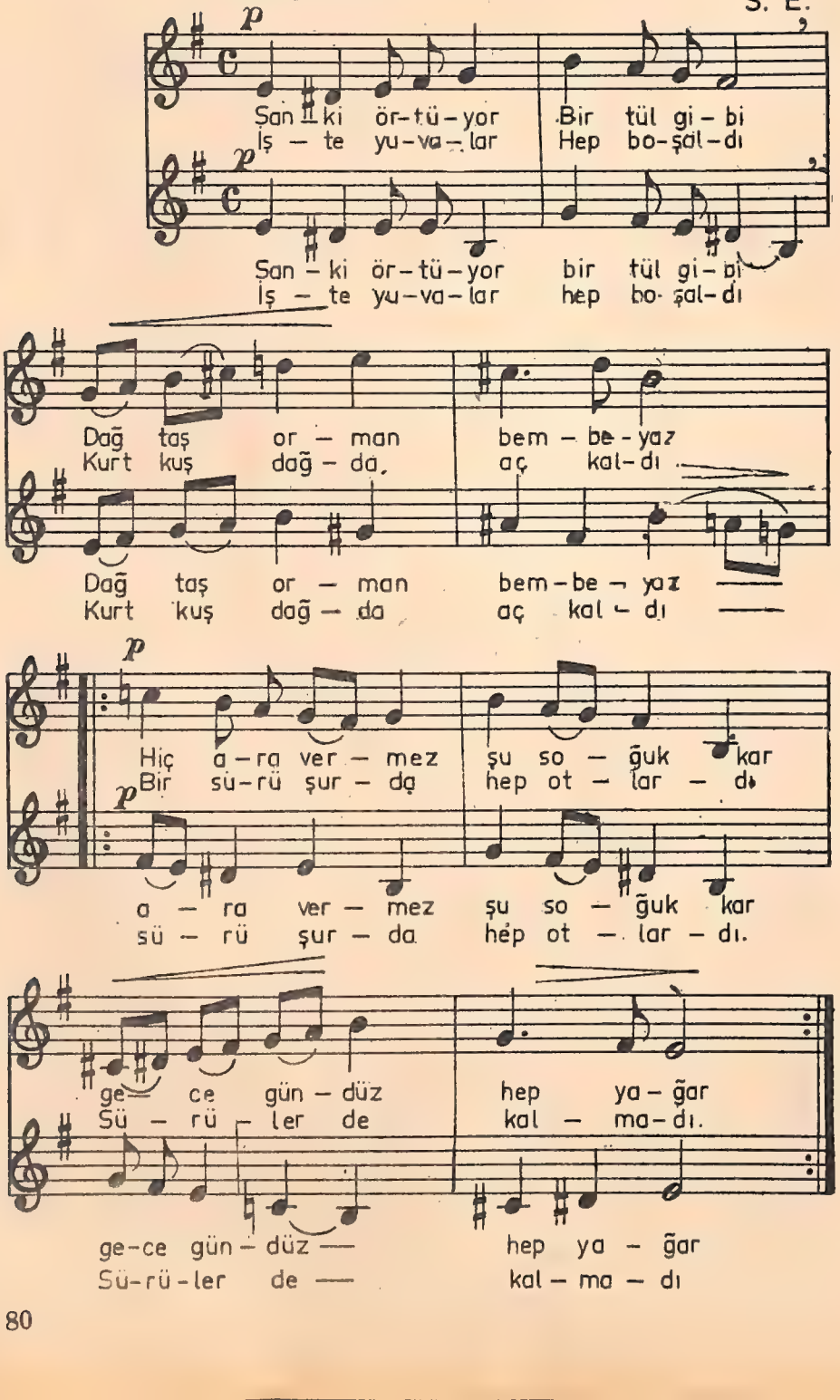

Ördek Suya Dal da Gel

Türkü

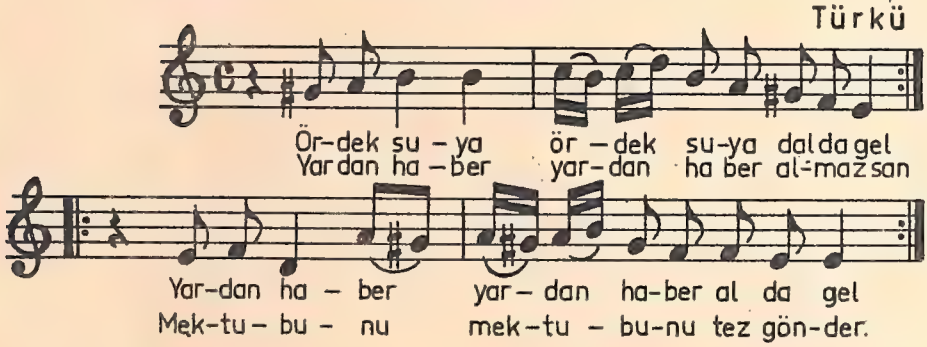

Cenge Giderken

Moderato

İzzettin Hümayi Elçiğlu

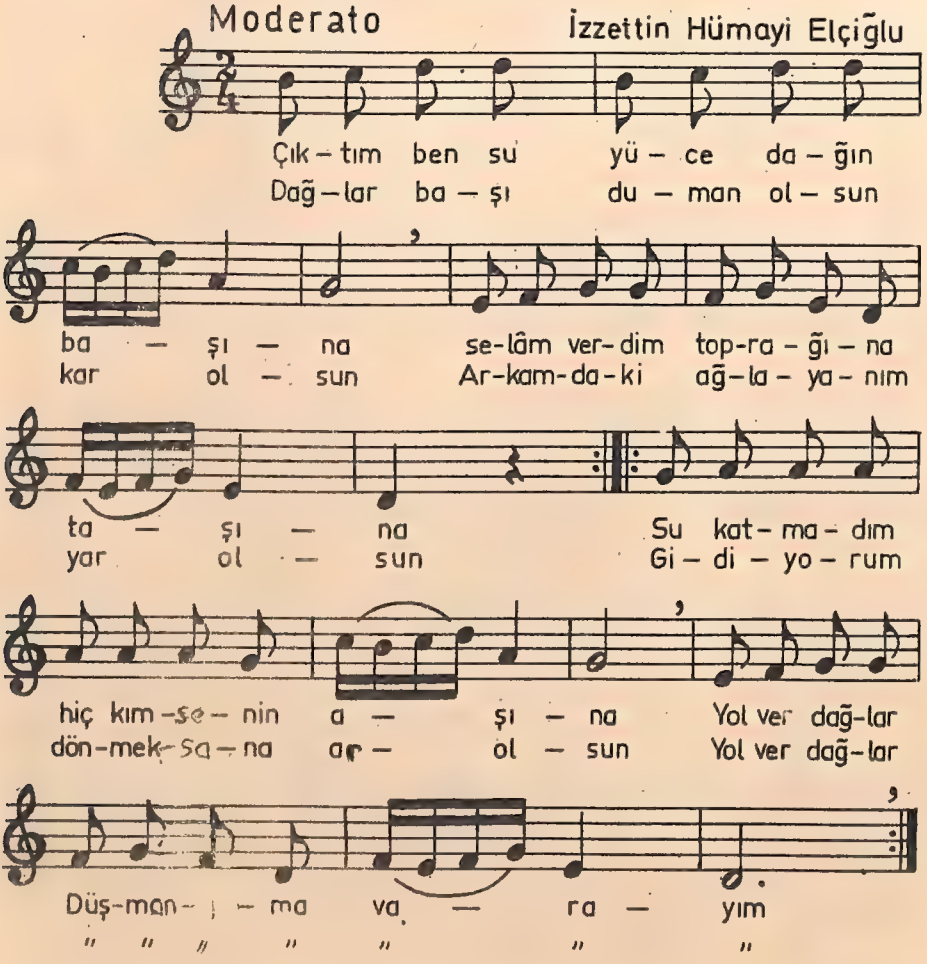

Gel Gidelim

4 Seslı kanon

Çeviri
Z. A. S. E

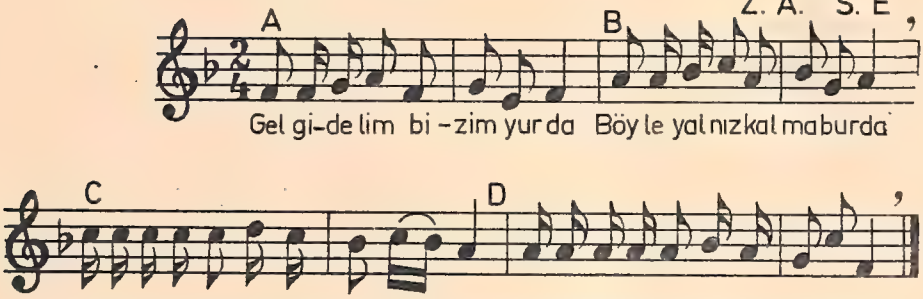

Rüzgâr

Çeviri
Z. A. S. E.

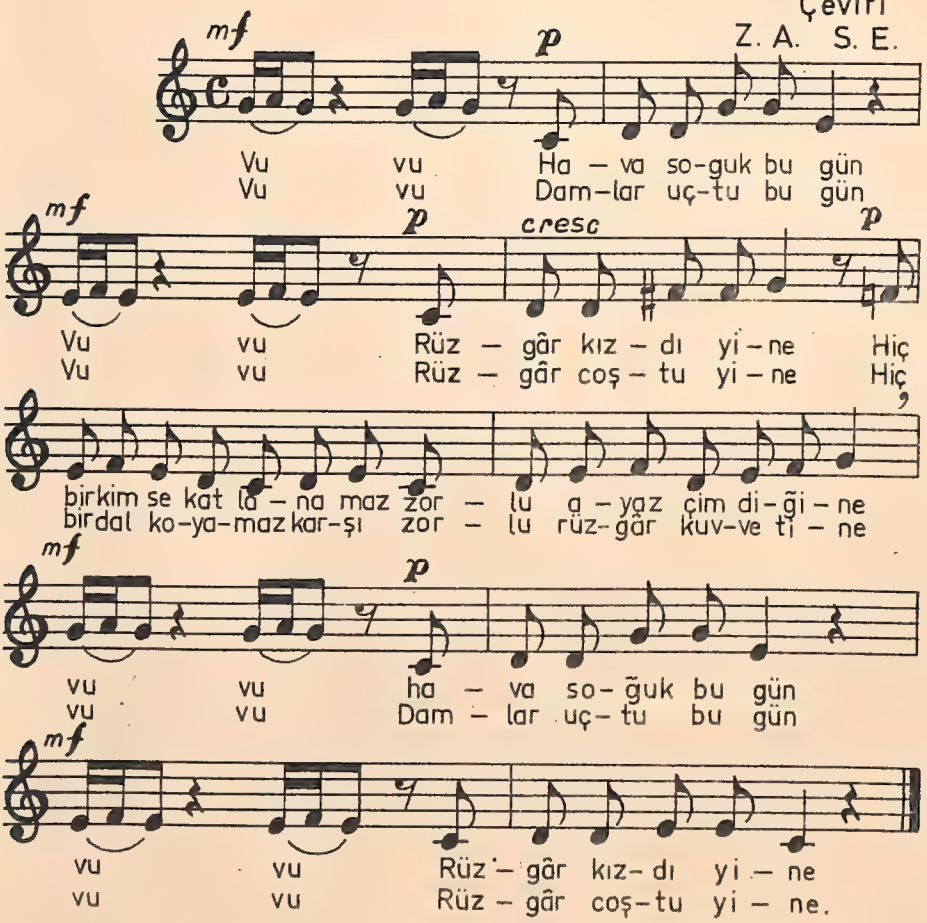

Van Türküsü

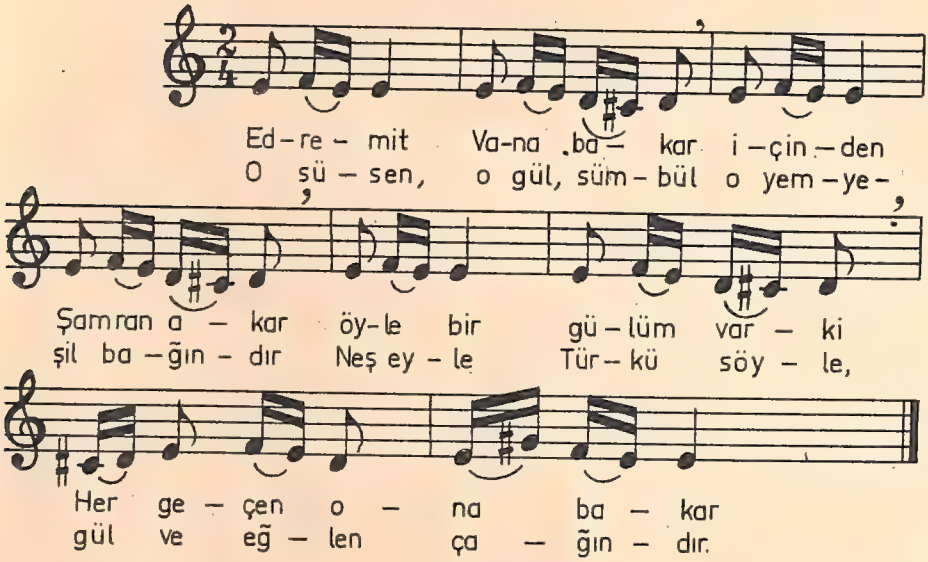

Ilgaz

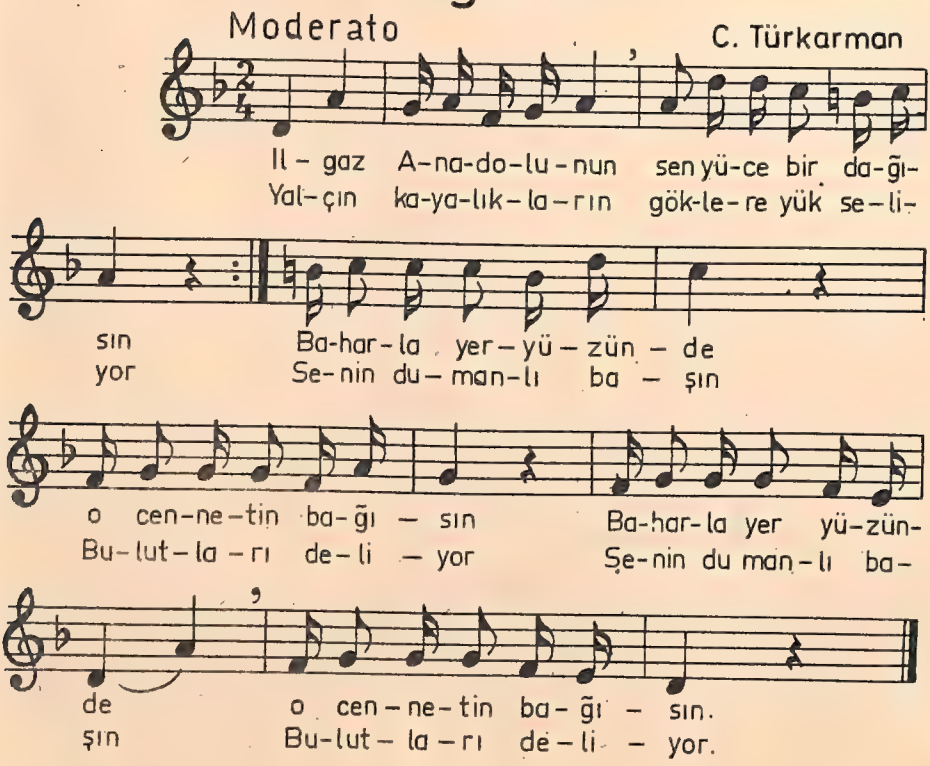

Vatan

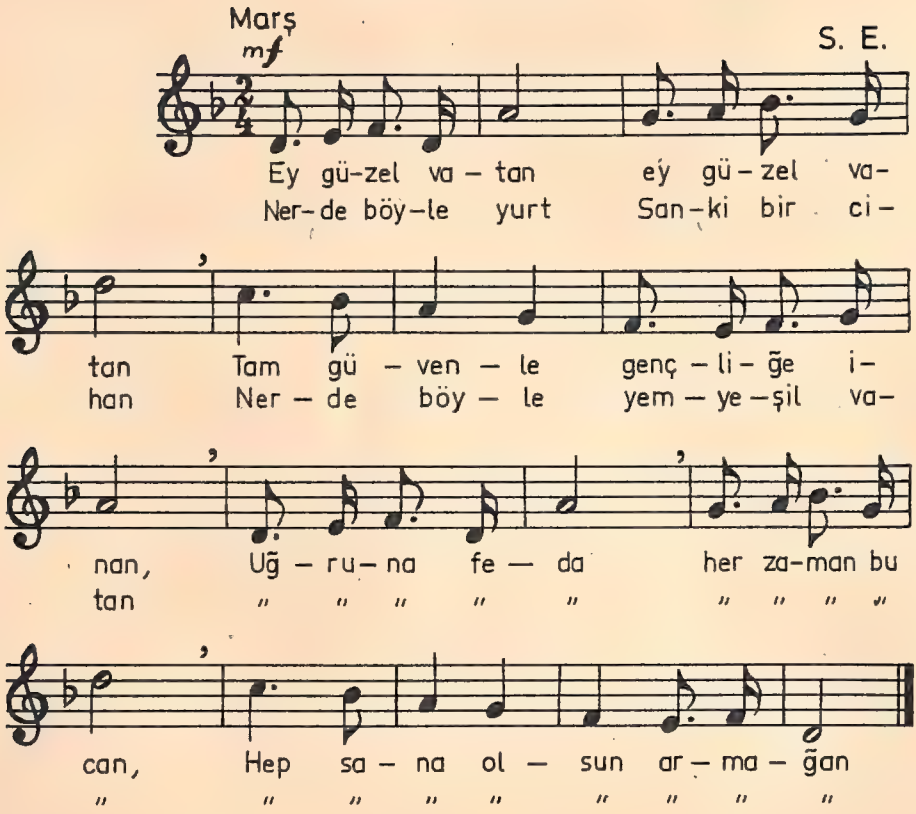

Kışın—Yazın

(Ata Sözü)

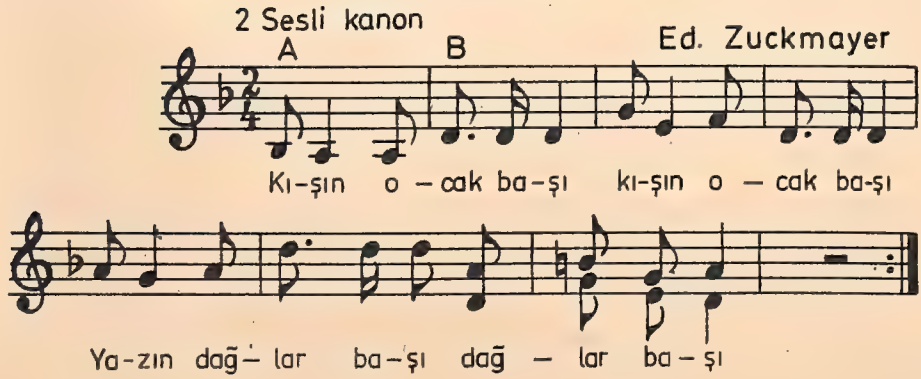

Kafkasya Dağlarında

Marş

mf

İ. Hümayi Elçioğlu

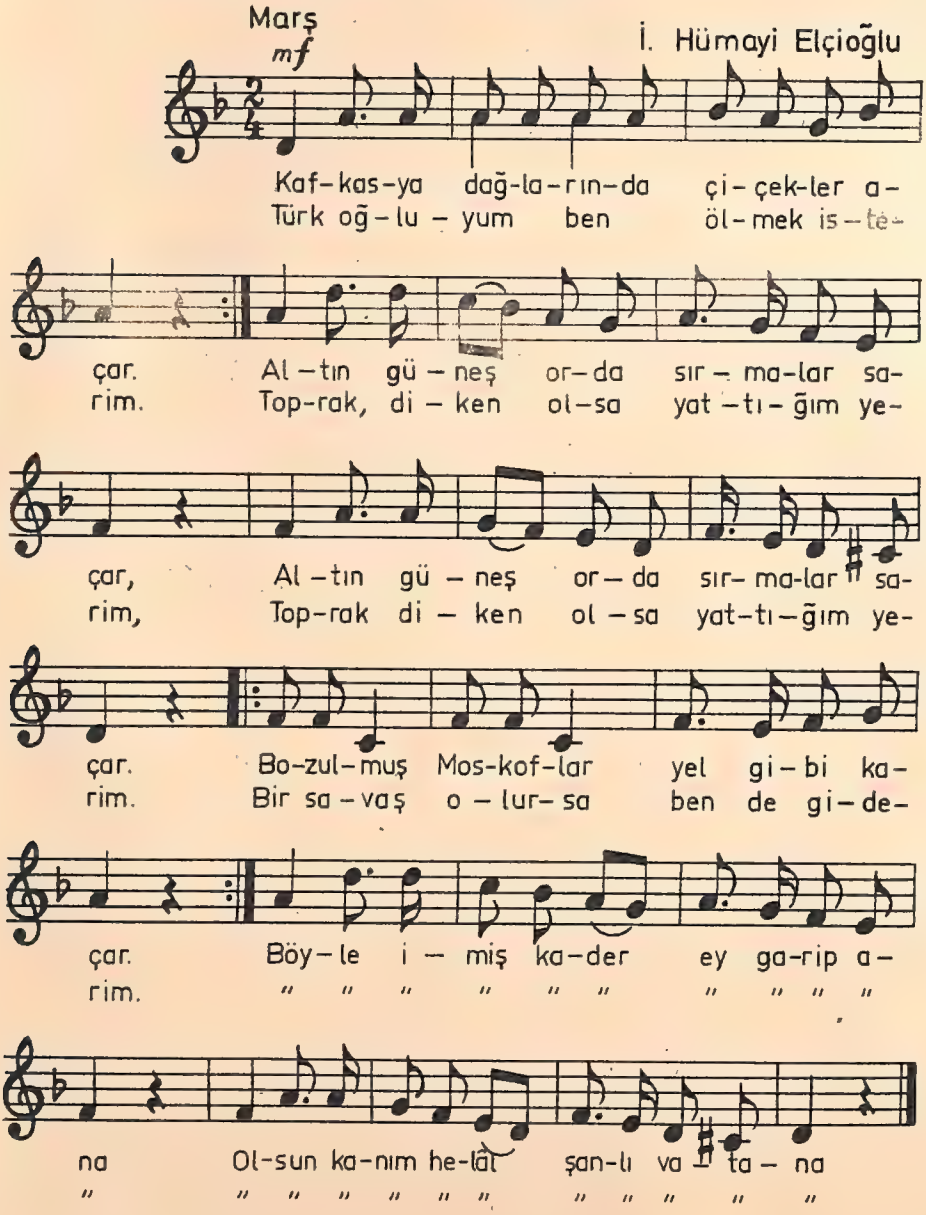

Türkiye

(H. A. Yücel)

Marş

N. Kâzım Akses

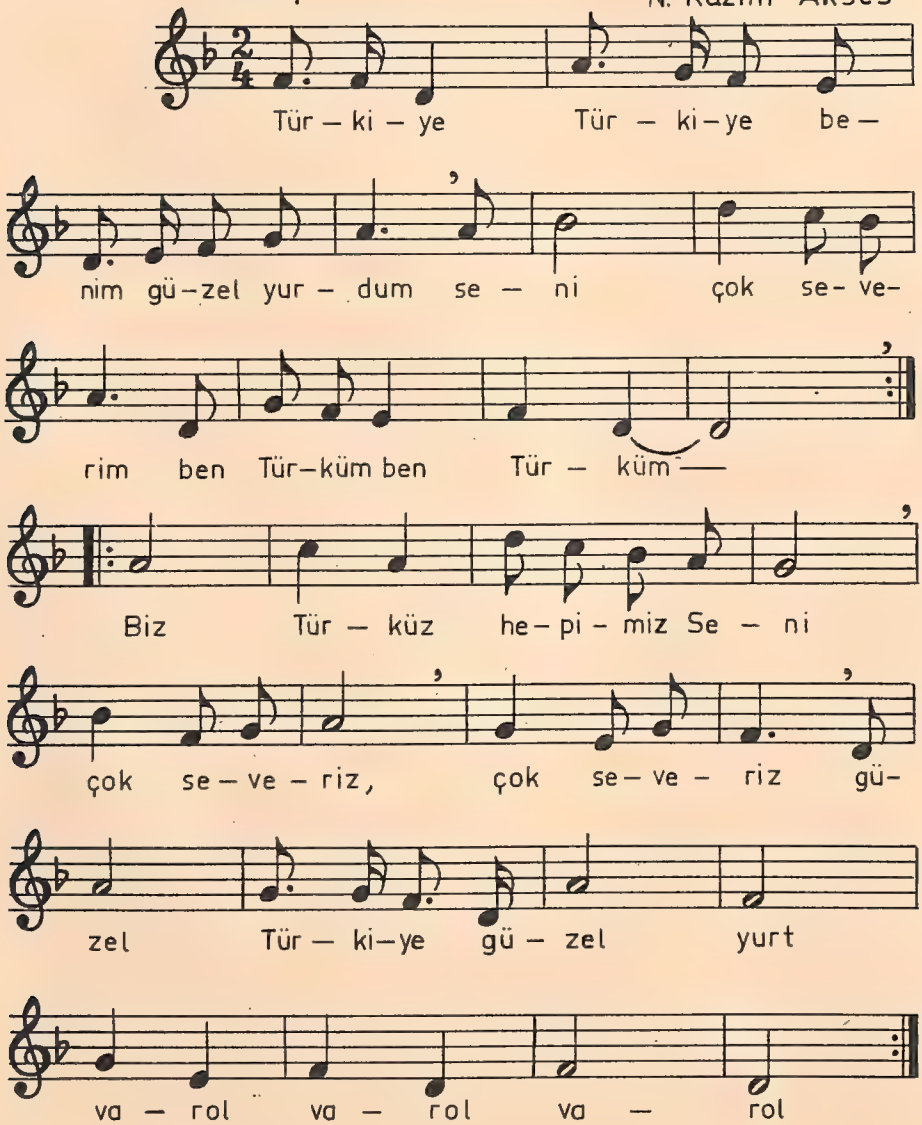

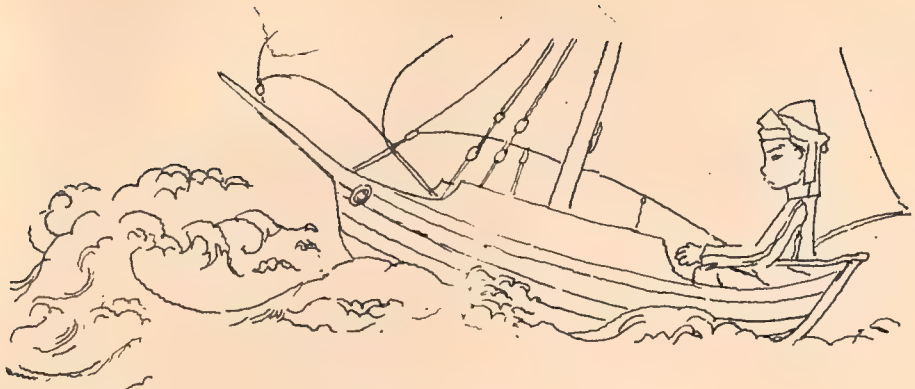

He ya mo la

Moderato

Gemici Şarkısı

Solo

Bir ge – mim var üç di – rek – li

Koro

He – ya – mol he – ya mol —

Solo

Tay – fa – sı ars – lan yü – rek – li

Koro

He – ya – mol he – ya – mol —

Solo

De mir a – la bi – zim ge – mi

Koro

1. 2.

he – ya – mol he – ya – mol he – ya – mol

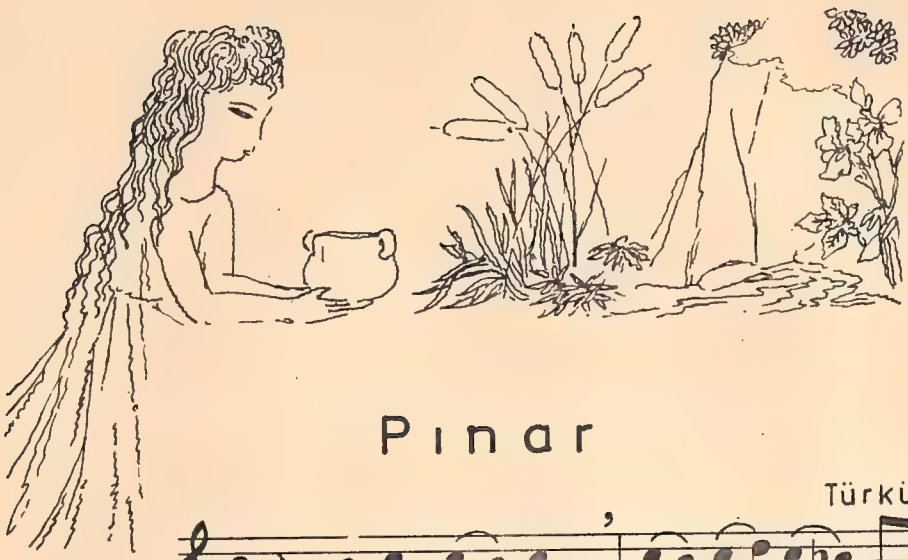

Pınar

Türkü

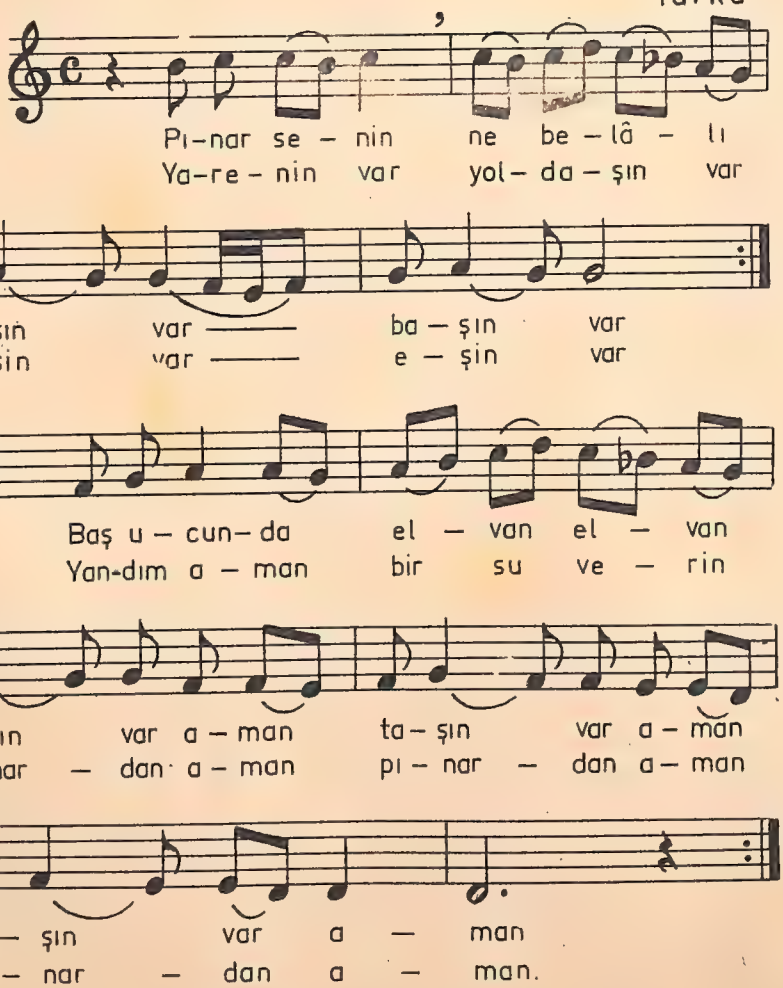
Pı-nar se - nin ne be - lâ - lı
Ya-re - nin var yol - da - şın var
ba - şın var ba - şın var
e - şin var e - şin var
Baş u - cun - da el - van el - van
Yan-dım a - man bir su ve - rin
ta - şın var a - man ta - şın var a - man
pı - nar - dan a - man pı - nar - dan a - man
Ta - şın var a - man
Pı - nar - dan a - man.

Ağacı Kıskanırım

(C. Sıtkı Tarancı)

Cenan Akın

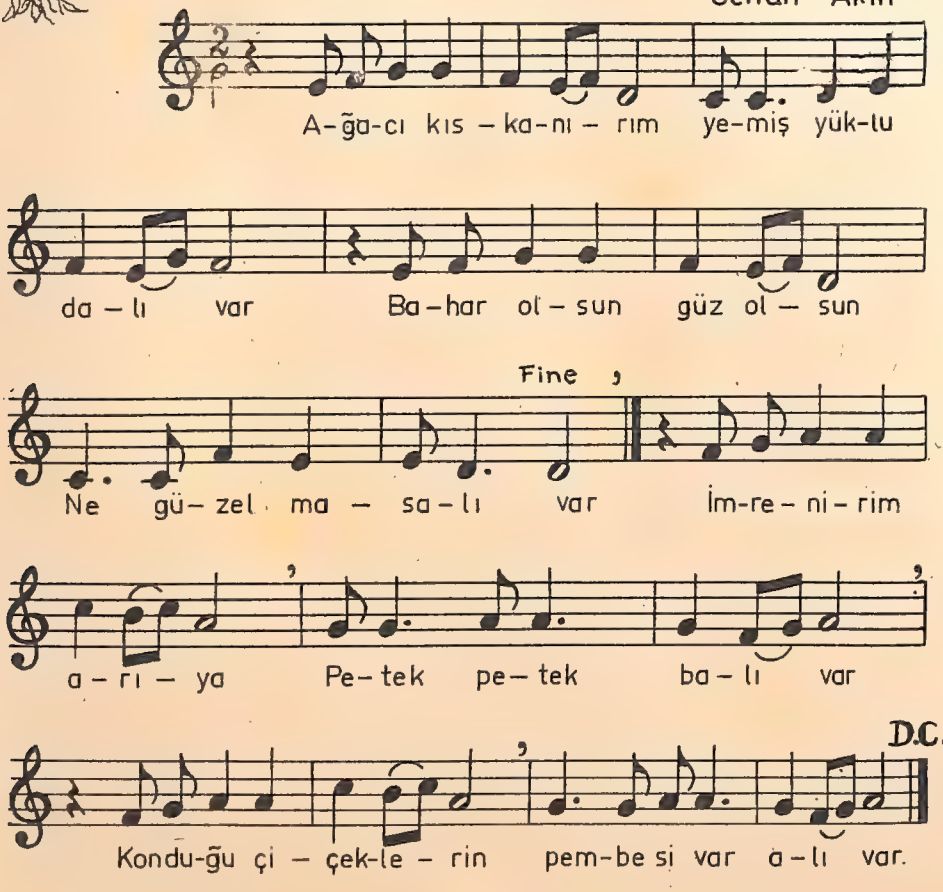

Ne Güzel Bahar

Moderato

Çeviri
H. B. Yönetken

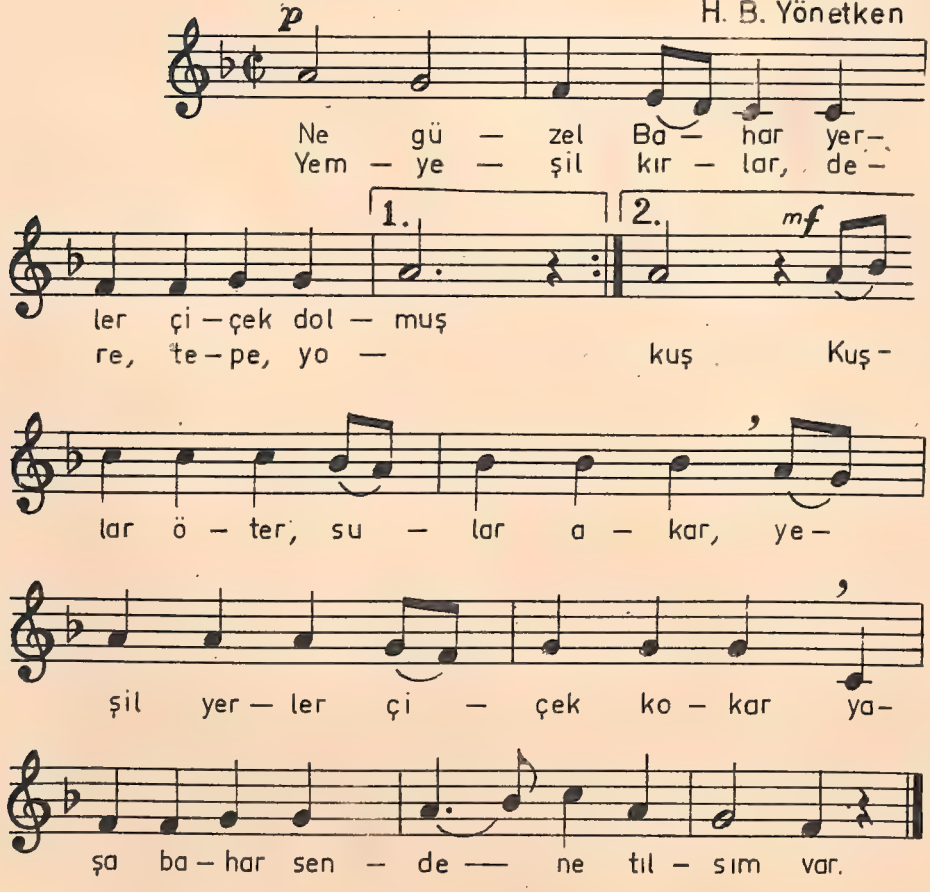

Gençlik

2 Sesli kanon

Çeviri
Z. A. S. E.

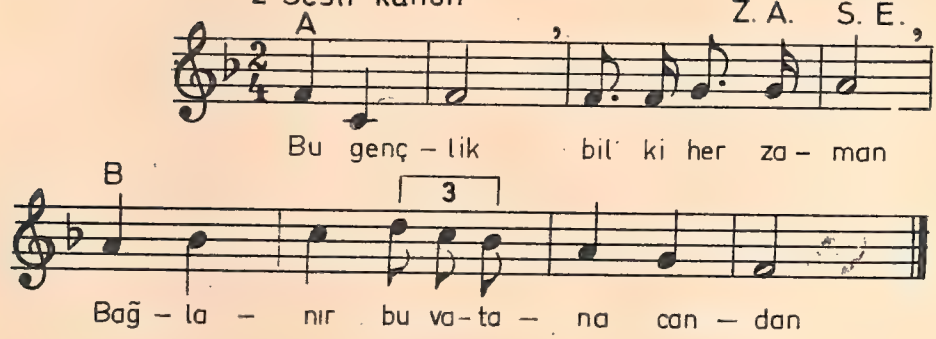

Dağ Geçidi

Moderato

Z. A.

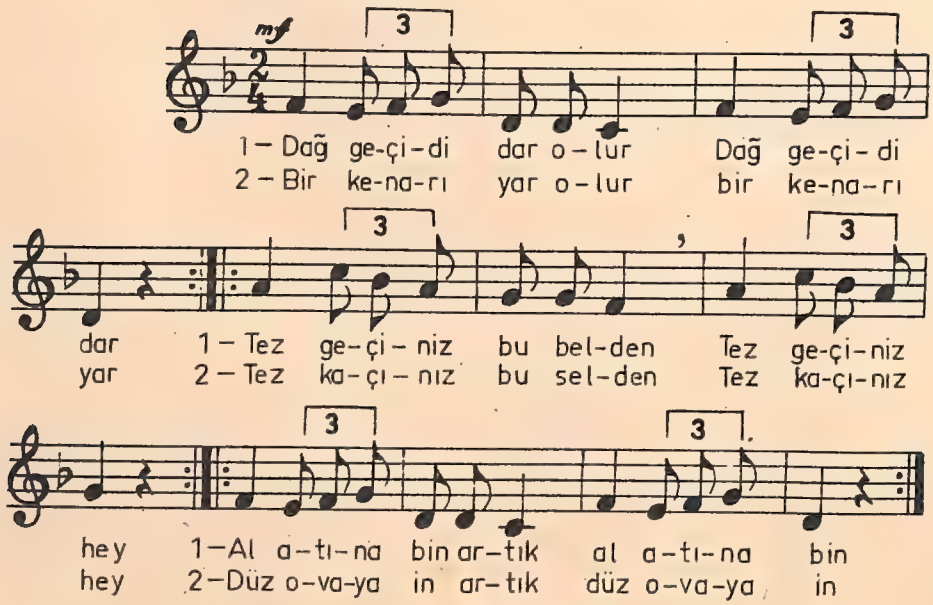

Kara Bulut

Andantino

Çeviri
Ed. Zuckmayer S. Tamer

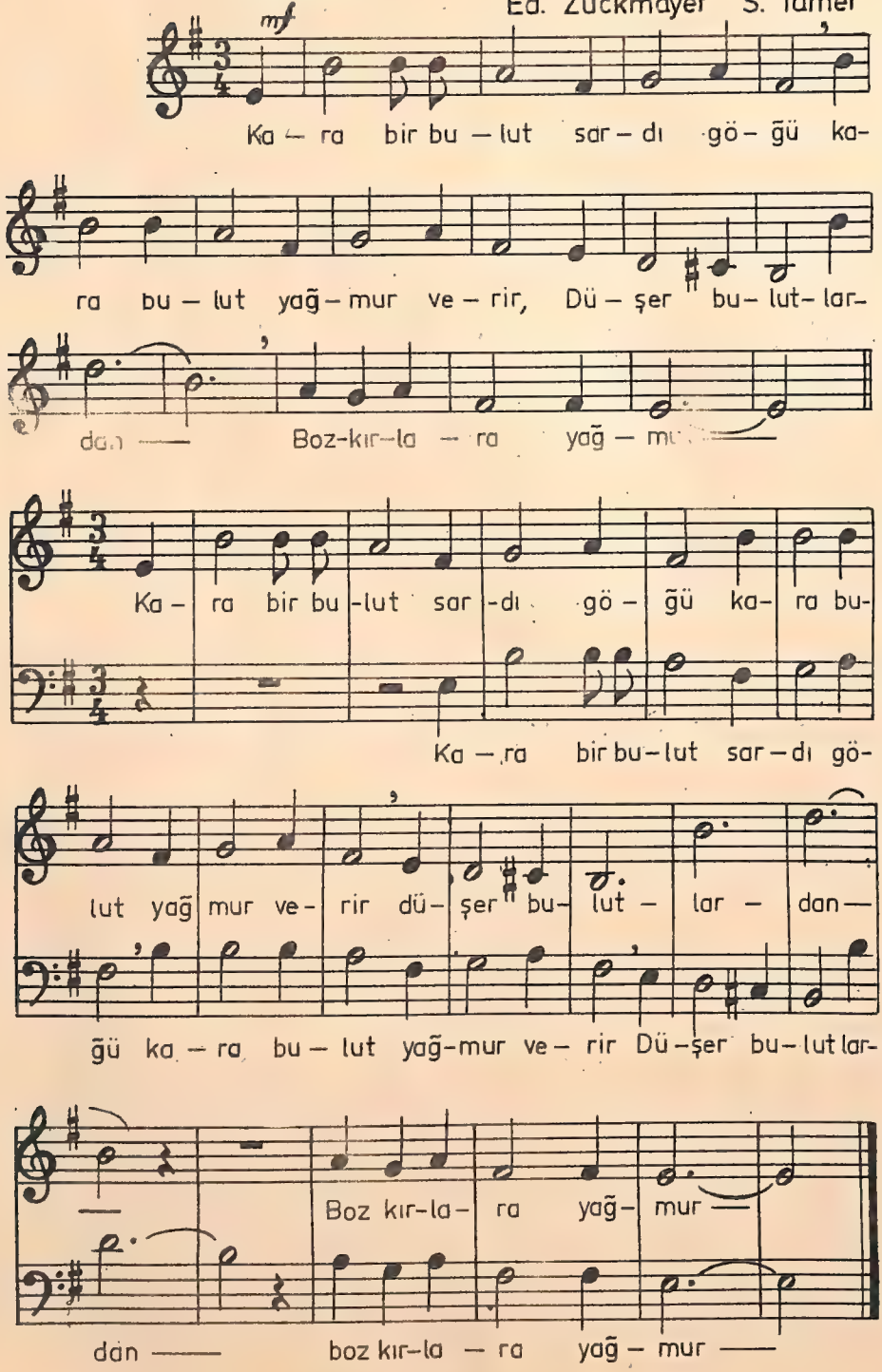

Daldalan

Oyun Havası

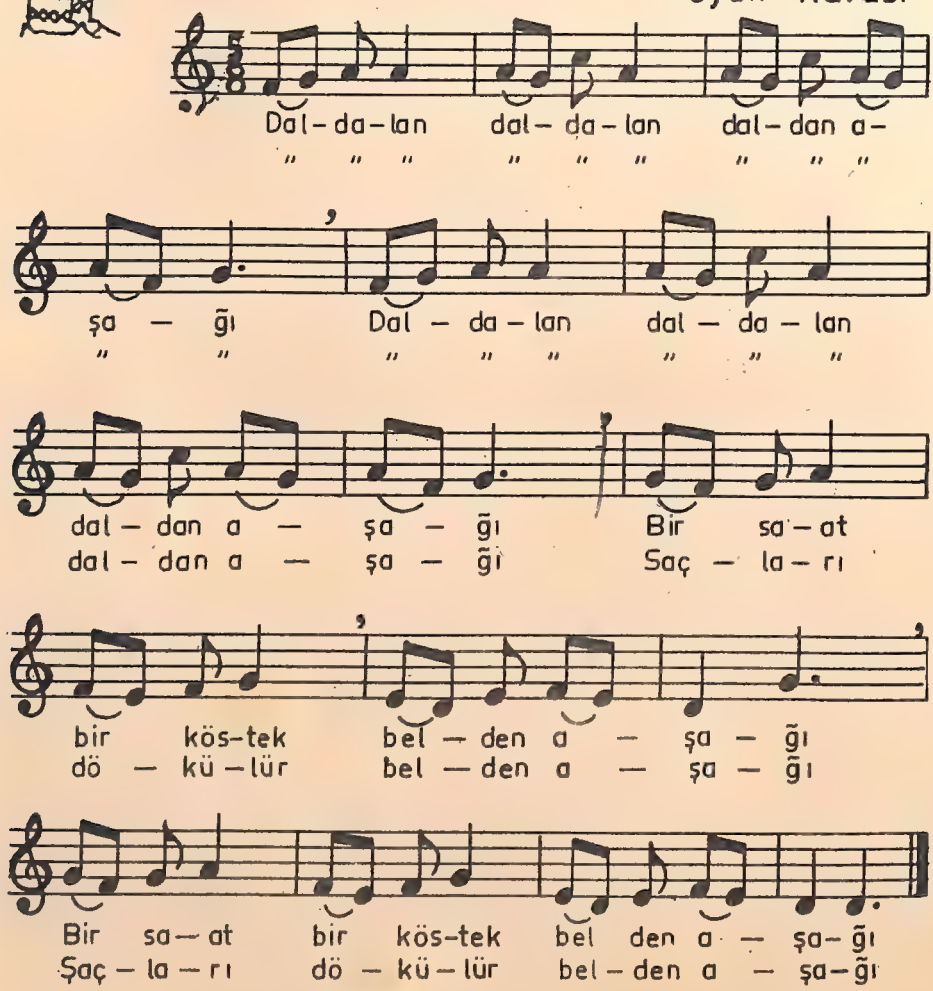

Karadeniz Türküsü

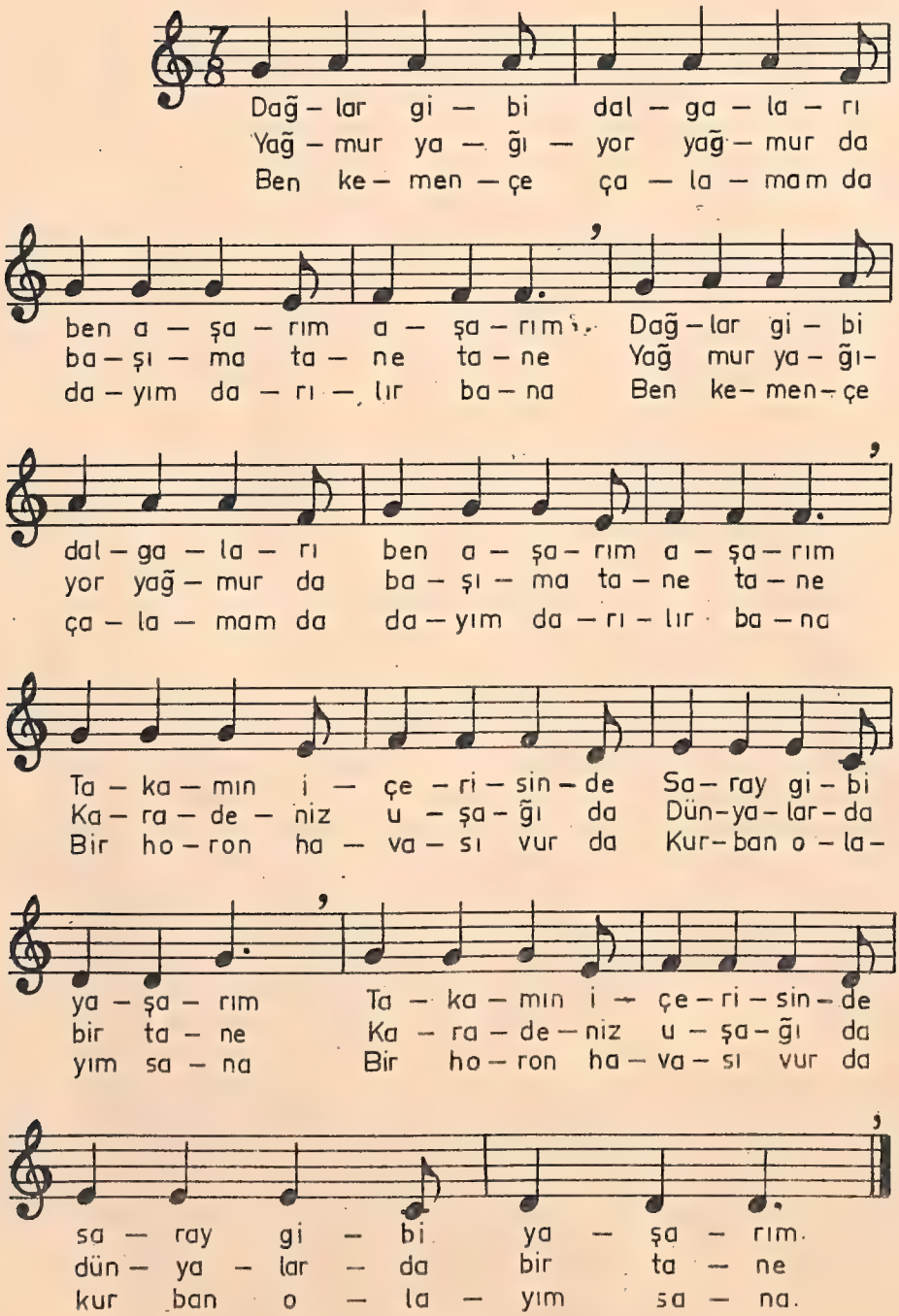

Sarı Zeybek

Türkü

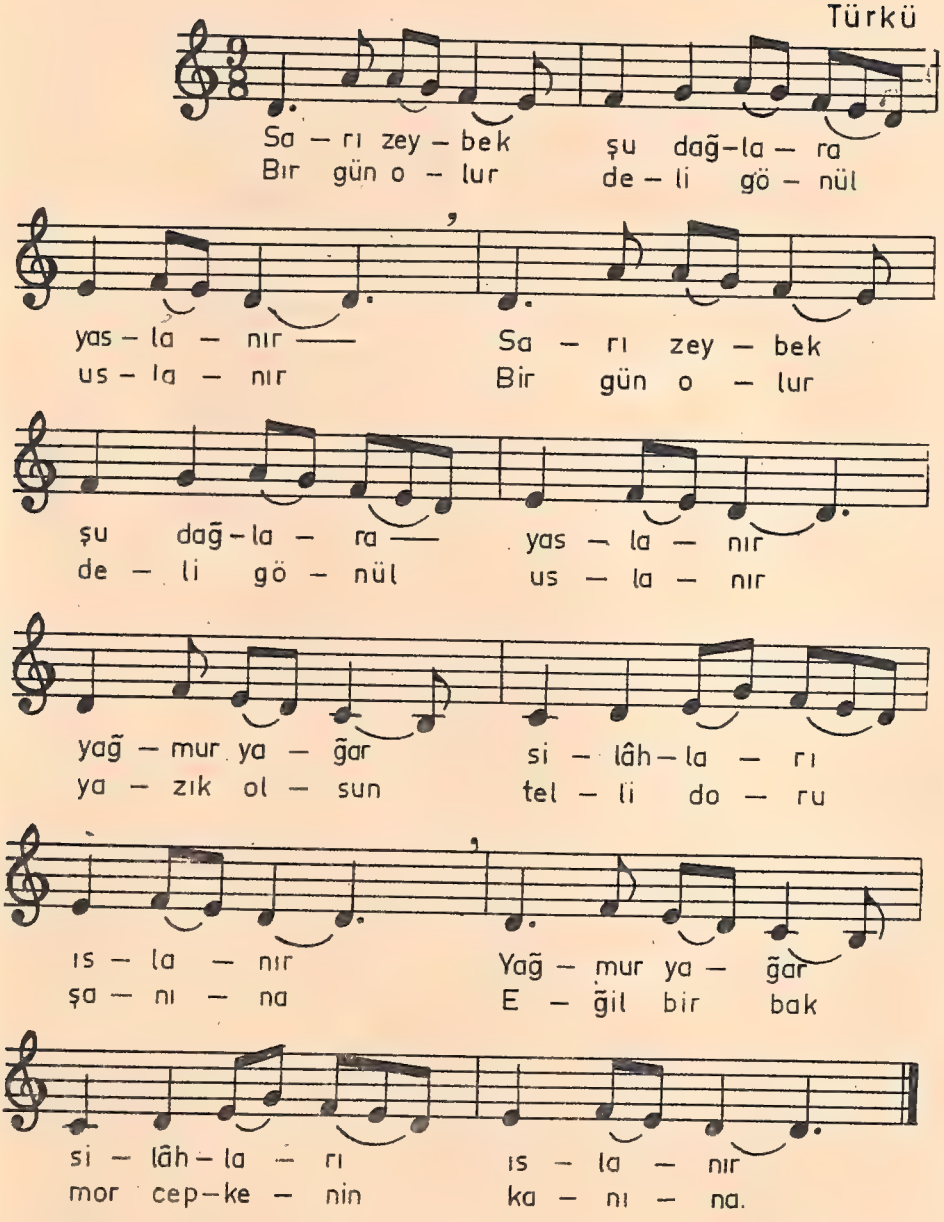

Şu dağları kara duman bürüdü,
Üçyüz atlı, beşyüz yaya yürüdü.
Sarı zeybek şu dağlarda bir idi
Yazık olsun telli doru şanına
Eğil bir bak mor cepkenin kanına.

BİLGİLER

(Bilgiler şarkı sırasına göre düzenlenmiştir. Birinci ve ikinci sınıfta verilen bilgiler burada tekrarlanmamıştır.)

SU GELİR

Fa majör : Fa dizisini majör kalıba koymak için, dördüncü sesi olan si bemol alır.

SERÇELER

Anahtardan sonra konulan değiştirici işaretler : Bir yapıtta bazı notalar sürekli olarak bemol ya da diyez almışsa bu değiştirici işaretler ayrı ayrı notaların önüne konmayıp anahtardan sonra ve her porte başına yazılır.

ÇALIŞ TÜRKOĞLU

Re minör : Fa majörün ilgili minörüdür. Bu dizi ilgili olduğu fa majörün değiştirici işareti olan si bemolden başka armonik ve melodik düzenlerde do diyez de alır. Yalnız, melodik düzende si notası bekar olur. (Bu sonraki değişiklikler anahtardan sonra yazılmaz, gerektiğinde notaların önüne konur.)

HOŞ BİLEZİK

Sol majört : Sol dizisini majör kalıba koymak için yedinci sesi olan fa diyez alır.

HOŞ SEDA

Mi minör : Sol majörün ilgili minörüdür. Bu dizi ilgili olduğu sol majörün değiştirici işareti olan fa diyezden başka, armonik ve melodik düzenlerde re diyez de alır. Yalnız, melodik düzende da notası da diyez alır. (Bu sonraki değişiklikler anahtardan sonra yazılmaz, gerektiğinde notaların önüne konur.)

KARAKIŞ

Kreşendo : Seslerin gittikçe kuvvetleneceğini gösteren nüans işareti. (Bu şarkının üçüncü ölçüsündeki şekil.)

Dekreşendo : Seslerin gittikçe hafifliyeceğini gösteren nüans işareti. (Dördüncü ve sonuncu ölçülerdeki şekil.)

ÖRDEK SUYA

Onaltılık değer : Sekizliğin yarı değerinde olan ve iki çengelle yazılan nota şekli.

RÜZGÂR

crese. : (crescendo - kreşendo) : Seslerin gittikçe kuvvetleneceğini gösteren şekil yerine kullanılan terim.

ATASÖZÜ (Yazın, Kışın)

Senkop : Bir sesin hafif zaman (ya da vuruşta) başlayıp kuvvetli zaman (ya da vuruşa) uzaması.

AĞACI KISKANIRIM

İki ikilik ölçü : Her vuruşu ikilik olan ölçü.

NE GÜZEL BAHAR

Sebare : Çizgili C harfi : İki ikilik ölçü.

GENÇLİK

Triyole (Üçleme) : Basit bir vuruşun iki yerine üç zamana bölünmesi.

KARABULUT

Fa anahtarı : Müzik seslerinin hepsi sol anahtarı ile yazılamaz. Çünkü porte altında çok sayıda yardımcı çizgi kullanmak gerekir. Bu yüzden, kalın seslerin kolayca yazılıp okunması için fa anahtarı kullanılır. Fa anahtarı dördüncü çizgiye konur. Bu çizgiye yazılan nota artık re değil fa olarak okunur. Yalnız, bu fa sol anahtarı ile birinci araya yazılan fa'dan sekiz ses kalındır.

DALDALAN

Beş sekizlik ölçü : İki vuruşlu aksak bir ölçüdür. Beş eşit zamandan meydana gelir. (2+3) ya da (3+2) şekilleri vardır.

KARADENİZ TÜRKÜSÜ

Yedi sekizlik ölçü : Üç vuruşlu aksak bir ölçüdür. Yedi eşit zamandan meydana gelir. (2+2+3) ya da (3+2+2) şekilleri vardır.

SARI ZEYBEK

Dokuz sekizlik ölçü : Dört vuruşlu aksak bir ölçüdür. Dokuz eşit zamandan meydana gelir. (2+2+2+3) ya da (2+3+2+2) şekilleri vardır.

Kitapta kullanılmış olan majör ve minör diziler

Do majör

Doğal La minör

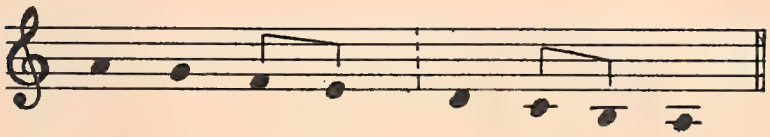

Armonik La minör

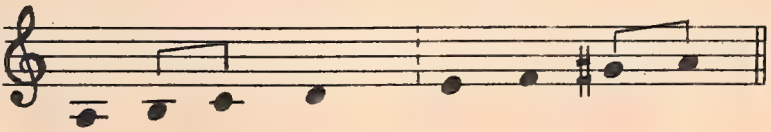

Melodik La minör

Fa majör

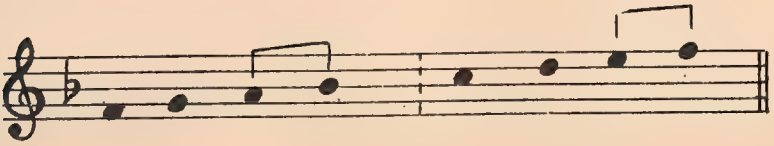

Doğal
Re
minör

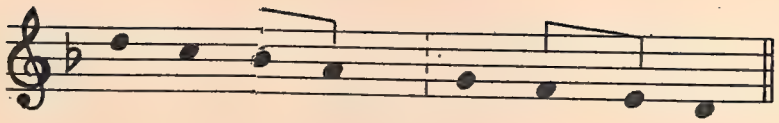

Armonik
Re
minör

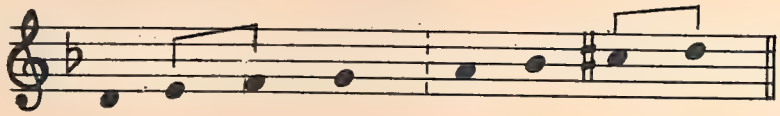

Melodik
Re
minör

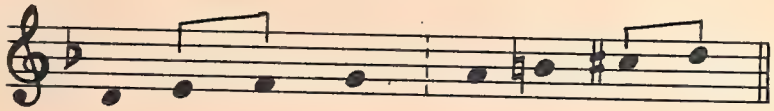

Sol
majör

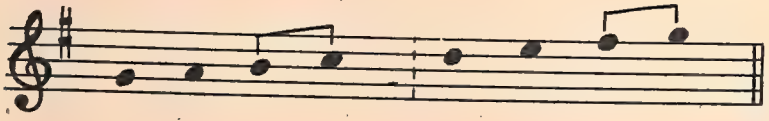

Doğal
Mi
minör

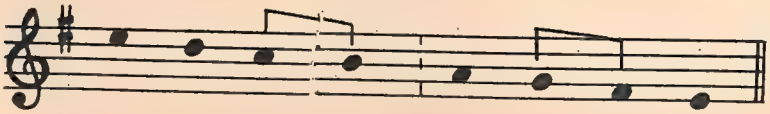

Armonik
Mi
minör

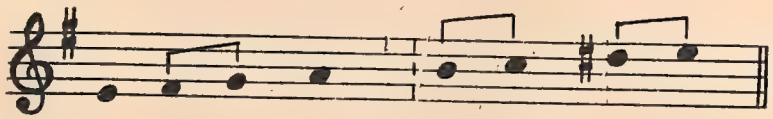

Melodik
Mi
minör

METRONOM

Hareketi daha kesin olarak belli etmek için Melzel tarafından icat edilen metronom kullanılır. Metronom bulunmadığı zaman bir çeküle pratik olarak bir metronom yapılabilir. Aşağıdaki çizelge bu işte bize yardımcı olabilir.

Hareketin adı ve anlamı	Metronom sayısı	Çekül ipinin uzunluğu
Andantino : Ağırca ve rahatlıkla	66	0,80 metre
Moderato : Orta, ılımlı	80	0,50 „
Allegretto : Çabukça ve zarif	100	0,35 „

AŞAMA ÇİZELGESİ

Aşamalar	Şarkılar	Bilgiler
I	Dertli Olan, Su Gelir, Serçeler, Güneş, Neşe, Doğa, İzci	Fa majör, Anahtardan sonra kullanılan değiştirici işaretler.
II	Baharın Güzelliği, Çalış Türkoğlu, Hasret, Rumeli'nin Dağları, Savaştan Sonra.	Re minör
III	Hoşbilezik, İlkbahar, Kışa Veda, Bahar	Sol majör
IV	Sunalar, Hoş Seda, Vatan, Mayıs, Bir Kuş Olsam, Karakış.	Mi minör, kreşendo, dekreşendo
V	Ördek Suya.., Cenge Giderken, Gel Gidelim, Rüzgâr, Van Türküsü, Ilgaz.	Onaltılık değer, cresc.
VI	Vatan, Atasözü, Kafkasya Dağları, Türkiye, Heyamola, Pınar.	Noktalı sekizlik, senkop
VII	Ağacı Kıskanırım, Ne Güzel Bahar.	İki ikilik ölçü, sebare
VIII	Gençlik, Dağ Geçidi.	Triyole (üçleme)
IX	Karabulut	Fa anahtarı
X	Daldalan, Karadeniz Türküsü, Sarı Mendil.	Beş sekizlik, yedi sekizlik, dokuz sekizlik aksak ölçüler.

NOT : 1 — Bütün aşamalar, müfredat programının gereği olarak gerçekleştirilecektir.

2 — Aşamaların kapsamına giren şarkıların tümünün uygulanması zorunlu değildir. Bu şarkılardan, duruma göre, en uygun düşeni seçilir.

TARİH BOYUNCA MÜZİK

Müziğin iki kökü (kaynağı) düşünülebilir. Bir yandan doğadaki (tabiattaki) seslerin ve gürütülerin etkisi ve çok defa korkusu altında bulunan tarih öncesi insan bunları ilkel araçlarla taklit etmeye çalıştı. Bu çabalar çalgı müziğinin kökeni olarak düşünülebilir. Diğer yönden insan duygularını kendi sesiyle anlatım gereğini de duydu. Bu anlatım sözle birleşince ses müziği doğdu. Tarih öncesi insan topluluklarını yöneten bu ilk müzik belirtileri büyücülük şeklinde olan dinî törenlerle başladı.

İlk uygarlıklarda müziği Tanrıların insanlara armağan ettiğine inanılıyordu. Böylece kökeni mitolojiye dayanan müzik o zamanki yaşantıya düzen veren kural ve yasalara bağlı idi. Sümerlerde, eski Mısırlılar ve Çinlilerde nefesli çalgılarla uzunluk ve hacim için kullanılan birimler arasında bir ilişki vardı. Dinsel törenlerde, eğlence ve ortaklaşa yapılan işlerde müziğe geniş ölçüde yer verildiği bize kalan yazılardan anlaşılmaktadır. İbranilerde müzik din ve devlet yönetimine bağlanmıştı. Davut peygamber sarayında büyük bir müzik topluluğunu temelli olarak görevlendirmişti.

Eski Yunanlıların mitolojisine göre müziğin Tanrısı Apollon idi. Müzik, adını Apollon'un etrafında toplanan ve bilim ve sanatların koruyucusu olan Müz adlı Tanrıçalardan almıştır. Yunanlılarda müzik bir devlet ve eğitim sorunu olarak ele alınmıştı. Bağımsız olan her Yunan yurttaşı müzik öğrenmek ve bir çalgı çalmak zorunda idi. Müzik erdemin kaynağı sayılıyor, hattâ ahlâk ve karakter gevşekliğine sebep olacak müzik türleri yasaklanıyordu. Ses ve çalgı müziğini beden hareketleri ile birleştiren Yunan müziğinin büyük jimnastik yarışmalarında da önemli yeri vardı. O zamandan kalan kitaplardan Yunanlıların müzik konusundaki düşüncelerini ve harflerle yazılan bazı melodilerini de tanıyoruz.

İsa'nın doğumundan sonraki ilk yüzyıllarda eski Yunan müziği ve İbranilerin dinî müziğinin etkisi altında gelişen kilise ezgileri dördüncü yüzyılda başlıyan ortaçağ müziğinin temeli olmuşlardı. Bu dinî ezgiler ve Avrupa'daki diğer halk müziği de o zamana kadar bilinen bütün müzik düzenlerinin gereği olarak tek sesli kalmıştır.

9. yüzyıldan beri, öncelikle Avrupa'nın batısında, çokseslilığe doğru bir gelişme olmuştur. Bugünkü müzik yazısının ilk şekilleri de bu çağda kullanılmaya başlanmıştır.

Ortaçağda müzik sanatların en gözde olanı idi. O zaman bilim haline girmiş olan müzik üniversitelerde okutuluyordu.

14. yüzyılda başlıyan Rönesans çağında çokseslilik İtalya'nın kuzeyinde, öncelikle bugünkü Belçika topraklarında parlak bir gelişme göstermiştir.

15. yüzyılda gittikçe gelişen bu çoksesli koro müziği yalnız kiliseye bağlı kalmıyarak, halk müziğini de içine almıştır. Bütün Avrupa uluslarının katıldığı bu çabaya Flaman bestecileri öncülük etmişlerdir.

16. yüzyılda İtalya yeniden müzik merkezi olmaya başladı. Orada meydana getirilen Madrigal adlı din dışı koro yapıtlarındaki canlı yorum aynı yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkan sahne yaşantısının temeli olmuştur. Aynı yüzyılda çalgı müziği (org, lavta ve eski piyano için) gelişmeye başlamıştır. Daha sonra yalnız dinî yaşantıya hizmet eden müzik böylece sırf sanat haline de gelmiştir.

17. yüzyıldan beri bu gelişme tam anlamı ile yeni bir müziği yani dram müziğini (opera, bale, oratoryo) ve konser müziği çağını meydana getirmiştir. Barok çağı da denilen bu yeni çağ Bach'ın ölümüne (1750) kadar sürdü. Bu çağın müziğine eski klâsik ya da ön klâsik müzik de denir. Büyük bir hızla İtalya'da gelişip her yere yayılan sahne müziğinin gereği olarak özgür seslerin bir topluluğu sayılabilen eski çokseslilliğin yerini, içinde tek bir melodinin egemen olduğu yeni bir çokseslilik almıştır. Bu çağda sahne müziğinin yanında ve onun etkisi altında konser müziği de gelişmiştir. Halk oyun havalarının sıralanması ile süit denilen ilk büyük çalgı müziği türü eski konçerto, uvertür ve sonat biçimlerini meydana getirmiştir.

Bu gelişmenin sonucu olarak yaylı çalgılar yapıcılığı da doruğuna ulaşmış, Amati, Stradivarius gibi büyük çalgı yapıcıları da yetişmiştir.

İtalyanların bütün dünyaya öncülük yaptıkları bu çağ, sonunda Alman bestecileri olan Bach ve Haendel ile en yüksek noktasını bulmuştur.

18. yüzyılda hem toplumsal yaşantıda, hem de bilim, düşünü ve sanat alanlarında önemli değişiklikler olmuştur. Aydınlık Çağı denilen bu yüzyılın ikinci yarısı Haydn, Mozart ve Beethoven'in (Viyana klâsikleri) çağı olup, öncelikle sırf müzik yani çalgı müziği alanında gelişmelere sahne olmuştur. Sonat, senfoni, oda müziği gibi türler bugüne kadar gelen biçimlerini o zaman almışlardır.

19. yüzyıl hayal ve fantezinin, kişisel duyguların egemen olduğu Romantik sanat çağıdır. Bu düşünüş sırf müzik türlerine de geçerek programlı müziğin doğmasına yol açtı. Bu çağın sonlarında ulusal duygulardan doğan, çeşitli ulusların özelliklerini yansıtan yeni okullar (ulusal okullar) ortaya çıkmıştır.

20. yüzyılın çağdaş müziği ise romantik yorum ve etkilerden, tasvirden ayrılarak biraz da sırf müziğe ve hattâ Barok çağının ve ortaçağın çokseslliğine dönmüştür. Bu yeni sanatta halk müziğinin ilkel esaslarına (ögelerine) dayanan bir besteleme biçimi de belirmiştir. Müzikli tiyatro denilen sahne yapıtlarına yeni bir şekil bulmaya çalışılmış, baie müziğine geniş yer verilmeye başlanmıştır. Radyo, film, elektronik müzik gibi teknik yenilikler de müziği etkilemektedir. Şimdi artık yalnız Avrupa'da değil, bütün Amerika ülkelerinde ve hattâ Asya'da yeni okullar meydana gelmiştir.

Bu yeni okullardan biri olan Çağdaş Türk Müziği Okulu, çok genç olmakla beraber halk müziğinden faydalanarak, uluslararası sahne ve konser müziği, koro ve orkestra yapıları meydana getirmiştir.

YURDUMUZDA MÜZİK

Yurdumuzda, büyük bir çoğunluğun anlayıp sevdiği halk müziği, Osmanlı sarayında gelişen ve ancak büyük şehirlerde bir kısım halkın zevk aldığı alaturka (tarihî Türk müziği); hanüz pek yeni olan ve gerçek sanat anlayışı ile meydana getirilen çoksesli çağdaş Türk müziği; bizde de dinleyicisi günden güne artan dünya sanat müziği gibi birbirinden farklı müzikler vardır.

Bunlardan başka, yurdumuzda hafif batı müziği diye adlandırılan dans ve eğlence müziği, bir de tarihî Türk müziği ile ilişkisi bulunmayan, halk eğitimine kötü etkiler yapan ve hiçbir sanat değeri taşımayan piyasa müziği yer almaktadır.

Halk müziği : Saz şairi, âşık, ozan ve kopuz gibi adlar alan halk sanatçıları tarafından yaratılan bu sanat kolu, doğal ve sosyal olayları dile getirir. Oyun havaları ve türküleri kapsıyan bu müzik tartı bakımından zengin, ton yönünde de renklidir.

Alaturka (tarihî Türk müziği) : Saray dışında da gelişmekle beraber bu müzik hiçbir zaman halk müziği gibi yurt ölçüsünde ulusa mal olamamıştır. Doğu ve batı çalgıları ile yapılan bu müzik tek seslidir. Bu yüzden dünya sanat müziğindeki gelişmelere paralel bir ilerleme gösteremediğinden bugün yalnız tarihî bir değer olarak kalmıştır.

Çoksesli çağdaş Türk müziği : Cumhuriyetten sonra gelişmeye başlıyan bu müziğin öncüleri Cemal Reşit Rey, Ulvi Cemal Erkin, Ferit Alnar, Adnan Saygun ve Necil Kâzım Akses'tir.

Bu kuşağı sonradan İlhan Usmanbaş, Nevit Kodallı, Ferit Tüzün, Bülent Arel, Sabahattin Kalender, Bülent Tarcan, Kemal İlerici ve Muammer Sun gibi sanatçılar izlediler.

Bu sanatçılar halk müziğimizden bir kısmını çoksesli hale getirdiler. Ayrıca halk müziğinden esinlenerek ulusal karakterde yapıtlar da verdiler. Bunlardan başka modern müzik anlayışına uygun yapıtlar da yazdılar.

Yurdumuz gerçek müzik sanatı yoluna çoksesli çağdaş Türk müziği ile girmiştir. Türk müzik sanatı ancak bu yoldan gidilerek dünya müzik sanatı içindeki yerini bulacaktır.

Cemal Reşit Rey (1905) : Şarkılar, korolar, piyano yapıtları, oda müziği, senfoni şiirleri, senfoni, sahne ve film müzikleri, operetler, operalar.

Ulvi Cemal Erkin (1906) : Korolar, piyano yapıtları, sonat ve oda müziği, orkestra yapıtları, senfoni ve konçertolar.

Hasan Ferit Alnar (1906) : Şarkılar, korolar, piyano yapıtları, oda müziği, süitler ve bir viyolonsel konçertosu.

Ahmet Adnan Saygun (1907) : Korolar, piyano yapıtları, sonatlar, oda müziği, senfoni ve konçertolar, sahne ve bale müzikleri, Kerem operası, Yunus Emre oratoryosu.

Necil Kâzım Akses (1908) : Korolar piyano müziği, sonatlar, oda müziği, orkestra yapıtları, senfoni ve sahne müzikleri.

Cemal Reşit Rey

Ulvi Cemal Erkin

Ferit Alnar

Ahmet Adnan Saygun

Necil Kâzım Akses

BÜYÜK BESTECİLER

I — Barok Çağı

H. Schütz (Şüts) 1582 - 1672 : İlk Alman operası, dinsel yapıtlar.

J. B. Lully (Lülli) 1632 - 1687 : Fransız ulusal operasının yaratıcısı, operalar, süitler.

J. Ph. Rameau (Ramo) 1633 - 1764 : Operalar, piyano yapıtları, armoni kitabı.

J. S. Bach (Bah) 1685 - 1750 : Yeni sanatın başlangıcı, dinsel yapıtlar, sonatlar, süitler, konçertolar, org yapıtları.

G. F. Haendel (Hendel) 1685 - 1759 : Oratoryolar, operalar, sonatlar, konçertolar, org yapıtları.

III — Viyana Klasikleri

J. Haydn 1732 - 1800 : Sonat, oda müziği ve senfoniye bugünkü şekli verdi. Sonatlar, oda müzikleri, senfoniler, 2 oratoryo, operalar.

W. A. Mozart (Motsart) 1756 - 1791 : Sonatlar, oda müzikleri, senfoniler, konçertolar, operalar, rekiyem.

L. van Beethoven (Bethofen) 1770 - 1827 : Liedler, sonatlar, oda müzikleri, senfoniler, konçertolar, I opera, mes.

III — Romantikler

C. M. von Weber 1786 - 1828 : Liedler, korolar, piyano yapıtları, operalar.

G. Rossini 1792 - 1876 : Operalar.

Fr. Schubert (Şubert) 1797 - 1828 : Liedler, piyano yapıtları, sonatlar, oda müziği, senfoniler.

H. Berlioz 1803 - 1869 : Şarkılar, uvertürler, senfoniler, operalar, oratoryolar, rekiyem, müzik hakkında yazılar, orkestra bilgisi kitabı.

F. Mendelssohn (Mendelson) 1809 - 1847 : Liedler, korolar, piyano yapıtları, uvertürler, senfoniler, konçertolar, sahne müziği, oratoryolar.

Fr. Chopin (Şopen) 1809 - 1849 : Piyano için valsler, mazurkalar, polonezler, baladlar, skerçolar, prelüdler, etütler, sonat ve konçertolar.

R. Schumann (Şuman) 1810 - 1856 : Liedler, korolar, piyano yapıtları ve konçertosu, oda müziği, uvertürler, senfoniler, oratoryolar, I opera, müzik hakkında yazılar.

Fr. Liszt (List) 1811 - 1886 : Liedler, korolar, piyano yapıltları ve konçertosu, rapsodiler, senfoni şiirleri.

R. Wagner 1813 - 1883 : Operalar, müzikli dramlar, sahne yapıtlarının sözleri, müzik hakkında yazılar.

G. Verdi 1813 - 1901 : Operalar, rekiyem.

J. Brahms 1833 - 1897 : Liedler, korolar, Macar dansları, piyano yapıtları, oda müziği, senfoniler, konçertolar.

Saint-Saens (San Sans) 1835 - 1921 : Korolar, oda müziği, senfonik şiirler, senfoniler, konçertolar, operalar.

G. Bizet (Bize) 1838 - 1875 : Süitler, sahne müzıği, operalar.

P. I. Tschaikowsky (Çaykovski) 1840 - 1893 : Liedler, korolar, piyano yapıtları, süitler, senfoniler, oda müziği, konçertolar, bale müzikleri, operalar.

IV — Çeşitli Ulusal Okullara Bağlı Olanlar

F. Smetana - Çek - 1824 - 1884 : Oda müziği, senfonik şiirler, operalar.

A. Dvorak (Dvorjak) - Çek - 1841 - 1904 : Korolar, Slav dansları, oda müziği, senfonik şiirler, süitler, senfoniler, operalar.

M. Mussorgsky (Musorgski) - Rus) 1839 - 1881 : Liedler, piyano yapıtları, operalar.

E. Grieg (Grig) - Norveç - 1843 --1907 : Liedler, piyano yapıtları, sonatlar, oda müziği, süit, piyano konçertosu.

R. Korsakow (Korsakof) - Rus - 1844 - 1908 : Liedler, korolar, piyano yapıtları, oda müziği, senfonik şiirler, süitler, operalar.

J. Sibelius - Fin - 1865 - 1957 : Piyano yapıtları, kantatlar, oda müziği, süitler, senfonik yapıtlar, senfoniler, keman konçertosu.

M. de Falla (Falya) - İspanyol - 1876 - 1925 : Piyano yapıtları ve konçertosu, bale müzikleri, operalar.

V — Çağdaş Müziğin Kurucuları

Cl. Debussy (Döbüsi) 1863 - 1918 : Şarkılar, oda müziği, piyano ve orkestra yapıtları, sahne ve bale müziği.

A. Schönberg (Şönberg) 1874 - 1951 : Korolar, piyano yapıtları, oda müziği, konçertolar, sahne müziği, opera, armoni kitabı, müzik hakkında yazılar.

M. Ravel 1875 - 1937 : Oda müziği, piyano yapıtları ve konçertoları, senfonik yapıtlar, bale müziği, operalar.

Bela Bartok 1881 - 1945 : Korolar, piyano yapıtları, oda müziği, süitler, operalar, folklor alanında araştırmalar.

I. Stravinsky 1882 - ..... : Orkestra yapıtları, konçertolar, bale müziği, operalar, mesler.

P. Hindemith 1895 - 1963 : Liedler, korolar, kantatlar, oda müziği, konçertolar, bale müziği, operalar, oratoryo, teori kitapları ve müzik hakkında yazılar.

SÖZLÜK

(Besteciler hakkında verilen bilgiyi açıklamak için düzenlenmiştir.)

Akord (accord) : En az üç ya da daha fazla sesin bir arada tınlaması.

Armoni (harmonie) : Akorların bir düzen içinde birbirlerine bağlanışını öğreten bilgi. Akorlarla yapılan çokseslilik.

Kantat (cantate, cantata) : Orkestra ya da bir çalgı eşliğinde solo ve koro için, bazen de yalnız bir solo ses için yazılmış dinsel, ya da dinsel olmayan vokal yapıt.

Kapris (caprice, capriccio: : Ses ya da çalgı için keyifli karakterde ve serbest biçimde parça.

Konçerto (concerto) : Bir çalgının güçlüklerini belirtmek için yazılmış yapıt. Konçertoyu çalan soliste orkestra eşlik eder. İki ya da üç solo partisi olan konçertolar da vardır. Konçertolar çoğunlukla çabuk, ağır ve yine çabuk olmak üzere üç bölümlüdür.

Konservatuvar (concervatoir) : Müzik öğretimi yapılan yüksek okul.

Koral (choral) : Çoksesli hale getirilmiş dinsel şarkı (ilâhi)).

Lid (lied) : Lirik bir şiirin bestelenmiş şekli, şarkı.

Mazurka : Üç vuruşlu, valsten daha ağır, Polonya dansı.

Melodi : Seslerin birbiri ardından tartılı ve anlamlı bir bütün olarak düzenlenmesi. Ezgi, hava.

Mes (messe, missa) : Katolik dinsel töreninde latince sözler üzerine bestelenmiş beş bölümlü koro yapıtı. (Eşliksiz ya da orkestra eşlikli).

Noktürn (nocturne) : Gece müziği. Öncelikle hülyalı karakterde bestelenmiş yapıt.

Arya (aria, air) : Opera, oratoryo ve diğer koro yapıtlarında solo olarak söylenen şarkı. Çalgı için yazılmış türleri de vardır.

Bale (ballet) : Bir konunun müzik eşliğinde hareket ve mimikle anlatımı.

Balad (ballade) : Efsanevî konuları tasvir eden şarkı ya da çalgı yapıtı

Dinsel yapıtlar : (bak.) Koral, mes, kantat, oratoryo, rekiyem.

Empromptü (impromptu) : Doğaç etkisi yapan bağımsız biçimli küçük çalgı parçası.

Enstrüman (instrument) : Çalgı.

Füg (fugue, fuga) : Birkaç bağımsız melodinin birbirini taklit ederek kovalaması ile meydana gelen çokseslilik biçimi.

Oda müziği : Ayrı karakterde, fakat sayısı az olan çalgı gurupları için yazılmış yapıt. Sonatın iki çalgı (düo-duo), üç çalgı (triyo-trio), dört çalgı (kuvartet-quartette) v.b. için yazılmış türleri.

Opera : Bir piyesin (dramın) tümünün bestelenmiş şekli. Opera, genellikle perde açılmadan önce orkestra tarafından çalınan ve uvertür adını alan bir ön müzikle başlar. Operada aryalar, korolar, resitatifler, bazen de bale bulunur. İki yada daha fazla kişi tarafından söylenen aryalara ansambl (ensemble) denir. (düet, terçet, kuvartet, kentet v.b.).

Operet : Bazı yerleri bestelenmiş solo ve koroları bulunan hafif sahne yapıtı.

Oratoryo (oratorio) : Yapısı operaya benzer, fakat sahnede oynanmaz. Konser gibi çalınır ve söylenir. Dinsel ya da dinsel olmayan türleri vardır.

Polonez (polonaise) : Üç vuruşlu ağır hareketli Polonya dansı.

Prelüd (prelude) : Ön müzik (esas yapıttan önce çalınır.)

Rekiyem (requiem) : Ölülerin ruh dinlenimi için bestelenmiş dua ve ilâhileri kapsıyan dinsel yapıt.

Resitatif (recitative) : Opera ve oratoryolarda müzik eşliği ile yapılan konuşma biçiminde bir söyleyiş.

Romans (romance) : Romantik bir öykü ya da serüveni anlatan şiir üzerine bestelenmiş şarkı, benzer karakterde çalgı yapıtı.

Senfoni (Symphonie, sinfonia) : Sonatın orkestra için büyük ölçüde yazılmış türü.

Solo : Yalnız anlamına gelir. Sololar, çoğunlukla bir çalgının ya da çalgı topluluğunun eşliğinde yapılır. Ancak çokseslilığe elverişli çalgılar tek başına solo çalabilirler.

Solist : Soloyu yapan.

İstiklâl Marşı

(Mehmet Akif)

Z. Üngör

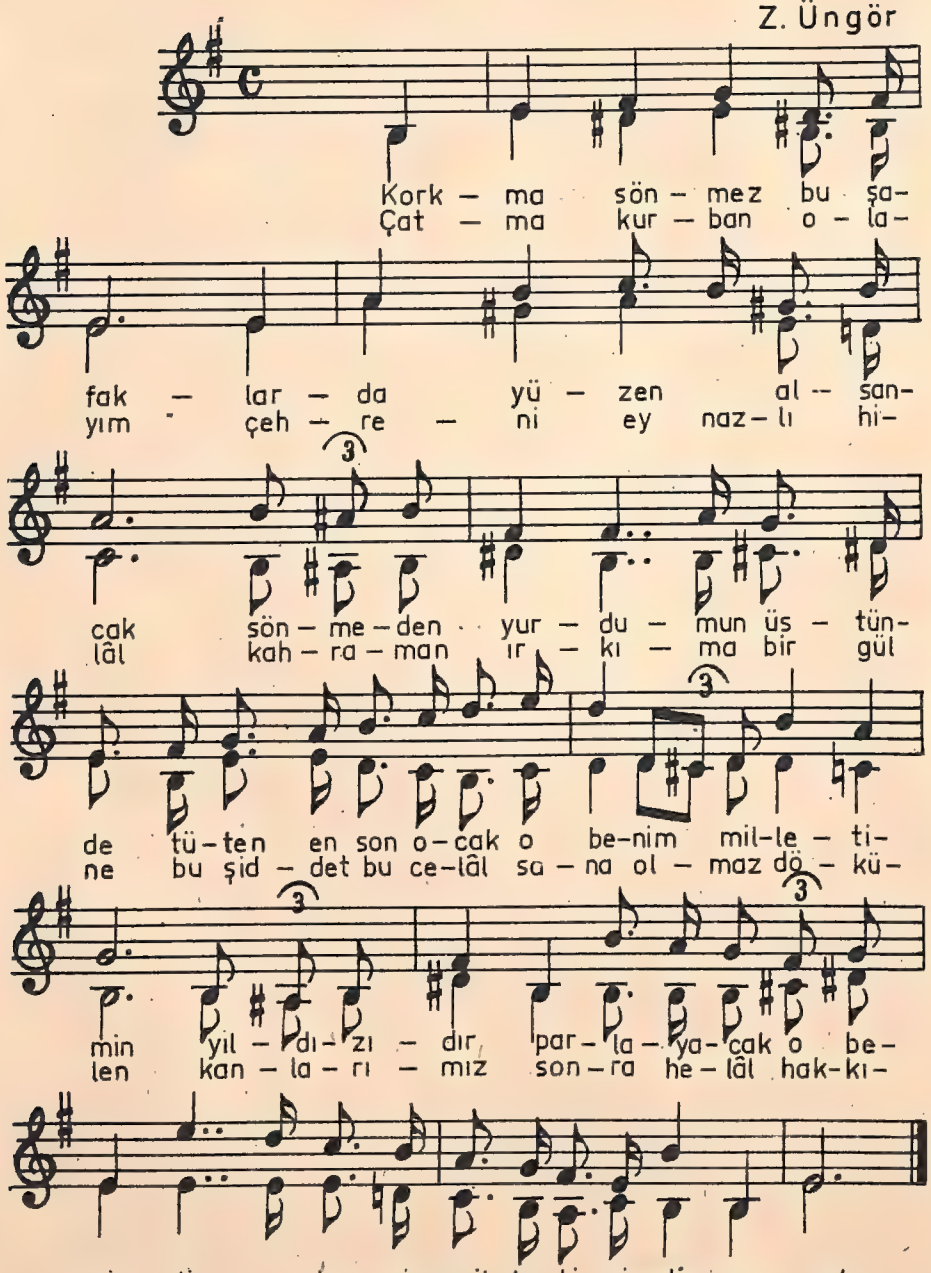

Madımak

Türkü

İki sese düzenleyen: S. E.

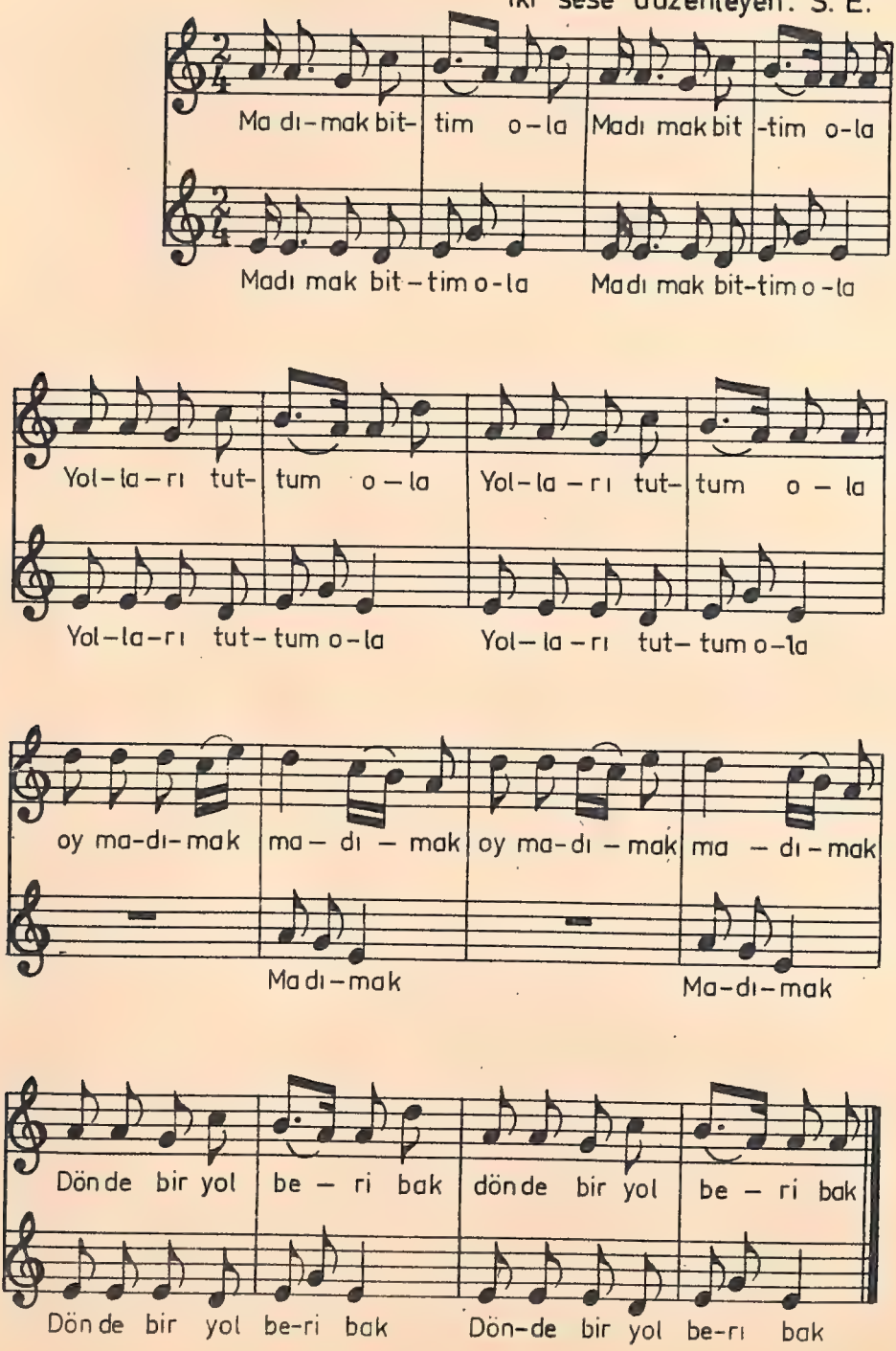

Ay Doğar

Türkü

İki sese düzenleyen: Z. A.

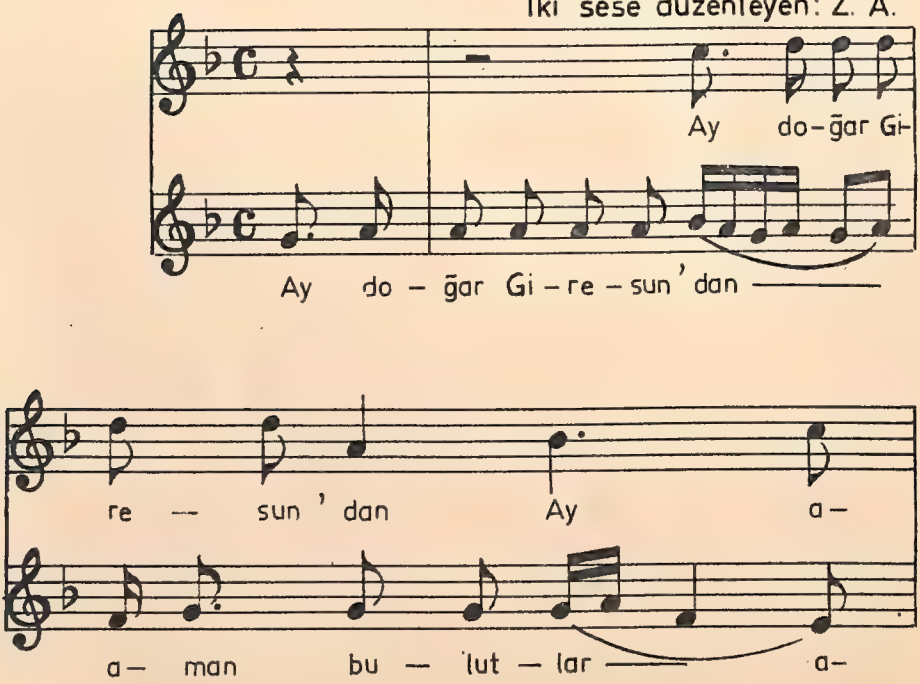

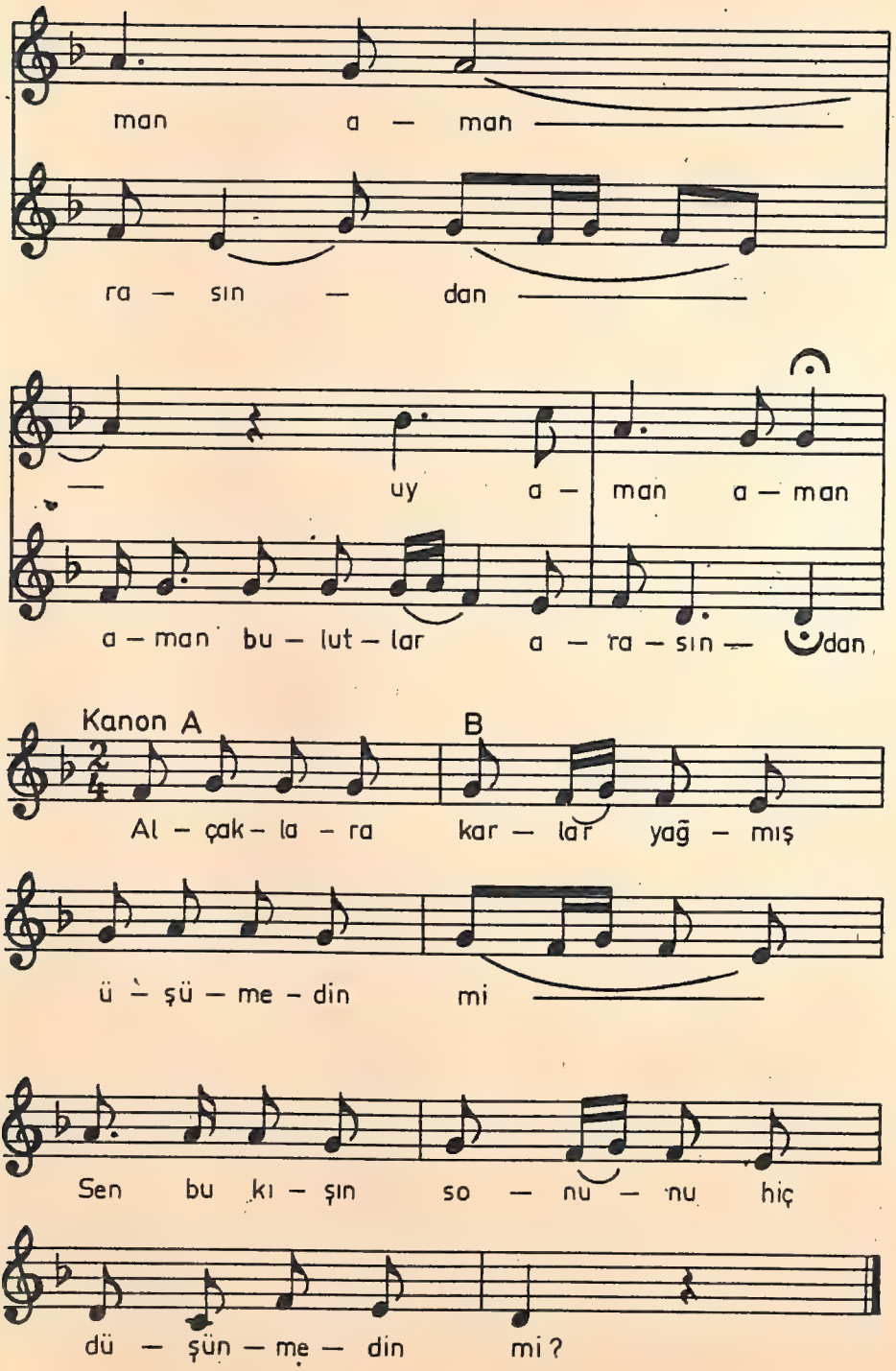
man a — man
ra — sın — dan
— uy a — man a — man
a — man bu — lut — lar a — ra — sın — dan
Kanon A
B
Al — çak — la — ra kar — lar yağ — mış
ü — şü — me — din mi
Sen bu kı — şın so — nu — nu hiç
dü — şün — me — din mi?

Akşam Olur

Türkü
İki sese düzenleyen: S. E.

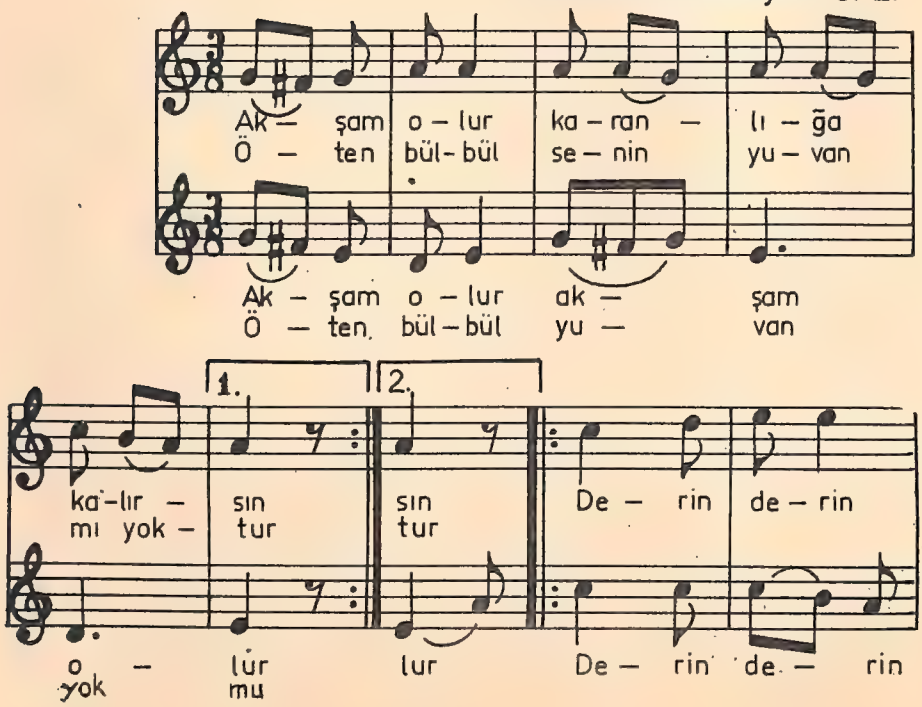

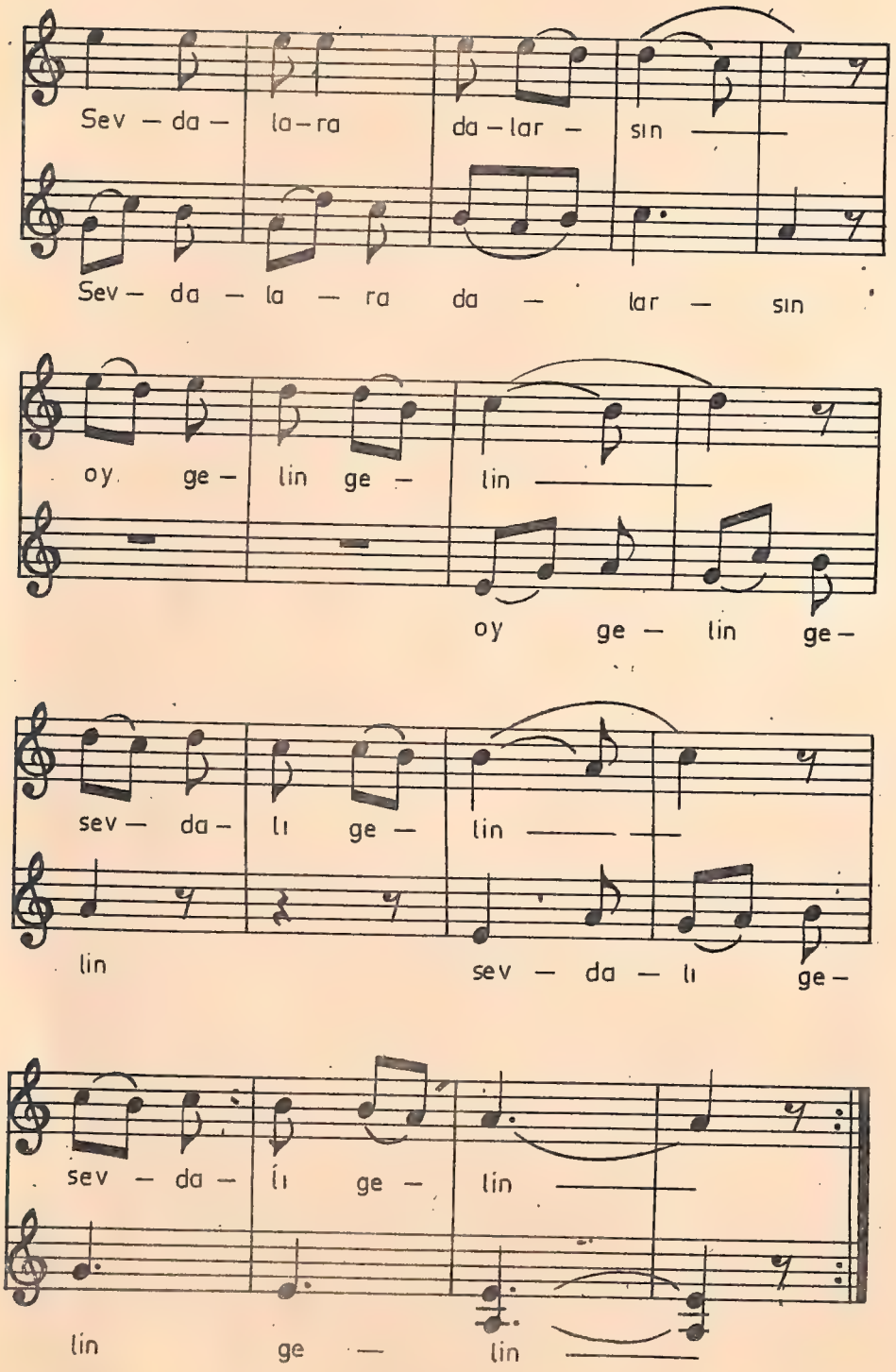
Sev – da – la – ra da – lar – sın
Sev – da – la – ra da – lar – sın
oy ge – lin ge – lin
oy ge – lin ge –
sev – da – lı ge – lin
lin
sev – da – lı ge –
sev – da – lı ge – lin
lin ge – lin

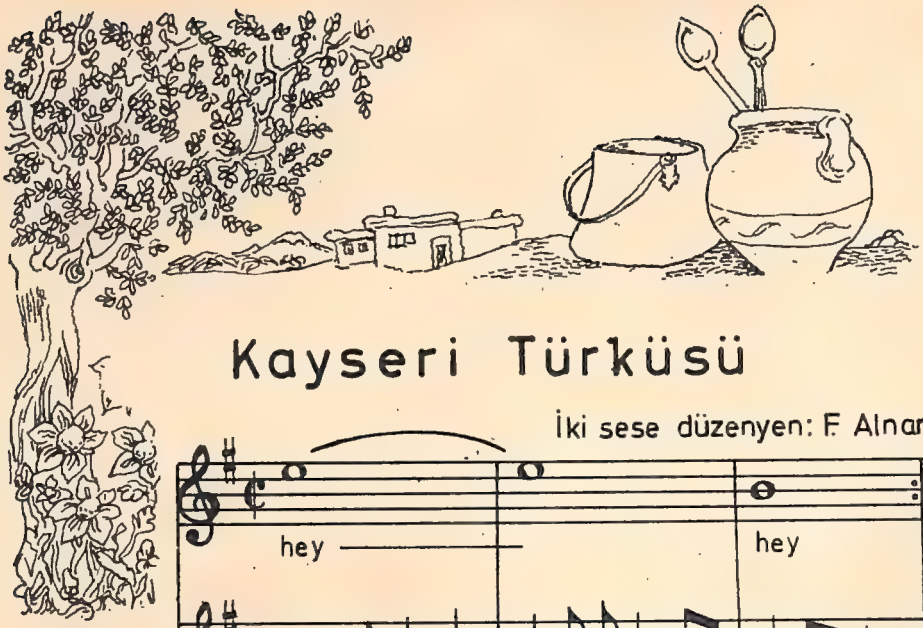

Kayseri Türküsü

İki sese düzenyen: F. Alnar

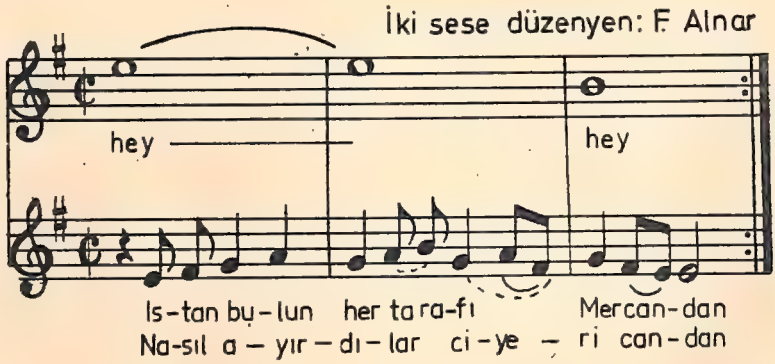

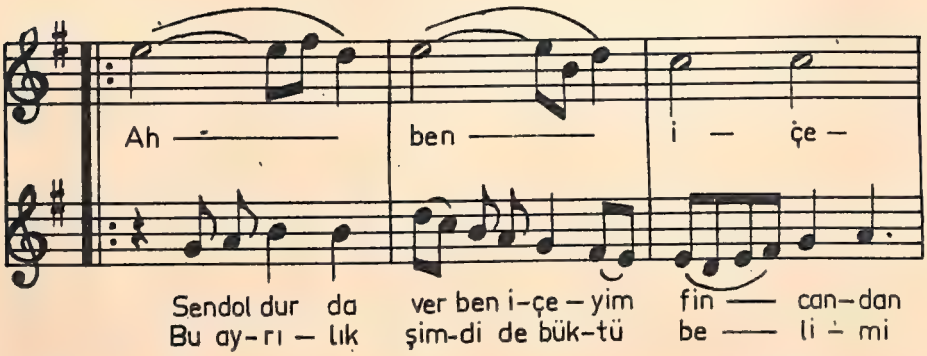

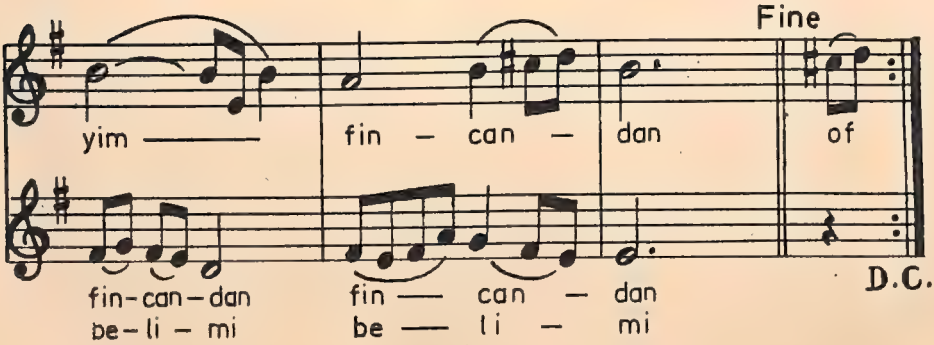

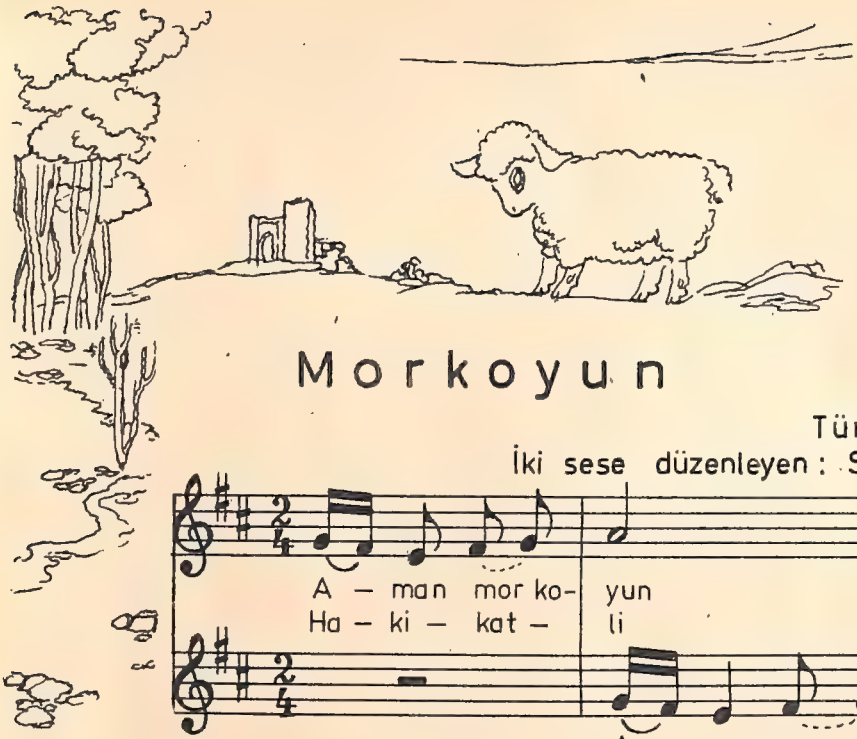

Morkoyun

Türkü

İki sese düzenleyen : S. E.

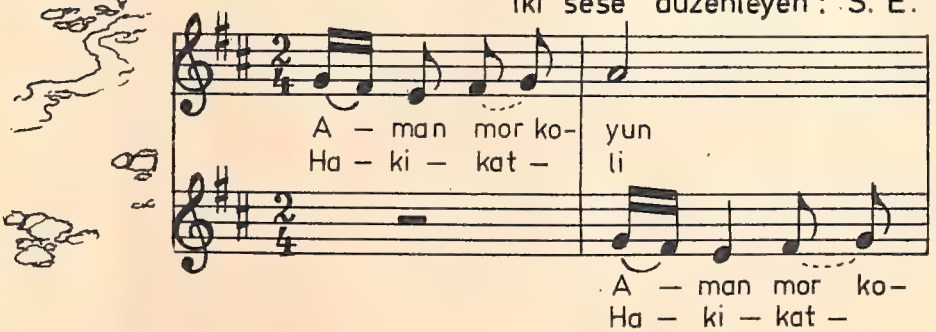

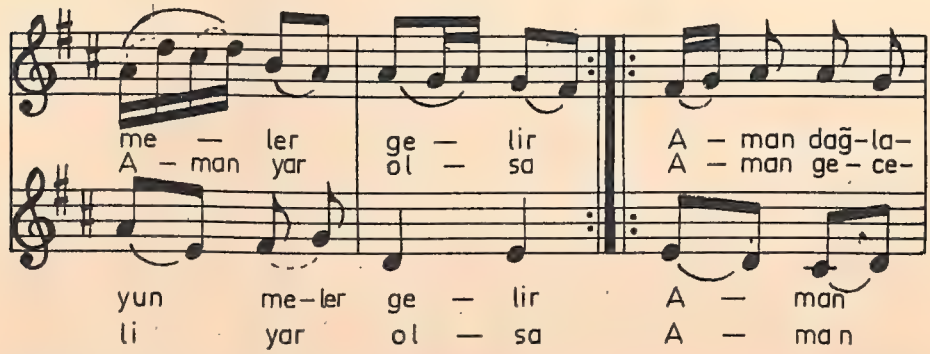

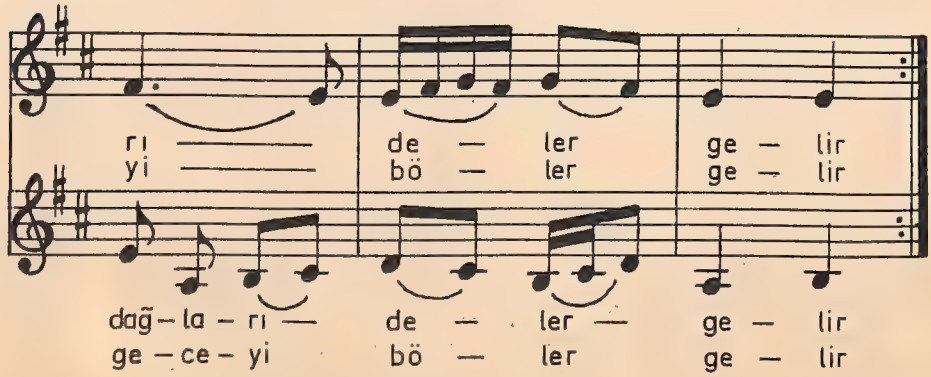

Kıbrıs Türküsü

İki sese düzenleyen: S. E.

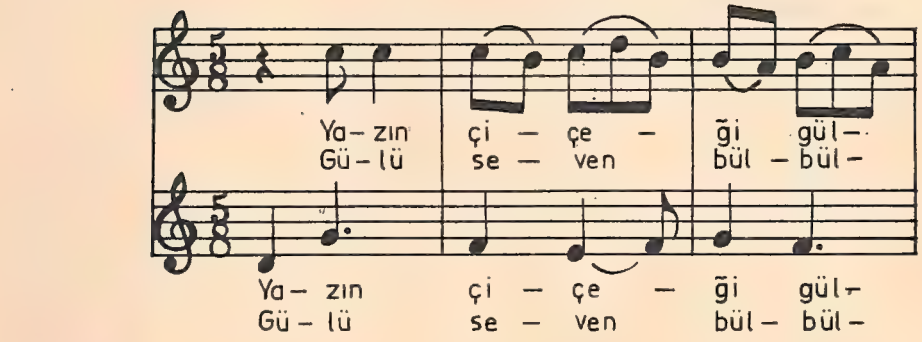

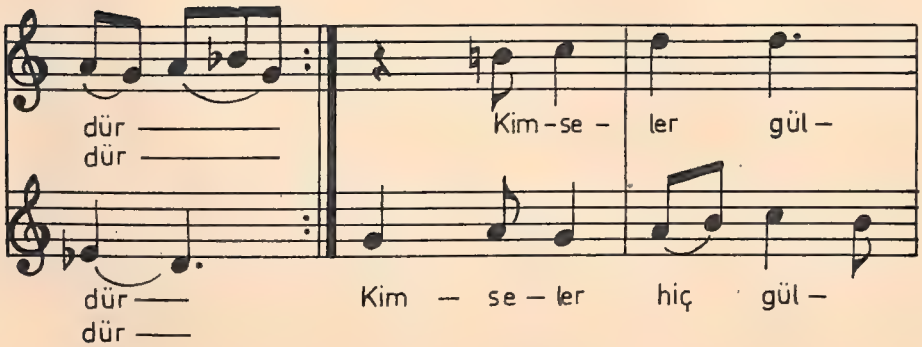

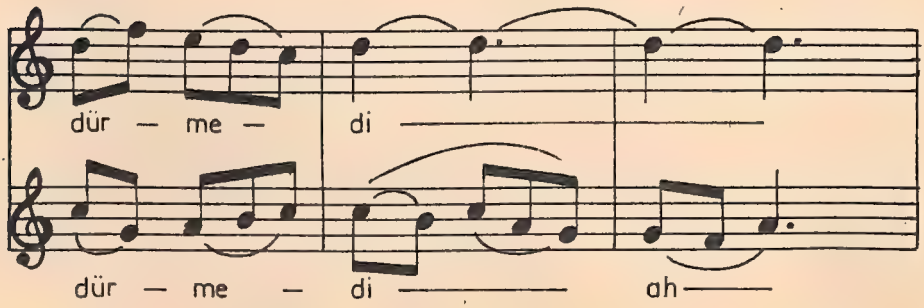

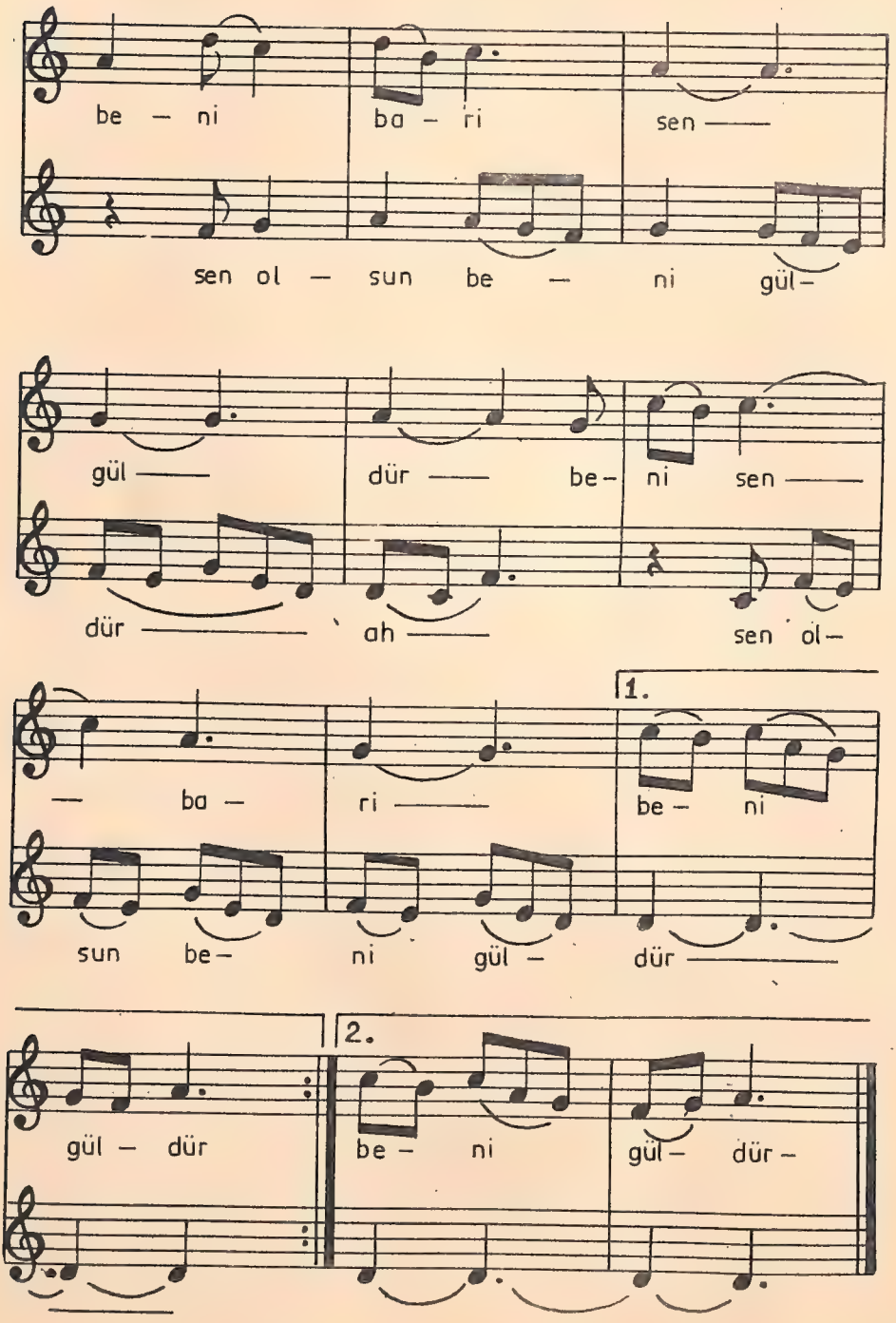
be — ni
ba — ri
sen ——
sen ol — sun be — ni gül —
gül ——
dür ——
be — ni
sen ——
dür ————
ah ——
sen ol —
1.
— ba —
ri ——
be — ni
sun be —
ni
gül —
dür ————
2.
gül — dür
be — ni
gül — dür —

Keklik

Türkü
İki sese düzenleyen: S. E.

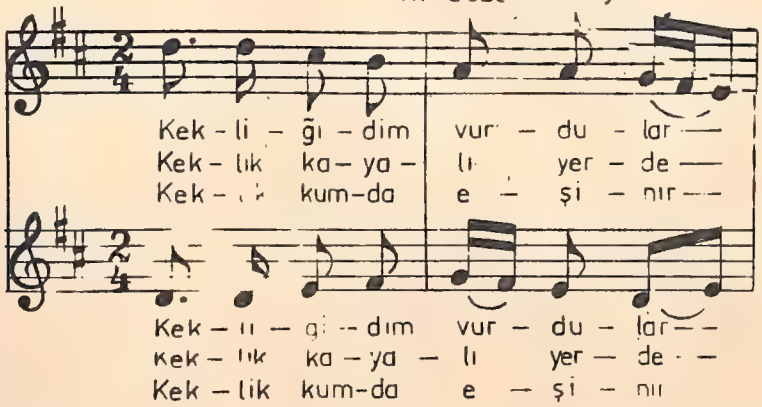

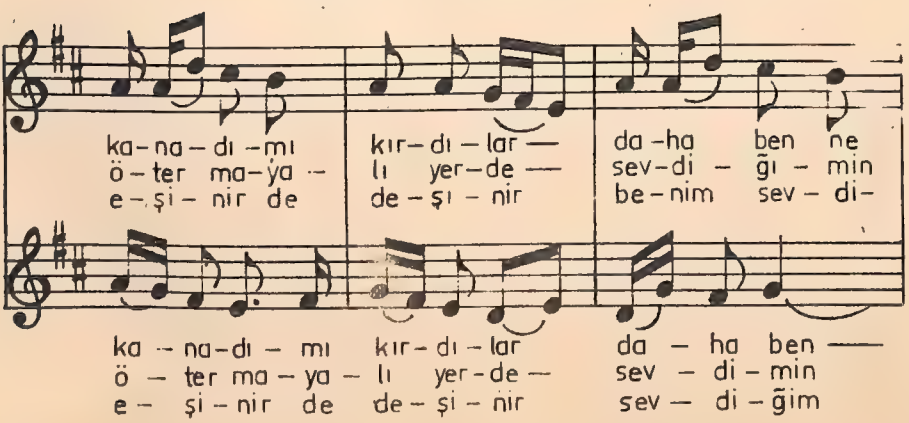

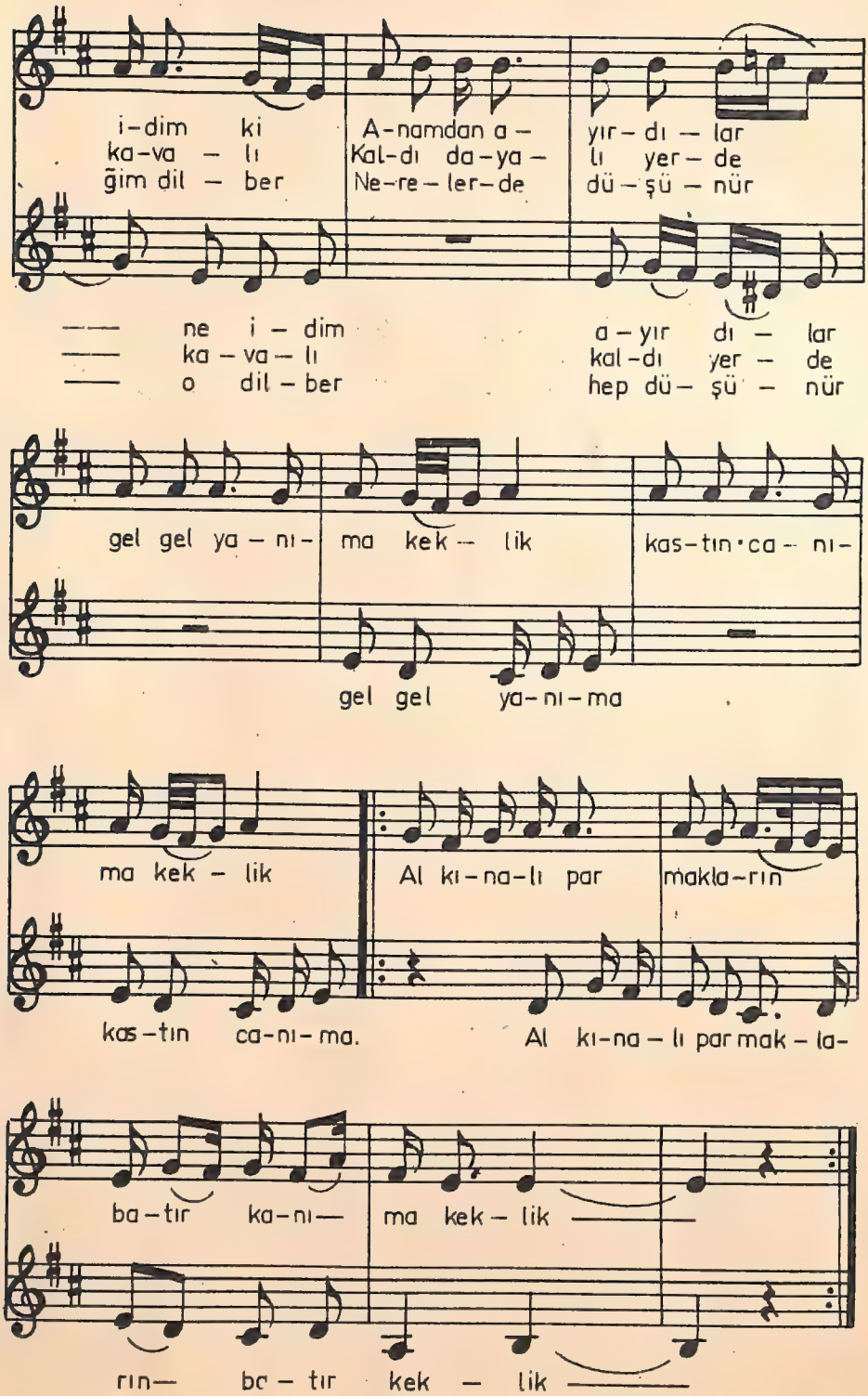
i-dim ki
ka-va - lı
ğim dil - ber
A-namdan a -
Kal-dı da-ya -
Ne-re-ler-de
yır-dı - lar
lı yer-de
dü-şü - nür
—— ne i - dim
—— ka - va - lı
—— o dil - ber
a - yır dı - lar
kal-dı yer - de
hep dü - şü - nür
gel gel ya - nı - ma kek - lik
kas-tın ca - nı -
gel gel ya-nı-ma
ma kek - lik
Al kı-na-lı par
makla-rın
kas-tın ca-nı-ma.
Al kı-na - lı par mak - la-
ba-tır ka-nı—
ma kek - lik ——
rın— ba - tır kek - lik ——

Karagöz

Türkü
İki sese düzenleyen
Veysel Arseven

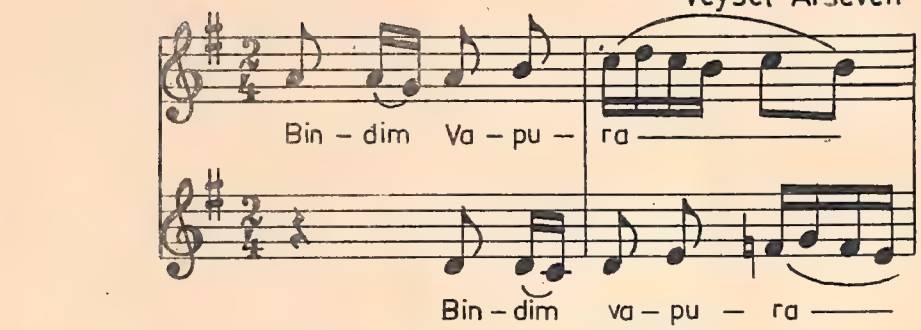

Dere Geliyor

Türkü
İki sese düzenleyen
M. Sun

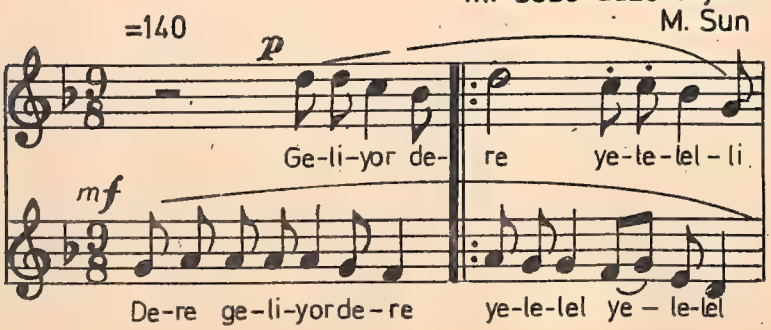

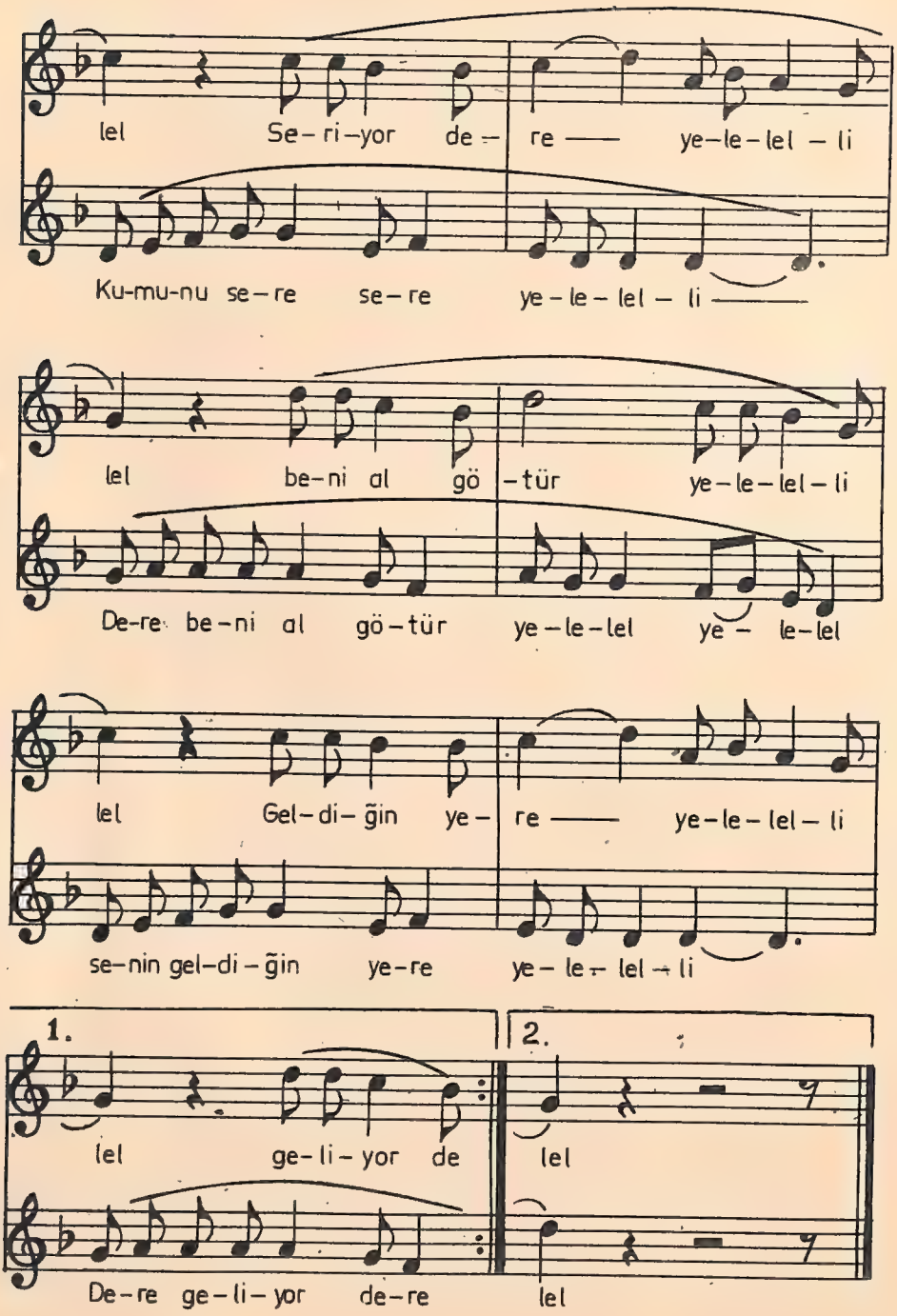
lel Se-ri-yor de- re —— ye-le-lel-li
Ku-mu-nu se-re se-re ye-le-lel-li ——
lel be-ni al gö-tür ye-le-lel-li
De-re be-ni al gö-tür ye-le-lel ye- le-lel
lel Gel-di-ğin ye- re —— ye-le-lel-li
se-nin gel-di-ğin ye-re ye-le- lel-li
1.
2.
lel ge-li-yor de
lel
De-re ge-li-yor de-re
lel

Halay

Türkü
İki sese düzenleyen
Ed. Zuckmayer

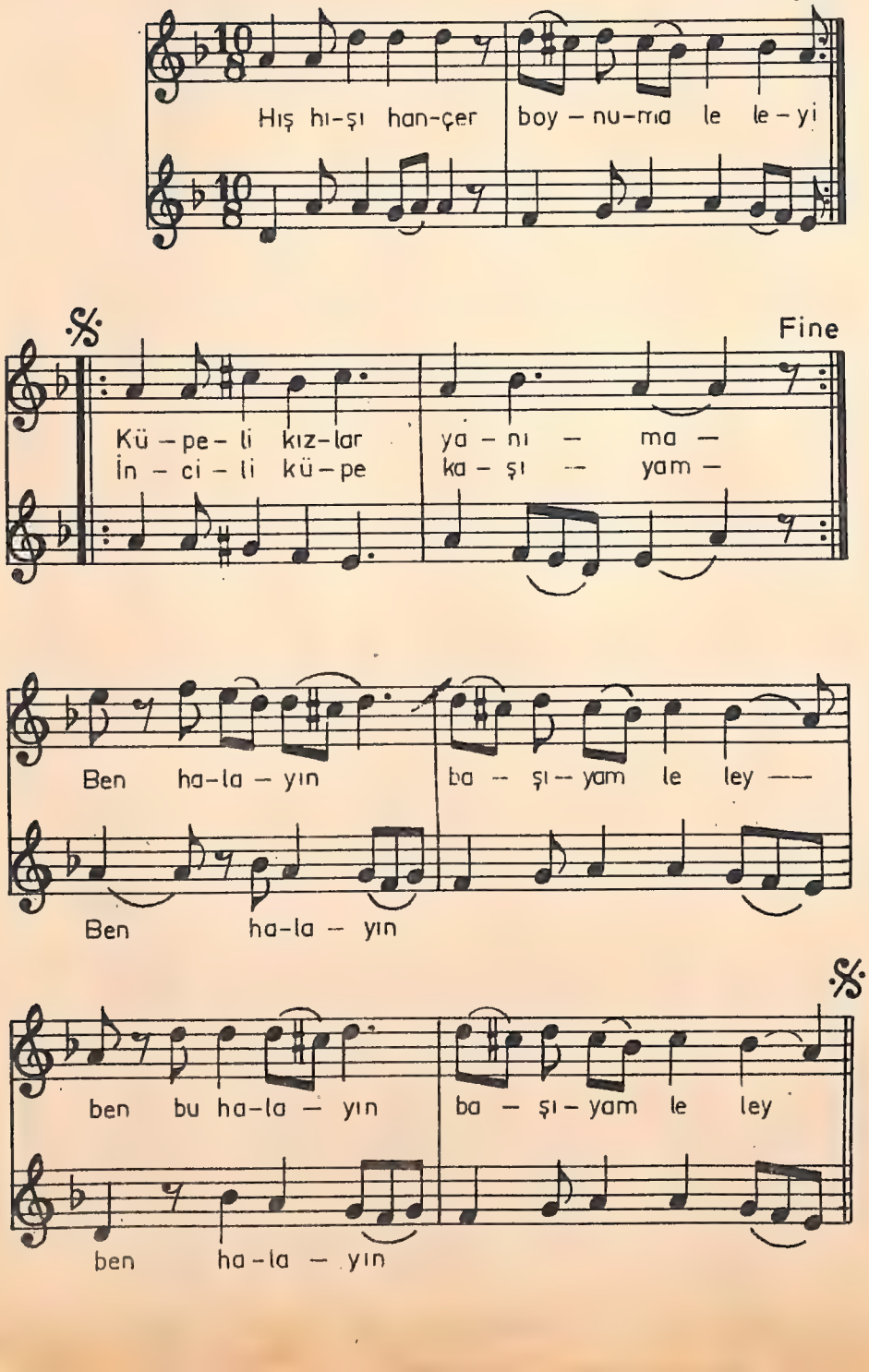

Giderim Ben de

Türkü
İki sese düzenyen: U. C. Erkin

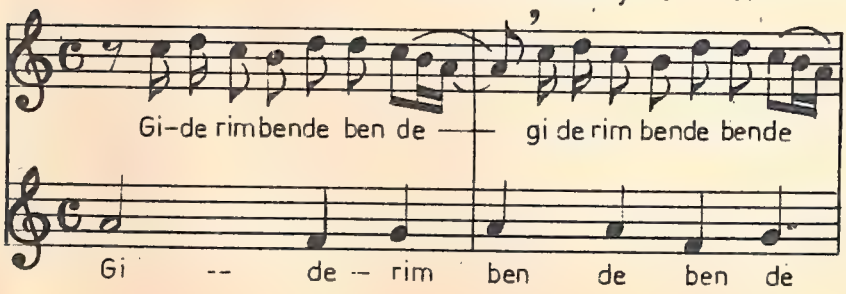

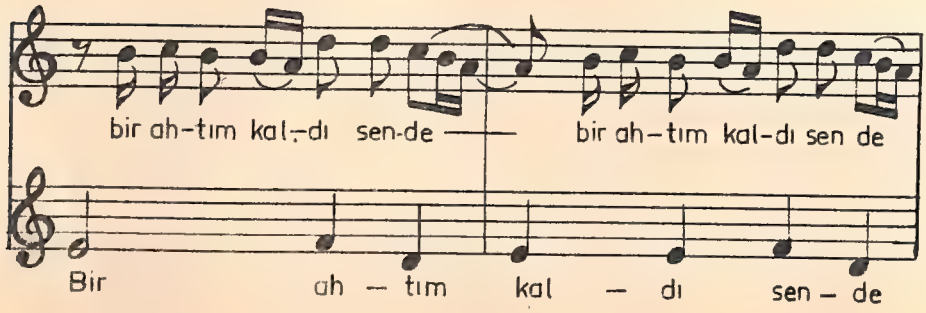

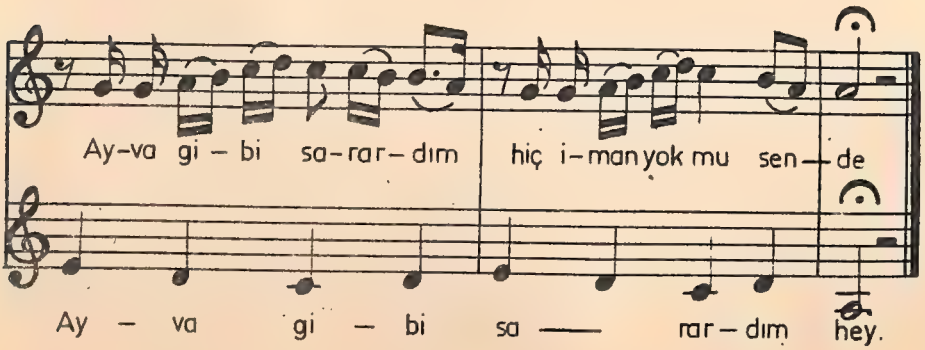

Sille

Türkü
İki sese dünleyen
A. Adnan Saygun

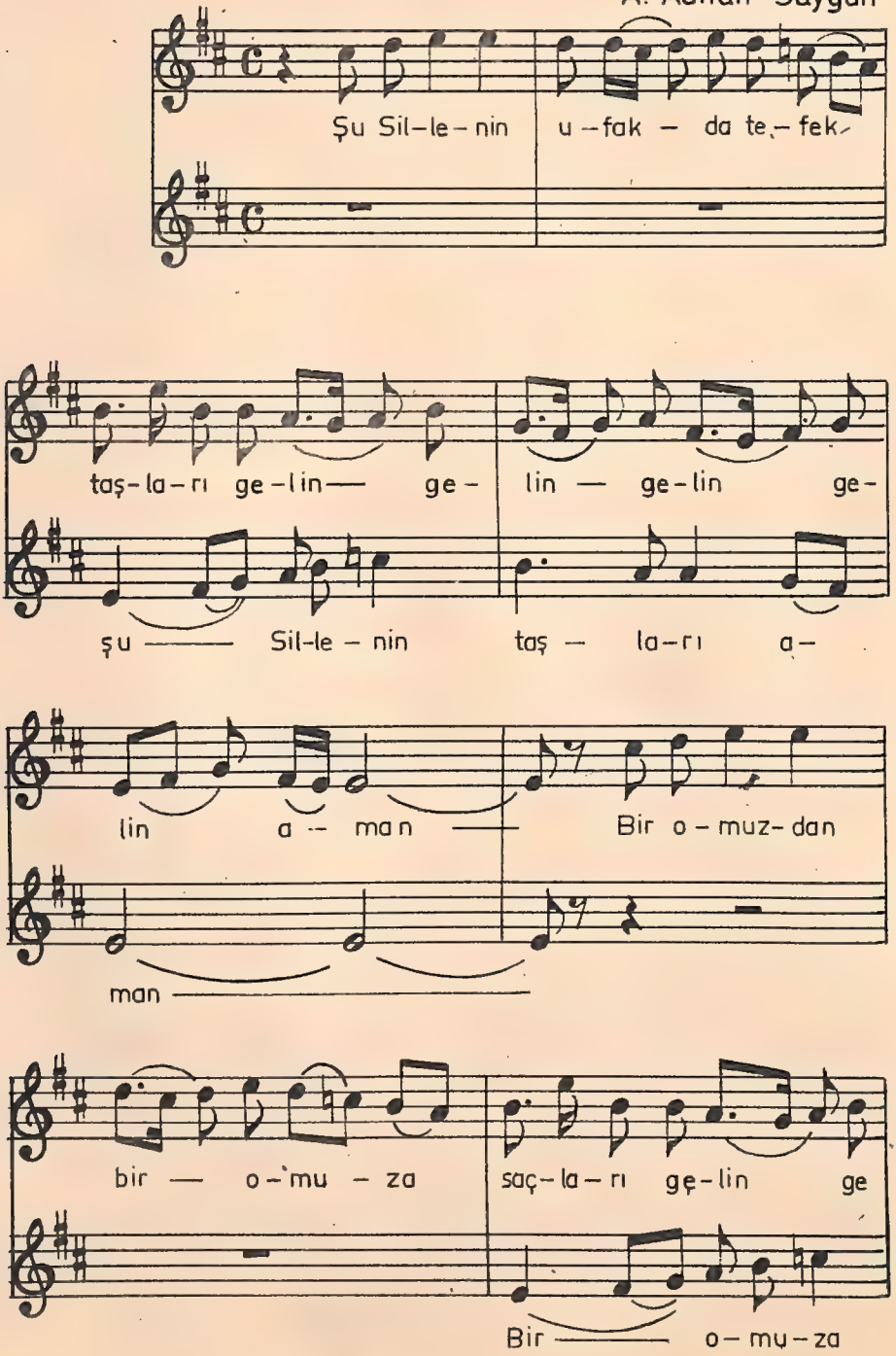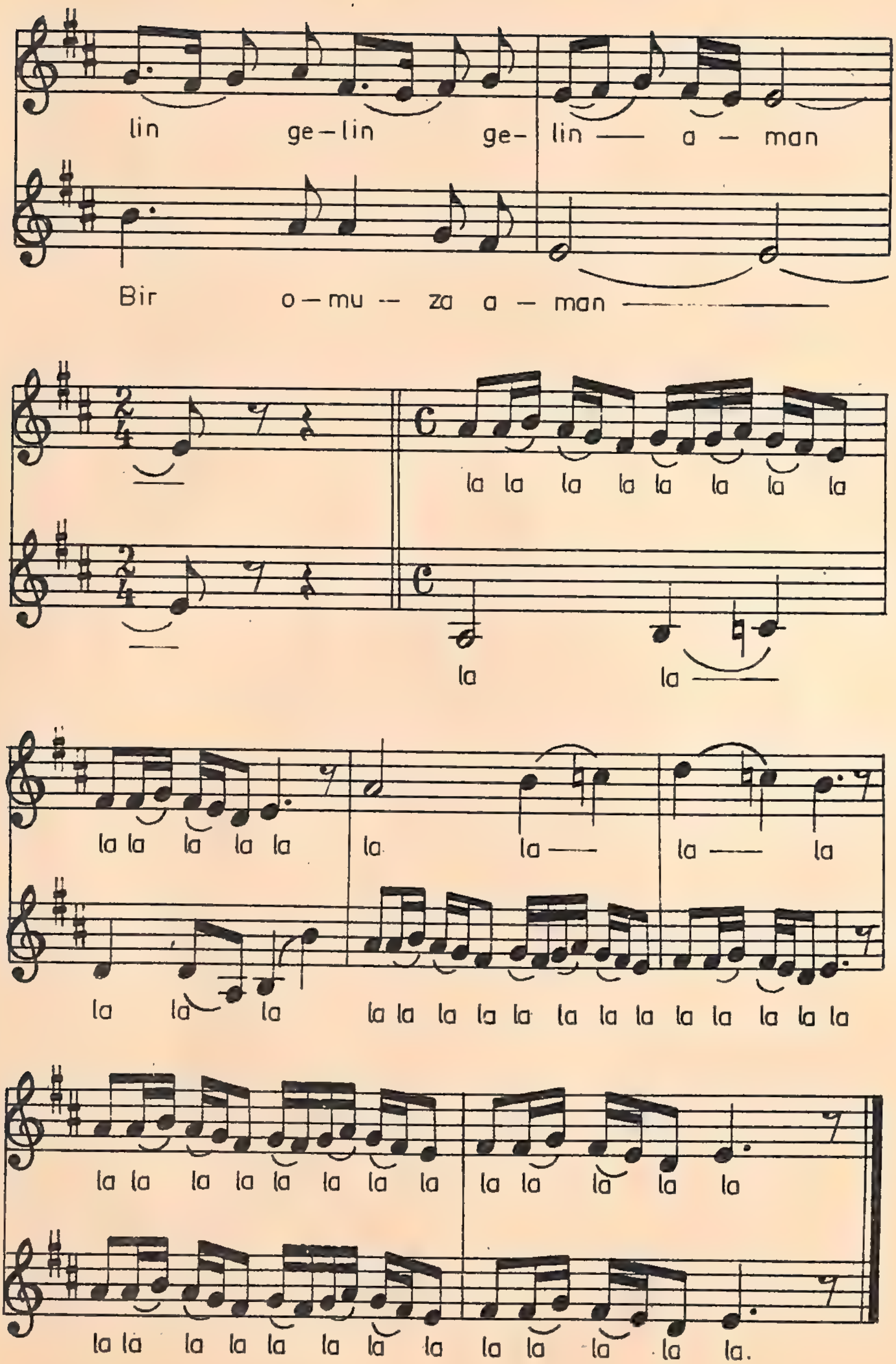

lin ge – lin ge- lin — a — man
Bir o — mu — za a — man
la la la la la la la la
la la
la la la la la la la — la — la
la la la la la la la la la la la la la la la la
la la la la la la la la la la la la la
la la la la la la la la la la la la la.

A t a m

Z. A.

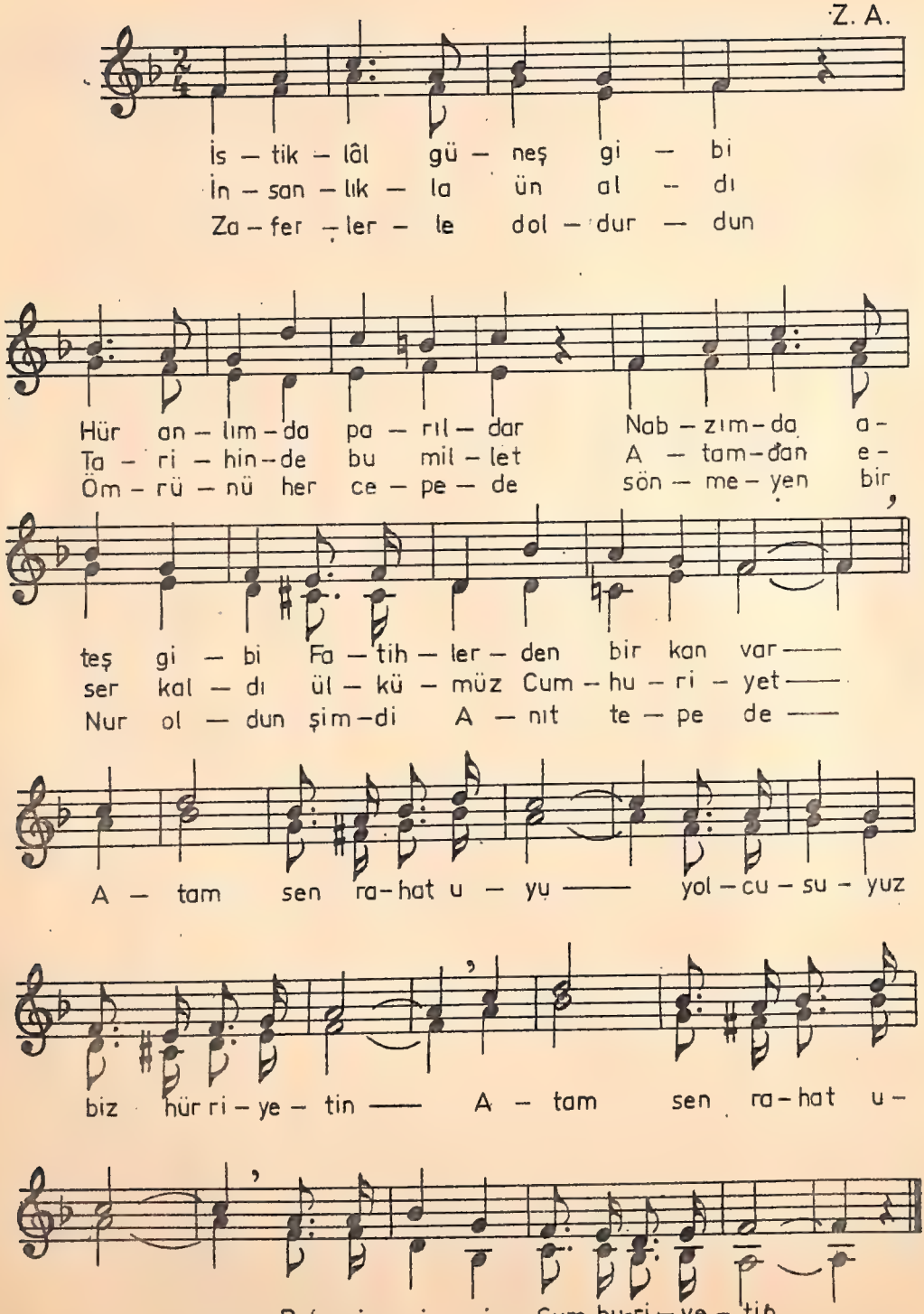
İs – tik – lâl gü – neş gi – bi
İn – san – lık – la ün al – dı
Za – fer – ler – le dol – dur – dun
Hür an – lım – da pa – rıl – dar Nab – zım – da a –
Ta – ri – hin – de bu mil – let A – tam – dan e –
Öm – rü – nü her ce – pe – de sön – me – yen bir
teş gi – bi Fa – tih – ler – den bir kan var ——
ser kal – dı ül – kü – müz Cum – hu – ri – yet ——
Nur ol – dun şim – di A – nıt te – pe de ——
A – tam sen ra – hat u – yu —— yol – cu – su – yuz
biz hür ri – ye – tin —— A – tam sen ra – hat u –
yu —— Bek – ci – si – yiz Cum – hu – ri – ye – tin

Nisan

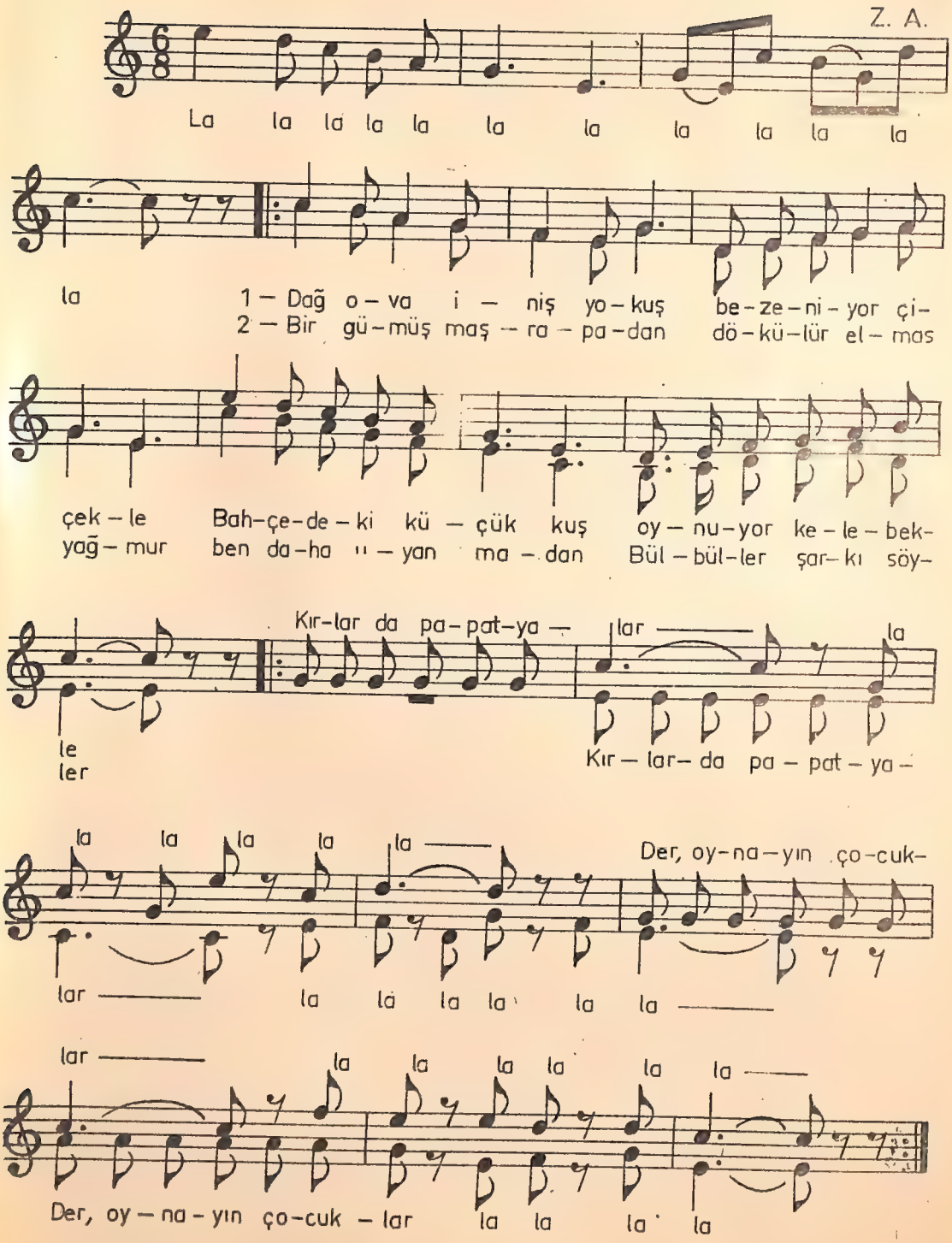
Z. A.
La la la la la la la la la la la
la
1 — Dağ o — va i — niş yo — kuş be — ze — ni — yor çi —
2 — Bir gü — müş maş — ra — pa — dan dö — kü — lür el — mas
çek — le
yağ — mur
Bah — çe — de — ki kü — çük kuş oy — nu — yor ke — le — bek —
ben da — ha ıı — yan ma — dan Bül — bül — ler şar — kı söy —
le
ler
Kır — lar da pa — pat — ya — lar la
Kır — lar — da pa — pat — ya —
la la la la la Der, oy — na — yın ço — cuk —
lar la la la la la la
lar la la la la la la
Der, oy — na — yın ço — cuk — lar la la la la

Köy Yolunda

Z. A.

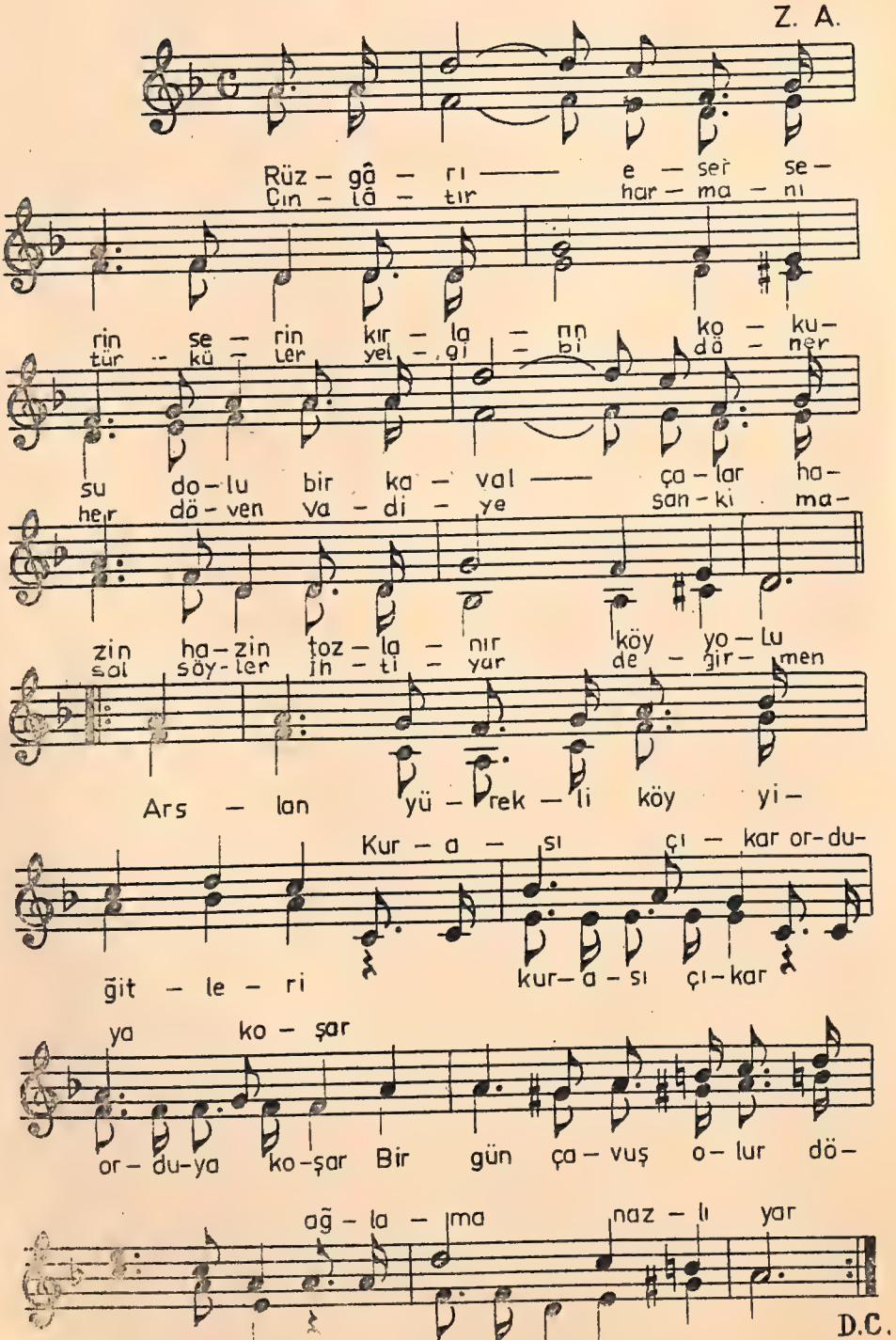

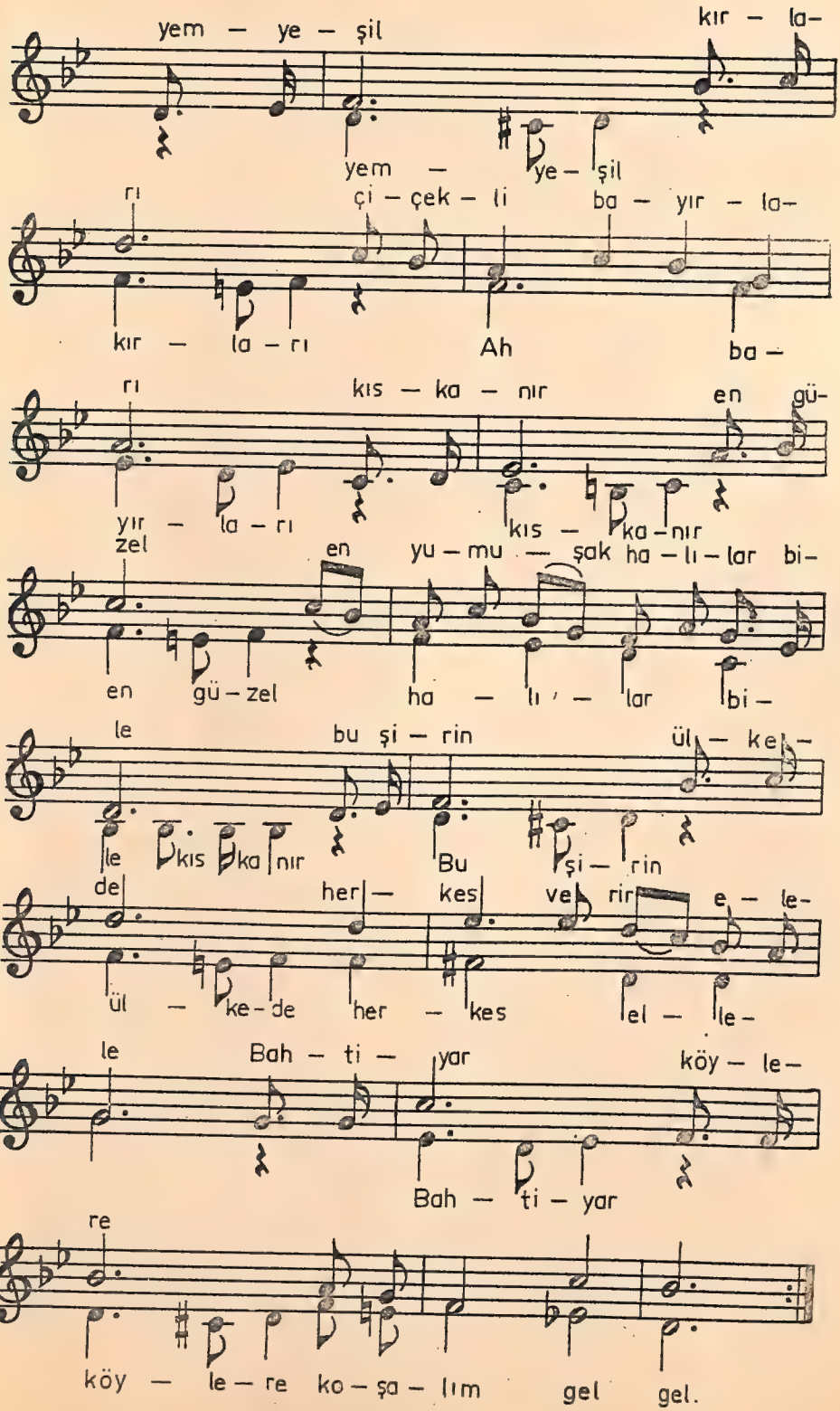
yem — ye — şil
kır — la —
yem — ye — şil
çi — çek — li ba — yır — la —
rı
kır — la — rı
Ah
ba —
rı
kış — ka — nır
en gü —
yır — la — rı
kış — ka — nır
zel
en yu — mu — şak ha — lı — lar bi —
en gü — zel
ha — lı — lar
bi —
le
bu şi — rin
ül — ke —
le kış ka nır
Bu şi — rin
de
her — kes ve rir e — le —
ül — ke — de her — kes
el — le —
le
Bah — ti — yar
köy — le —
Bah — ti — yar
re
köy — le — re ko — şa — lım gel gel.

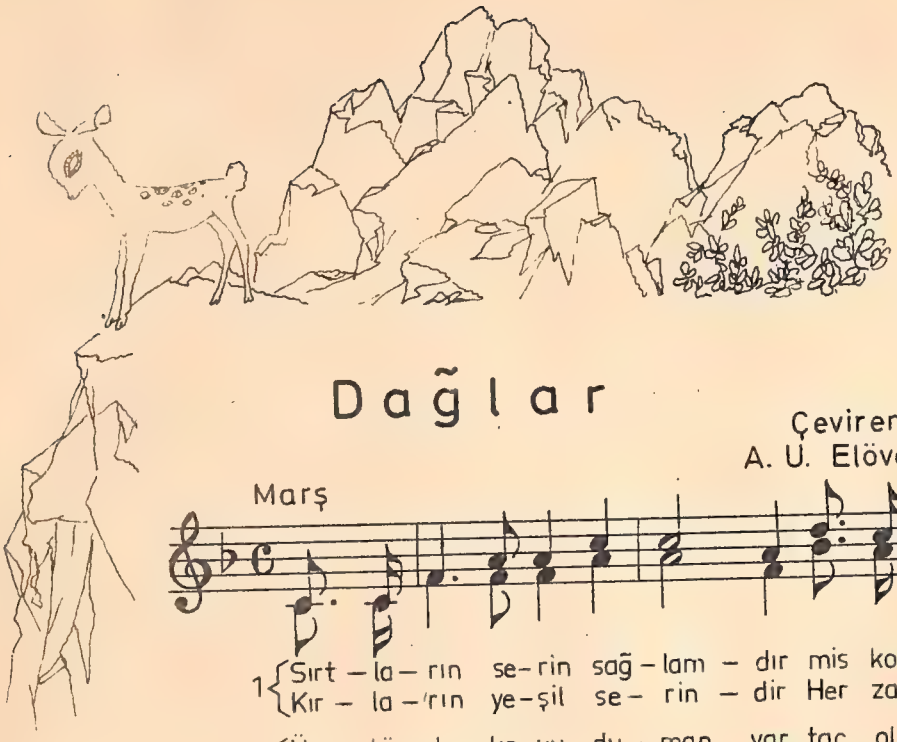

Dağlar

Çeviren
A. U. Elöve

Marş

1 Sırt – la – rın se – rin sağ – lam – dır mis ko –
Kır – la – rın ye – şil se – rin – dir Her za –

2 Üs – tün – de ko – yu du – man var taç ol –
Bağ – rın – da co – şan ka – val – dır ak – se –

1 kan or – man çam – dır. Bin da – var bin pı –
man key – fin tam dır

2 muş sa – na kar – lar
der ya – nar ağ – lar

nar Buz gi – bi çay lar ne gü – zel çağ – lar Bu ha –

va ner – de var Ey ca – nım dağ ey dağ – lar

Adımız Andımızdır

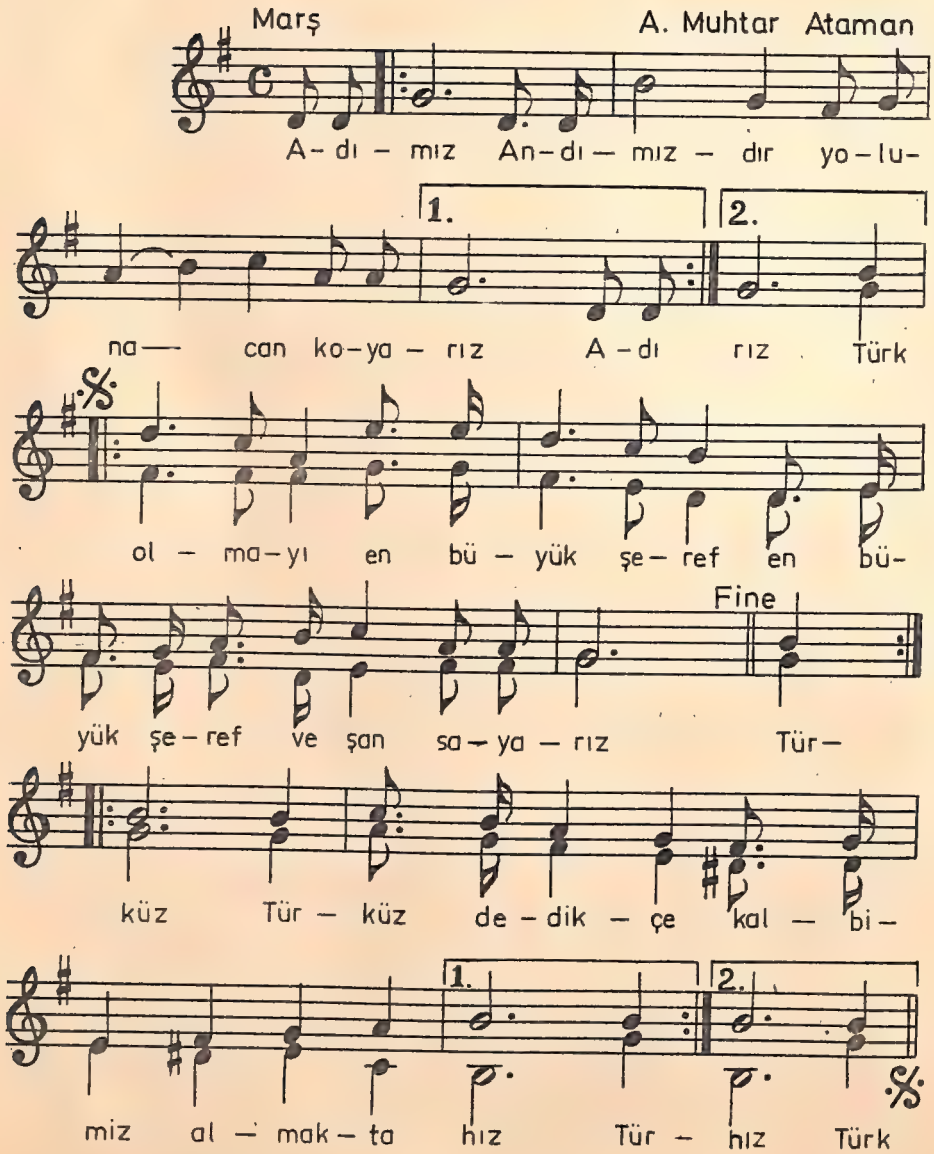

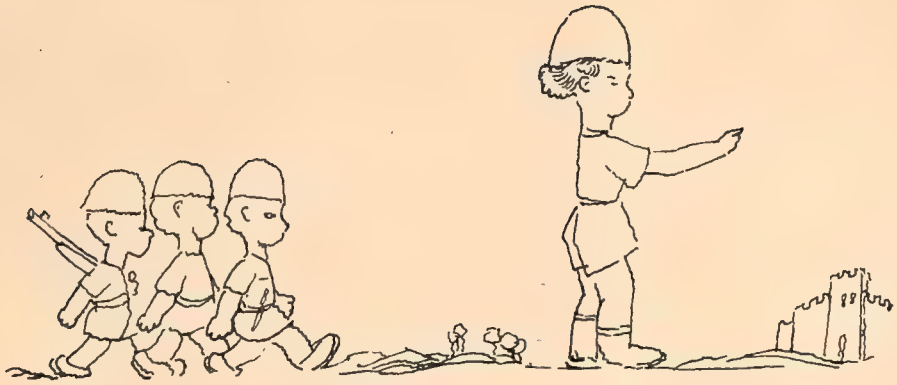

İleri

Marş

F Canselen

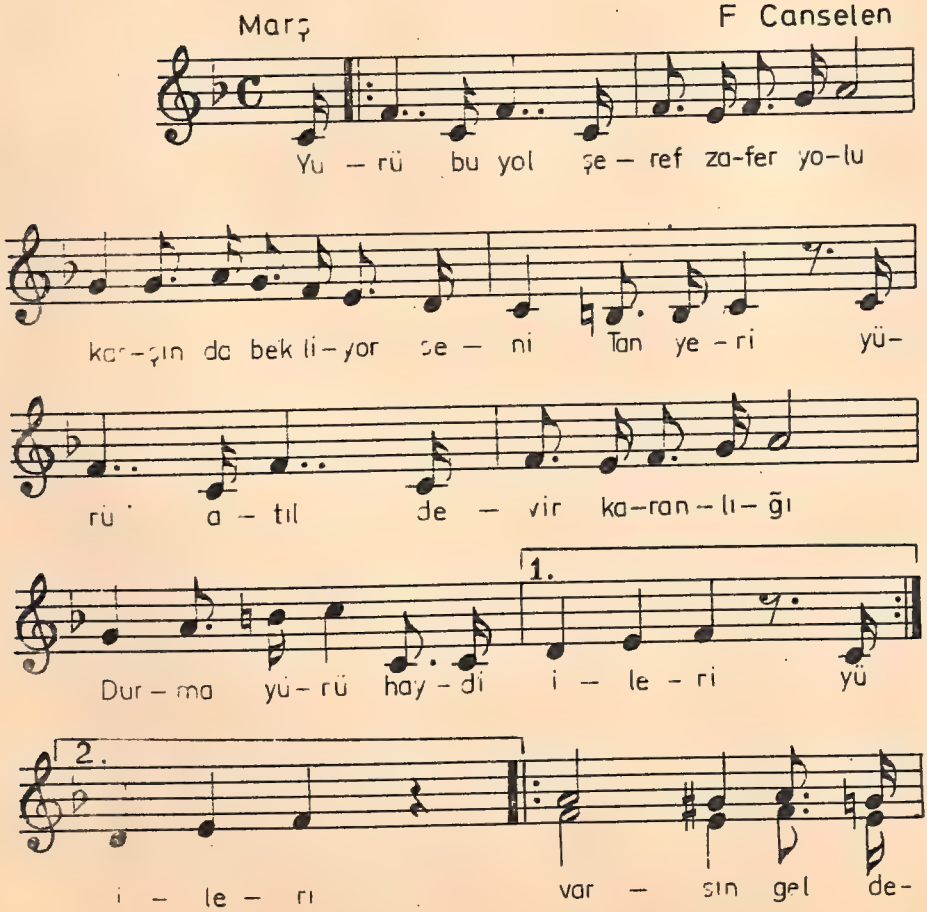

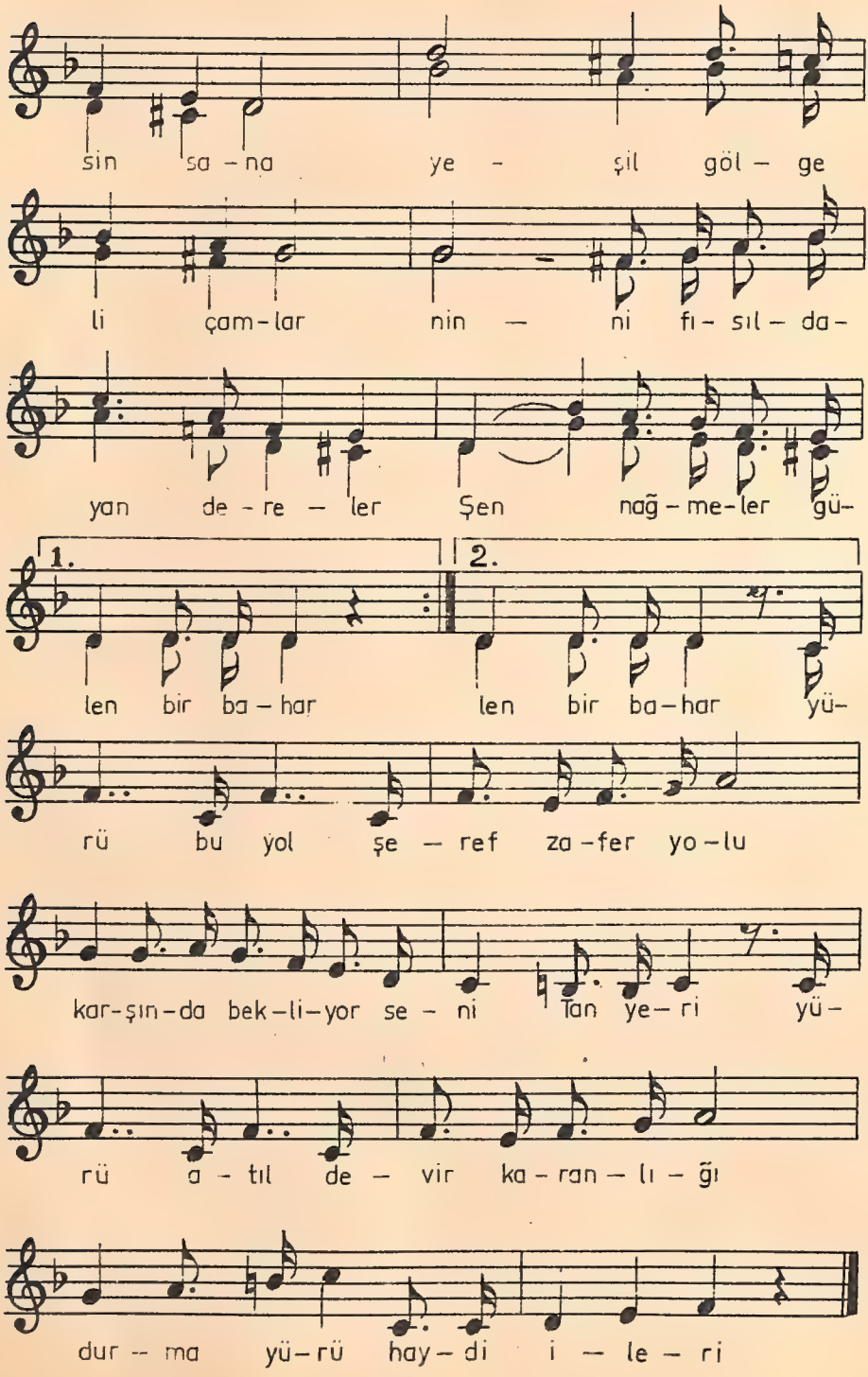
sin sa - na ye - şil göl - ge
li çam - lar nin - ni fı - sıl - da -
yan de - re - ler Şen nağ - me - ler gü -
1.
len bir ba - har
2.
len bir ba - har yü -
rü bu yol şe - ref za - fer yo - lu
kar - şın - da bek - li - yor se - ni Tan ye - ri yü -
rü a - tıl de - vir ka - ran - lı - ğı
dur - ma yü - rü hay - di i - le - ri

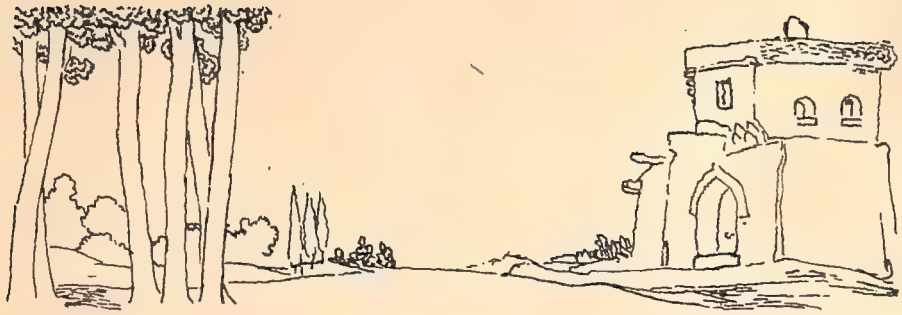

Yenice Yolları

Türkü

Piyano eşliği: S. E.

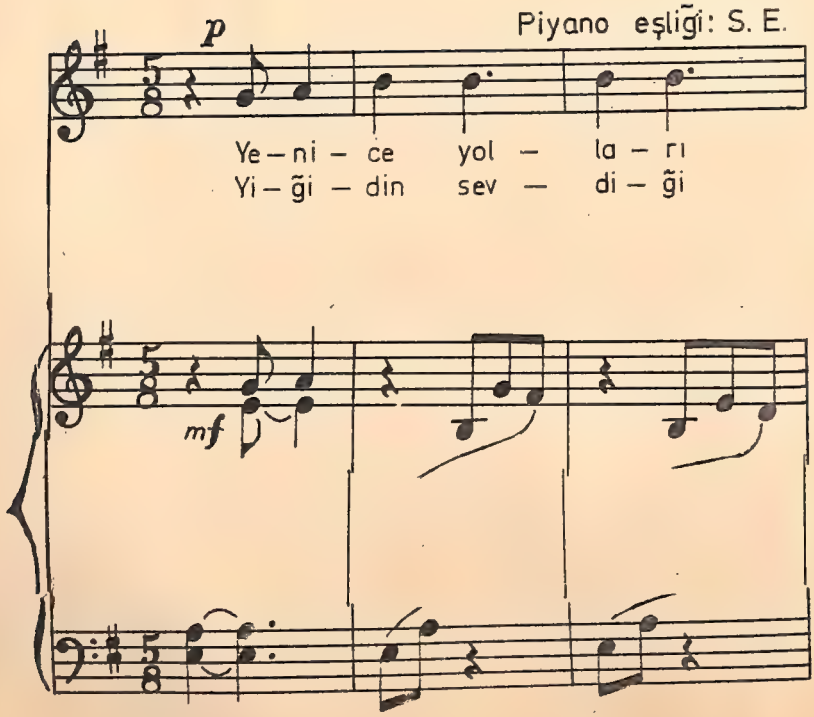

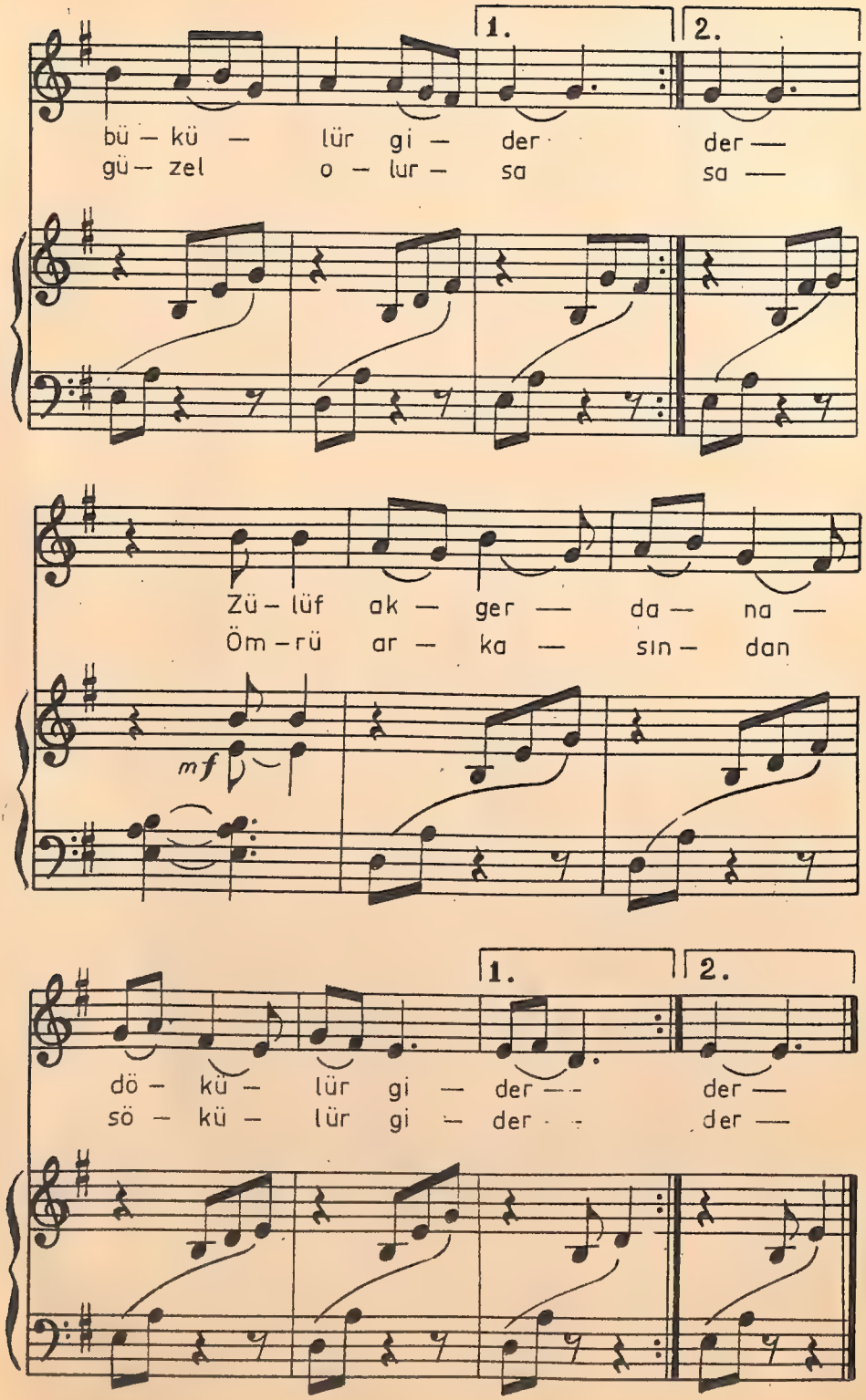
1.
2.
bü — kü — lür gi — der der —
gü — zel o — lur — sa sa —
Zü — lüf ak — ger — da — na —
Öm — rü ar — ka — sın — dan
mf
1.
2.
dö — kü — lür gi — der — der —
sö — kü — lür gi — der — der —

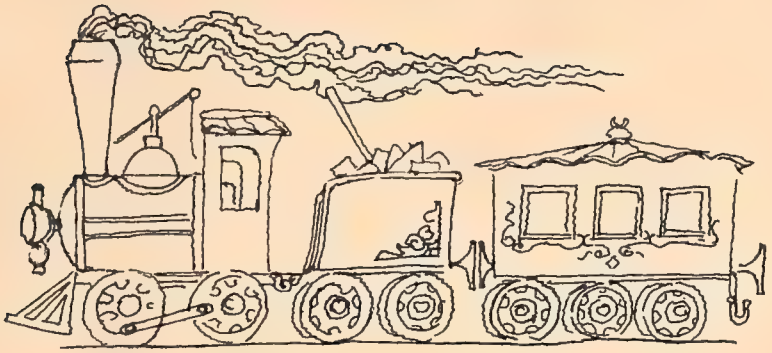

Tren Gelir

Türkü

Piyano eşliği: S. E.

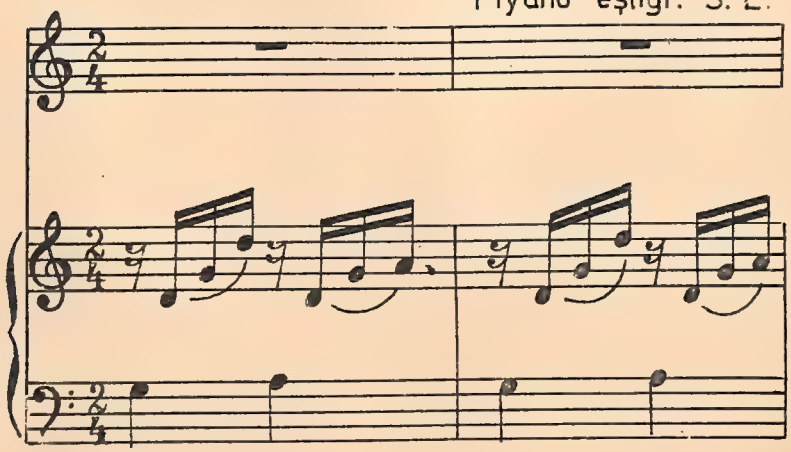

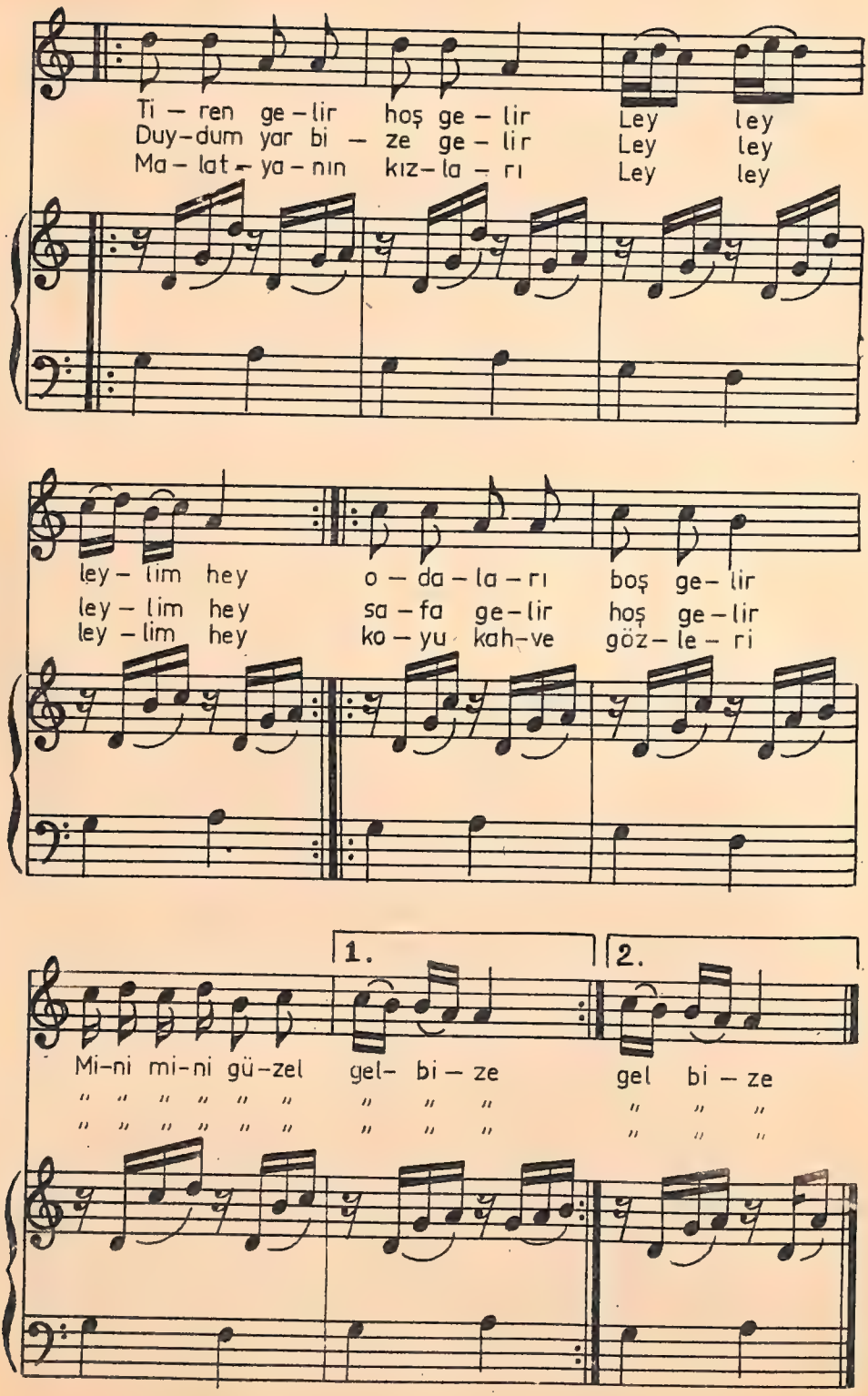
Ti – ren ge – lir hoş ge – lir Ley ley
Duy–dum yar bi – ze ge – lir Ley ley
Ma – lat – ya – nın kız – la – rı Ley ley
ley – lim hey o – da – la – rı boş ge – lir
ley – lim hey sa – fa ge – lir hoş ge – lir
ley – lim hey ko – yu kah–ve göz – le – ri
1.
2.
Mi–ni mi–ni gü–zel gel– bi – ze gel bi – ze

Ninni

Z. A.

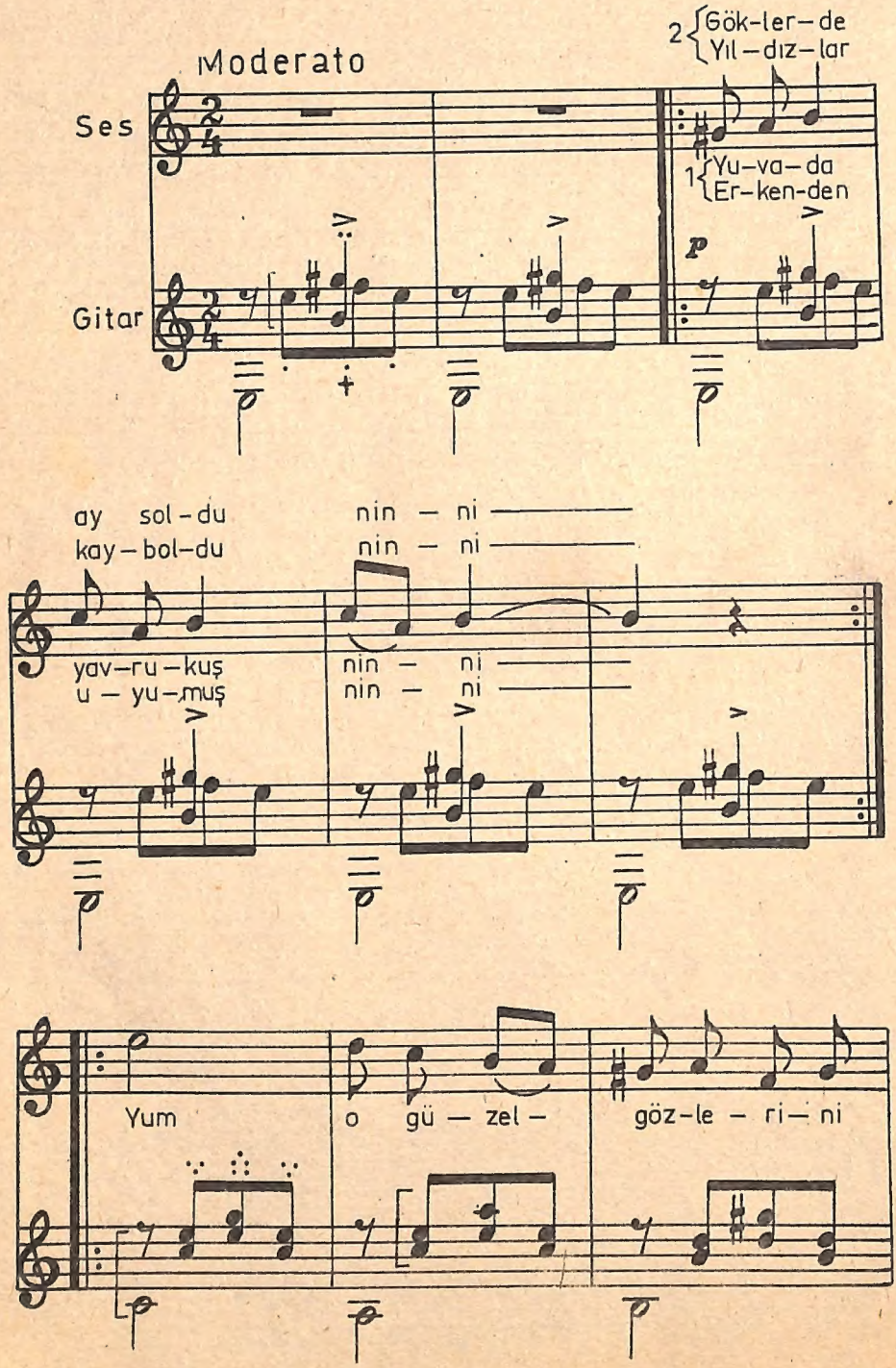
Moderato
Ses
Gitar
2 Gök-ler-de
Yıl-dız-lar
1 Yu-va-da
Er-ken-den
p
ay sol-du
kay-bol-du
nin - ni
nin - ni
yav-ru-kuş
u - yu-muş
nin - ni
nin - ni
Yum
o gü - zel -
göz-le - ri - ni

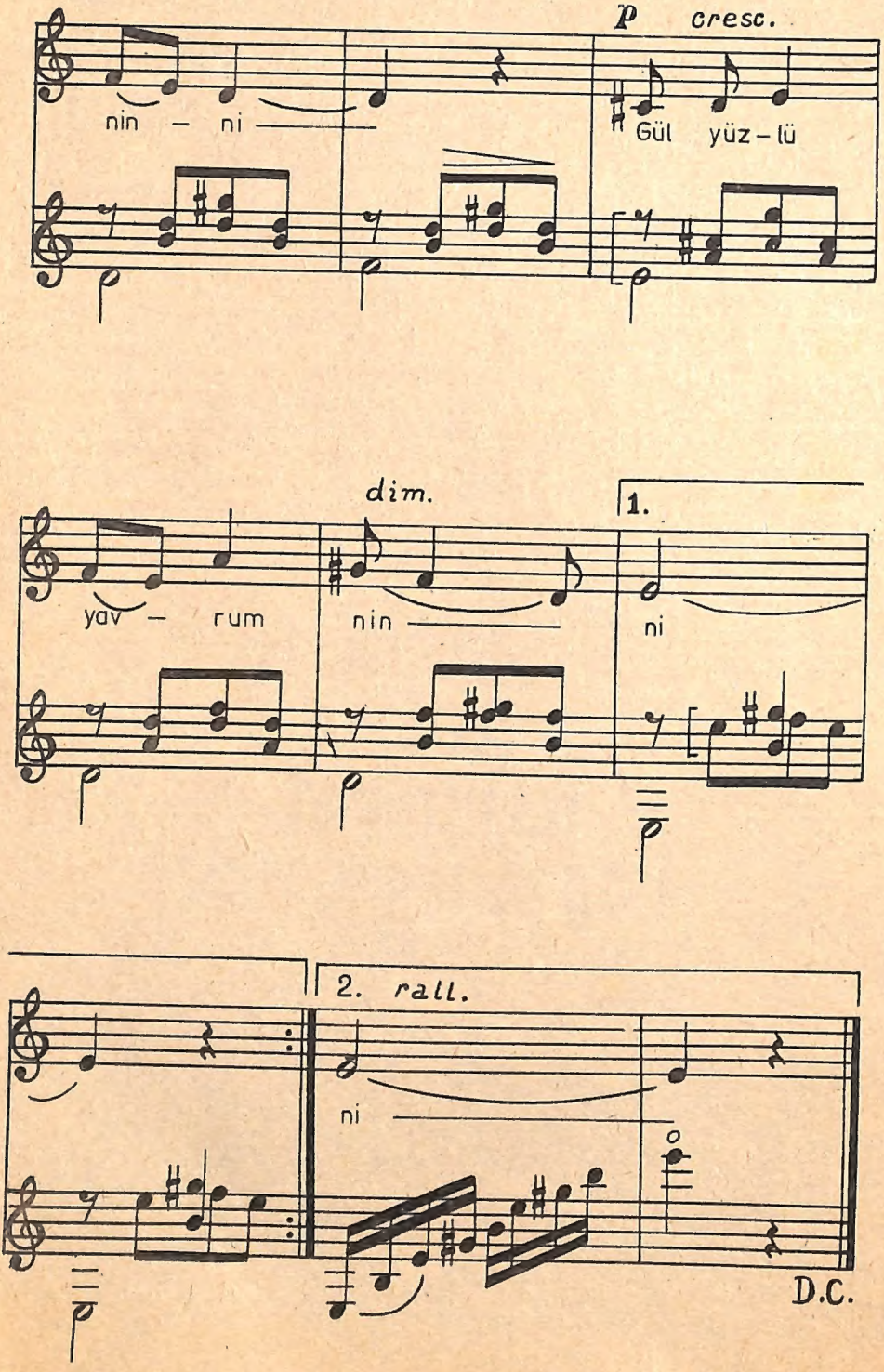
p
cresc.
nin – ni
Gül yüz – lü
dim.
1.
yav – rum
nin
ni
2. rall.
ni
D.C.

Baki
kalan
bu kubbede
hoş bir seda imiş

HELVACIOĞLU MÜZİK YAYINLARI

Metodlar :

Yeni Mandolin Metodu	I	(Başlayanlara)
Yeni Mandolin Metodu	II	(Az ilerlemişlere)
Yeni Mandolin Metodu	III	(İlerlemişlere)
Yeni Mandolin Metodu	IV	(Pozisyon öğrenenlere)
Gitar Metodu	I	(Ziya Aydıntan)

Albümler :

Yeni Konser Albümü	I	(Kolay eserler)
Yeni Konser Albümü	II	(Orta eserler)
Yeni Konser Albümü	III	(Müzik Çağları)
Yeni Konser Albümü	IV	(Pozisyonlu Eserler) - **Hazırlanıyor**

Ders Kitapları :

İlkokulda Müzik Eğitimi	(Z. Aydıntan - S. Egüz)
Türkü ve Şarkılarla Yeni Müzik Eğitimi Orta I-II-III	(Z. Aydıntan - S. Egüz)
Çok Sesli Müzik Eğitimi, Lise I-II-III	(Z. Aydıntan - S. Egüz)
Çocuklarımıza Kanon ve Şarkılar	(S. Egüz)
Koro için (Halk Türküleri)	(S. Egüz)

Sipariş adresi :

HELVACIOĞLU YAYINEVİ
Cağaloğlu, Narlıbahçe Sokak No : 19-1
İstanbul

EKO MATBAASI
İSTANBUL - 1976

Fiyatı 650 Kuruştur